WWW.USRPLUS.RO

Angajamentele USR PLUS pentru România

Ce ne propunem | Viziunea USR PLUS | Cele 40 de angajamente de guvernare

Angajamentele USR PLUS pentru România

Ce ne propunem

Viziunea USR PLUS

Cele 40 de angajamente de guvernare

WWW.USRPLUS.RO

România e ca o mașină cu rezervorul spart.

Acum faci plinul, peste 15 minute rezervorul e aproape gol. În stilul ăsta, nu ajungi prea departe.

Știm prea bine cine ne tot găurește rezervorul: de 30 ani încoace, majoritățile politice din parlament creează și apără mecanismele hoției.

În ultimii 4 ani, USR PLUS a demascat hoția din parlamentDar nu e destul. Vrem să facem mai mult de atât.

Ajută-ne să o stopăm - ca să obținem astfel resursele necesare pentru a moderniza educația și sănătatea.

O Românie fără hoție nu e o fantezie.

Hoția s-a umflat pentru că a fost sprijinită politic.
Deci tot politic poate fi distrusă.
Hai s-o distrugem împreună.

USR +plus

VIZIUNEA USR PLUS

România traversează o criză sanitară gravă accentuată de haos administrativ, de impostură politică și de hoția generalizată care ne-a mâncat resursele necesare modernizării țării.

Vechile partide au eșuat. După 31 de ani nu mai avem așteptări de la ele. Progresul e prea lent cu ele la cârmă. Au distrus încrederea românilor în stat și în politică.

Nu mai avem răbdare. Nu le mai suportăm minciunile și incompetența. Și nu mai merge cu petice și improvizații. Avem nevoie de o schimbare radicală a modului în care se guvernează România.

Avem nevoie de o REVOLUȚIE A BUNEI GUVERNĂRI.

Viziunea noastră este să construim, în sfârșit, o Românie fără hoție. Fără sinecuri și fără privilegii pentru aleși. Fără imunități și fără pensii speciale. Fără atentate la păduri și la mediul înconjurător.

O Românie administrată cu competență și cinste. O Românie dreaptă, modernă și dezvoltată. Bine conectată la Uniunea Europeană dar având un loc și o identitate bine definite în cadrul ei. O Românie care să învețe, alături de cetățenii ei, să se reinventeze după un moment de criză fără precedent pentru generația noastră.

Fundația pe care vom construi este garantarea unei justiții libere și independente. De aceea, una dintre primele măsuri de guvernare va fi corectarea legilor PSD anti-justiție și întărirea reglementărilor din Codul Penal.

Avem resurse, dar înainte de toate trebuie să eliminăm hoția. Eliminarea corupției e singura cale pentru refacerea școlilor și spitalelor. E calea către servicii publice decente. E trambulina pentru relansarea economică post-criză. Putem aduce bani europeni care să fie investiți cu cap - nu furați, ca până acum.

USR PLUS e singura forță politică capabilă să facă asta. Suntem cei care ne luptăm de ani de zile pentru o România cinstită și pentru competență în funcția publică. Suntem singurii care putem să curățăm statul de corupție - nu am fost complici la hoțiile din ultimii 30 de ani, deci nu avem nimic de pierdut.

Acesta e momentul nostru. Și ne-am pregătit pentru el cu un plan de guvernare care va schimba România rapid, în bine.

Ne luăm, începând de azi, 40 de angajamente pe care le putem pune în practică imediat ce ajungem la Guvernare. Propunem și un plan de guvernare detaliat pentru fiecare domeniu care contează în viețile noastre.

E un plan cu măsuri gândite de sute de experți din partidele noastre dar și din societatea civilă. Pentru că noi credem într-o guvernare deschisă, în care ne vom consulta mereu cu actorii relevanți din societate: antreprenori, sindicate, ONG-uri și lideri comunitari.

Vom avea o țară în care fiecare dintre noi va avea o viață de calitate doar daca o vom construi cu cetățeni activi și responsabili, cu comunități deschise și solidare. Dar pentru asta, avem întâi nevoie de un stat responsabil, care să asigure cadrul și sprijinul necesar pentru construirea unei Românii prospere.

Acesta este planul USR PLUS.
Aplicându-l, „O Românie fără hoție" va deveni o realitate – și nu doar un slogan.
Nu mai avem timp de pierdut. Și vom trece la treabă imediat ce primim încrederea voastră.

Planul USR PLUS pentru o revoluție a bunei guvernări

40 de angajamente la guvernare

WWW.USRPLUS.RO

1 Fără penali în funcții publice

Interzicerea ocupării de funcții publice alese pentru persoanele condamnate penal care nu s-au reabilitat.

2 Fără pensii speciale

Eliminarea pensiilor speciale și calcularea tuturor pensiilor după același sistem. Egalitatea românilor în fața pensiei înseamnă la contribuție egală, pensie egală.

3 Să nu mori cu dreptatea în mână

Vindecarea justiției prin corectarea legilor Justiției, desființarea Secției Speciale, repornirea activității DNA, reincriminarea neglijenței în serviciu și revenirea la vechea definiție a abuzului în serviciu. Mai mult, justiție funcțională pentru cetățeni prin măsuri clare care vor face ca aceștia să primească soluții rapide și echitabile pentru dosarele lor.

O Românie fără hoție

PAGINILE 12-19

PAGINILE 4-5

Un stat reformat

PAGINILE 20-30

4 300 de parlamentari, primari în 2 tururi și reforma electorală

Schimbarea modului în care sunt ocupate funcțiile publice prin: limitarea numărului de parlamentari la 300, alegerea primarilor în două tururi, creșterea reprezentării românilor din diaspora, vot prin corespondență și vot electronic, liste deschise de candidați.

5 Transparență totală

Publicarea online și accesul cetățenilor la toate cheltuielile publice, contractele de achiziții publice și la toate informațiile relevante privind instituțiile statului, de la Guvern până la primării.

6 Primării mai puține și mai eficiente

Reducerea numărului de primării prin comasare voluntară, în vederea creșterii calității serviciilor publice furnizate locuitorilor.
Reforma administrativă va viza și gestionarea eficientă a zonei metropolitane din jurul orașelor cu peste 100.000 de locuitori.

7 Fără mii de agenții

Desființarea sau reorganizarea agențiilor, autorităților și instituțiilor care deși sunt finanțate cu bani publici sau beneficiază de privilegii de la stat, nu sunt în mod real în serviciul cetățeanului, ci doar sinecuri pentru oameni conectați politic. În plus, obligativitatea ca acestea sa raporteze public indicatoriii de performanță, numărul de beneficiari și bugetul cheltuit.

8 Cetățenie digitală

Crearea infrastructurii necesare pentru ca cetățenii să nu mai plimbe hârtii între instituții, ci informațiile să circule electronic, sigur, rapid și ușor de urmărit. Construirea „autostrăzilor digitale" între instituțiile statului care au baze de date, astfel încât acestea să comunice eficient între ele.

USR +plus

Sănătate cu prioritate

PAGINILE 31-47

9 Fond de 1 miliard de euro pentru o infrastructură sanitară modernă

Modernizarea spitalelor, contrucția de spitale noi și a unei infrastructuri sanitare moderne, prin investirea a 1 miliard de euro următorii patru ani.

10 Stimulente pentru a ne menține sănătoși

Îmbunătățirea stării de sănătate a românilor prin măsuri precum: medici de familie în toate comunele și asistenți medicali în toate satele din țară până în 2024, dublarea performanței programelor naționale de prevenție, recompensarea personalor care duc un stil de viață sănătos și introducerea educației pentru sănătate în școli.

11 Dreptul de a alege în sănătate

Încurajarea concurenței în sistemul de sănătate astfel încât toti românii să aibă dreptul de a alege în ceea ce privește serviciile și asigurările de sănătate, și să beneficieze de sprijinul financiar al statului prin care să poată face efectiv această alegere.

12 Acces garantat la medicamente esențiale

Garantarea accesului românilor, în regim 100% compensat, la medicamentele esențiale de pe lista Organizației Mondiale a Sănătății.

13 Siguranța pacientului pe primul loc

Creșterea calității actului medical și a siguranței pacientului prin măsuri care asigură profesionalizarea continuă. Crearea primului Program Național de Îmbunătățire a Calității Actului Medical prin care vor fi recompensate educațional și financiar echipele medicale care își îmbunătățesc rezultatele, precum și spitalele care implementează proiecte concrete de creștere a siguranței actului medical și a experienței pacientului.

14 Medic și pacient la un click distanță

Constituirea unui Fond Național de Inovație în Sănătate prin care să fie stimulată dezvoltarea de soluții digitalizate și de telemedicină prin care să debirocratizăm practica medicală și să ap-ropiem medicul de pacient.

Educație ca la carte

PAGINILE 48-59

15 Fără politică la școală

Depolitizarea învățământul românesc și asezarea copilului în centrul sistemului. Desființarea inspectoratelor școlare și transformarea directorilor de școli în manageri performanți, aleși prin concurs.

16 Dreptul de a alege în educație

Să poți alege școala la care merge copilul tău, din mai multe opțiuni bune. Deciziile în școlile publice să fie luate nu de minister și primărie, ci de consiliul de administrație al școlii. Regândirea materiilor și stabilirea unui curriculum național simplificat, completat de unul suplimentar ales de elev sau de școală. Un proces mai ușor de înființare și funcționare a grădinițelor, școlilor și liceelor private.

17 Școala de la 8 la 5, masă caldă și școală după școală

Creșterea calității învățământului prin reorganizarea programului elevilor. Astfel, în intervalul 8.00-17.00 elevii participă la orele de studiu dimineața, la pranz au parte de o masa caldă, iar după-amiază se pot implica în activități opționale (teme, activități sportive, cluburi de interes etc).

18 Sprijin pentru școala online

Organizarea și dezvoltarea a 8 Centre Regionale pentru Suport în Educație Online, care să ofere școlilor sprijin în desfășurarea orelor online; de la conectarea la internet de mare viteză și achiziția de echipamente, până la formarea de competențe digitale pentru cadrele didactice.

USR +plus

Economia pe care țara o merită

PAGINILE 60-77

19 Antreprenoriat fără birocrație

Reducerea birocrației impusă de stat pentru întreprinderi. Continuăm procesul de debirocratizare prin analiza permanentă a poverii administrative pe mediul de afaceri și reducerea cerințelor inutile.

20 Bani europeni investiți în industrii ale viitorului

Dezvoltarea României prin investiții în industrii strategice la nivel european și în avantaje competitive la nivel local: tehnologie verde, digital, eco turism, industrii creative.

21 Zero taxe pe salariul minim

Reducere impozitării muncii prin scutirea de taxe și impozite a 2.230 de lei din salariul brut (echivalentul salariului minim pe economie). Aplicarea taxelor și impozitelor să se facă doar pe suma care depășește salariul minim pe economie.

22 Clasa de mijloc la sate: susținerea fermierilor mici și mijlocii

Creșterea competitivității și a performanței economice a fermierilor mici și mijlocii prin acces la: know-how, forme asociative și centre de colectare cu servicii integrate („food hubs") și la canale de vânzare variate.

23 Acces la finanțare pentru antreprenori

Facilitarea accesului la informații si la finanțare pentru antreprenori, oportunități în funcție de stadiul afacerii și diversificarea surselor de finanțare.

24 Lider european în îngrijirea vârstnicilor

Revigorarea Institutului Ana Aslan și crearea unei rețele naționale la standarde europene pentru asistență medicală geriatrică, cercetare și gerontologie socială, îngrijire geriatrică și paliativă.

25 Gazele din Marea Neagră contribuie la pensiile românilor prin investiții

Demararea proiectului strategic de exploatare a gazelor naturale din Marea Neagră și folosirea veniturilor obținute pentru a investi, prin fondurile de pensii administrate privat (Pilon II), în beneficiul românilor.

26 Drumul spre acasă pentru românii din diaspora

Facilitarea reîntoarcerii în țară a românilor din diaspora care își doresc să revină. Programe de asistență clar țintite pentru informare, întoarcere, acomodare și încurajarea antreprenoriatului în țară.

PAGINILE 8-9

Și natură, și infrastructură

PAGINILE 78-88

27 Autostrăzi pe bune, nu pe hârtie

O nouă abordare în implementarea marilor proiecte de infrastructură cu: finanțare adecvată, un calcul realist al costurilor, restructurarea companiei naționale de autostrăzi, angajarea de profesioniști și stabilirea unor priorități clare.

28 Fără gunoaie în natură

Reducerea cantităților de ambalaje care în loc să fie reciclate ajung să polueze mediul, prin introducerea unui sistem național de returnare voluntară a ambalajelor: lăsăm garanție, ducem ambalajele înapoi și recuperăm garanția. Un parteneriat real și reciproc avantajos între stat și cetățeni.

29 Împădurim România și combatem tăierile ilegale prin DNA-ul Pădurilor

Creșterea treptată a capacității de împădurire prin atragerea de fonduri europene, fonduri private și alocări bugetare. Atingerea unui ritm de împădurire anual care să facă posibilă acoperirea cu păduri a aproximativ 40% din suprafața terestră a României, până în 2050. Înființarea unei Direcții de Investigare a Infracțiunilor de Mediu, instituție autonomă, organizată pe modelul DNA și DIICOT.

Lupta cu sărăcia

PAGINILE 89-107

30 Programele naționale „Fiecare copil la grădiniță” și „Școală pentru toți”

Creșterea numărului de copii din medii sărace care merg la grădiniță, prin dezvoltarea și extinderea programului „Fiecare Copil în Grădiniță”. Reducerea abandonului școlar prin extinderea programului „Școală pentru Toți”, de la 500 la 1.200 de școli vulnerabile.

31 Combaterea sărăciei energetice

Implementarea de proiecte și programe finanțate cu fonduri europene, care să asigure accesul tuturor românilor la energie.

32 Protecție socială și muncă legală în domeniul serviciilor

Crearea unui cadru legal simplificat în domeniul serviciilor, prin acordarea unei forme simplificate de plată (vouchere) pentru lucrătorii sezonieri, zilierii, personalul de menaj și îngrijire. Aceste categorii vor dobândi beneficii sociale (pensie, asigurare de sănătate) și în acelasi timp se va lărgi baza de colectare a contribuțiilor și impozitelor.

33 Flexicuncă

Introducerea contractelor de muncă multi-flexibile, care permit angajatorilor și angajaților să decidă individual condițiile în care un angajat își desfășoară activitatea. Soluții precum munca de la distanță (telemuncă), adaptarea programului de lucru de 8 ore, comprimarea săptămânii de muncă, măsurarea rezultatelor cu indicatori de obiectiv și nu normare pe ore, job-sharing, alegerea zilelor libere, beneficii flexibile.

34 Un loc de muncă: cea mai bună protecție socială (VMI)

Implementarea legii Venitului Minim de Incluziune care stimulează căutarea locurilor de muncă pentru că persoanele care primesc asistență socială nu mai trebuie să aleagă între un loc de munca și păstrarea ajutorului social.

35 CRESC - Corpul Român de Solidaritate și Cooperare

Cearea unui sistem integrat de servicii pentru: oamenii care care doresc să se implice în activități cu impact în comunitate, organizații care lucrează cu aceștia și comunitățile beneficiare. Inițiativă a Corpului Român de Solidaritate și Cooperare (CRESC).

Calitate a vieții

PAGINILE 108-119

36 Internet pentru toți

Asigurarea accesului tuturor românilor la internet de mare viteză și alfabetizare digitală, nevoi devenite esențiale în orice aspect al vieții, inclusiv sănătate, educație și muncă.

37 Un viitor pentru cultura independentă

Ajutor de stat pentru operatorii culturali din sectorul independent-privat, în condițiile suspendării activității acestora pe termen nedefinit. Sprijin pentru relansarea producției culturale în condițiile revenirii treptate a publicului la evenimentele cu prezență fizică.

38 Aducem sportul înapoi în școală

Educație pentru și prin sport prin creșterea rolului formativ-educațional al sportului în școală. Regândirea orelor de educație fizică și încurajarea competițiilor școlare.

39 Sate cu arhitectură tradițională protejată și pusă în valoare

Sprijin financiar pentru cei care cumpără case părăsite la țară pentru a le restaura și pune in valoare, fie pentru locuit, fie pentru a le introduce în circuitul turistic, mai ales în zone rurale recunoscute pentru tradiția arhitecturală specifică.

40 Democrație și presă liberă în Republica Moldova

Crearea unui Fond pentru Democrație în Republica Moldova care să sprijine dezvoltarea societății civile și a presei libere.

1

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Fără penali în funcții publice

Interzicerea ocupării de funcții publice alese pentru persoanele condamnate penal care nu s-au reabilitat.

Justificarea problemei

Fără penali în funcții publice are la bază o inițiativă cetățenească ce are ca scop interzicerea ca cetățenii condamnați definitiv să mai ocupe funcții publice în instituțiile de stat. Cei mai importanți oameni politici din instituțiile care conduc în prezent România sunt puși sub învinuire pentru fapte de corupție, de aceea considerăm că este necesară o curățenie în politica românească.

Corupția stă la baza problemelor pe care România le are în cele mai importante domenii: sănătate, educație și dezvoltarea infrastructurii.

Țara noastră are cel mai slab sistem de sănătate din Uniunea Europeană. Lipsa medicilor și a medicamentelor, corupția managementului și infrastructura șubredă plasează România

Linkuri utile

http://cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=17842
https://farapenaliinfunctiipublice.ro/

Categoria: Igienă | Evoluție | Revoluție

pe primul loc în UE la mortalitatea în spitale. Nici în privința educației nu stăm mai bine, peste 40% dintre elevii români de gimnaziu sunt analfabeți funcțional, ceea ce ne duce tot pe primul loc în UE. România conduce și clasamentul țărilor cu cei mai puțini kilometri de autostradă construiți.

Din cauza corupției, doi din cinci români trăiesc în sărăcie sau la un pas să ajungă în această situație, județele cele mai sărace din țară sunt și cele conduse de baronii locali ai PSD: Teleorman, Buzău, Vaslui. Fără penali în funcții publice ar însemna ca cei care au condus România în ultimii 30 de ani să se apropie mai greu de funcțiile publice.

Măsura concretă

Introducerea unui nou articol în Constituție care prevede că: „Nu pot fi aleși în organele administrației publice locale, în Camera Deputaților, în Senat și în funcția de Președinte al României cetățenii condamnați definitiv la pedepse privative de libertate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, până la intervenirea unei situații care înlătură consecințele condamnării".

Este imperios ca legislația care guvernează condițiile de accedere la o funcție sau demnitate publică să fie coerentă, predictibilă și unitară, aplicabilă tuturor reprezentanților puterilor statului. Astfel, persoanele care urmează să ocupe o funcție ce implică exercițiul autorității puterii de stat vor trebui să îndeplinească anumite cerințe de integritate, legalitate și corectitudine, menite să consolideze încrederea cetățenilor în autoritățile publice și să preîntâmpine derapajele de la principiile democrației prin drept.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Parlamentul României

2

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Fără pensii speciale

Eliminarea tuturor pensiilor speciale și egalitatea românilor în materie de pensii. La contribuție egală, pensie egală.

Justificarea problemei

În România există două sisteme de pensie. Cu toții contribuim după aceleași reguli, dar nu toți primim după aceleași reguli. Marea majoritate a românilor primesc pensie în funcție de cât au contribuit, pe când o minoritate primește după alte sisteme de calcul.

Aceste pensii se numesc în mod uzual „speciale", deoarece sunt instituite prin legi speciale, și sunt plătite din bani publici. În legislație, ele poartă denumiri diverse precum „pensii de serviciu" sau „indemnizații pentru limită de vârstă".

În 2020, România va cheltui peste zece miliarde de lei doar cu pensiile speciale. Deși vechea clasă politică afirmă că își dorește desființarea acestor pensii, ele au tot crescut și s-au adăugat

Linkuri utile

http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?idp=16972
http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?idp=18455

Categoria: Igienă | Evoluție | **Revoluție**

noi categorii de pensionari speciali.
Între 2016 și 2019, suma totală cheltuită de statul român pe pensii speciale a crescut cu 57%!

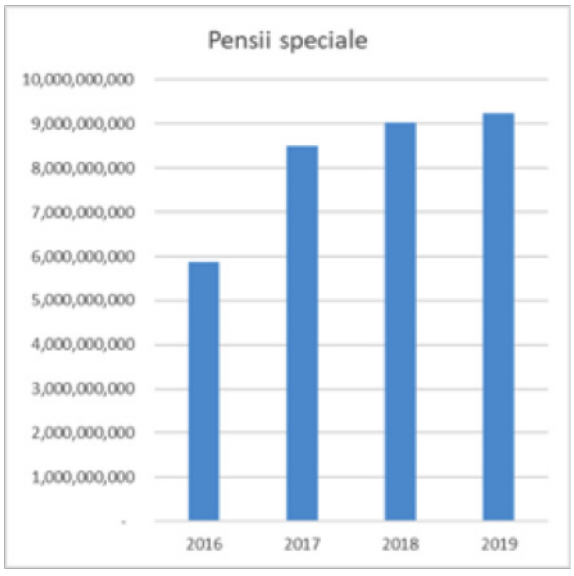
Acest sistem de pensii rezervat celor pe care Statul a vrut să-i privilegieze este injust, inechitabil și nejustificat de scump. De aceea, USR a inițiat primul proiect de lege din România de desființare a pensiilor speciale. La scurt timp, au apărut și proiecte ale altor partide, dar care nu acopereau toate pensiile speciale. După o luptă legislativă grea împotriva acestora, Parlamentul a decis contopirea proiectului USR de desființare a pensiilor speciale cu proiectul altui partid (scris în mod neconstituțional). Ulterior, USR a inițiat un proiect de impozitare cu 90% a pensiilor speciale, acesta fiind momentan blocat în Parlament.

Măsura concretă

Eliminarea tuturor pensiilor speciale și recalcularea lor, în cazul categoriilor profesionale (exemplu: militari) care nu au avut contribuții, pe baza unei contribuții implicite la veniturile pe care le-au avut de la Stat.
În cazul în care unele nu se pot elimina, se va aplica impozitarea cu 90% a tuturor pensiilor speciale peste pragul de cinci pensii minime cumulate.

Cel mai bun lucru de făcut ar fi desființarea definitivă a tuturor pensiilor speciale pentru toate categoriile de pensionari speciali. Aceștia ar pierde numai pensia specială, nu și pe cea contributivă. Toți românii ar fi egali în fața Statului și ar primi pensia după aceleași reguli. Pentru militarii, pentru care nu s-au calculat și perceput contribuții, pensia ar fi calculată exact la fel precum o pensie contributivă, pe baza soldelor și sporurilor pe care le-au primit de la Statul român.

Vom căuta căile constituționale de implementare.

IMPACT BUGETAR

Impact pozitiv

SURSA DE FINANȚARE

Impact pozitiv

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministere, agenții, autorități:
Ministerul Muncii, Ministerul Finanțelor Publice

3

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Să nu mori cu dreptatea în mână

Vindecarea justiției prin corectarea legilor Justiției, desființarea Secției Speciale, repornirea activității DNA, reincriminarea neglijenței în serviciu și revenirea la vechea definiție a abuzului în serviciu. Mai mult, justiție funcțională pentru cetățeni prin măsuri clare care vor face ca aceștia să primească soluții rapide și echitabile pentru dosarele lor.

Justificarea problemei

Timp de 3 ani Justiția din România a fost sub un continuu asediu. Este clar că primul pas pe care îl vom face odată ajunși în Parlament este să reconstruim tot ce a fost distrus. Corectarea legilor Justiției, desființarea Secției Speciale, repornirea activității DNA, reincriminarea neglijenței în serviciu și revenirea la vechea definiție a abuzului în serviciu. Toate sunt măsuri imediate pentru a readuce Justiția acolo unde era înainte de tăvălugul PSD.

Însă ne dorim să mergem și mai departe. Asumăm că justiția este un serviciu public. Dincolo de misiunea lor esențială de a face dreptate, instanțele trebuie să se asigure că cetățenii vor primi o soluție rapidă și echitabilă, fără să aștepte ani la rând răspunsuri în cele mai simple dosare. În acest moment, procesele durează și ani de zile, începând cu o lungă perioadă de citare a părților, continuând cu termene stabilite, de obicei, o dată pe lună și finalizându-se cu amânări repetate ale pronunțării hotărârii și redactarea acesteia pe parcursul mai multor luni.

Poate cea mai importantă cauză a acestei situații de fapt este supraîncărcarea instanțelor și a judecătorilor: aproximativ 4.000 de judecători trebuie să soluționeze anual peste două milioane de dosare. Implicit, se poate spune că fiecare judecător soluționează aproximativ 500 de dosare pe an.
O astfel de încărcare duce nu doar la termene inacceptabil de lungi, ci poate afecta chiar temeinicia soluțiilor. Cauza principală este generată de numărul foarte mic de magistrați care intră anual în sistemul de justiție, în timp ce ieșirea din sistem a fost încurajată în ultimii ani prin măsuri precum pensionarea la vârste mult prea reduse. Spre exemplu, după ultimul examen anual de titularizare în magistratură, au fost repartizați pe posturi 196 de noi magistrați, deși la ultima evaluare în sistem erau peste 670 de posturi libere.
La prelungirea judecării litigiilor contribuie, de asemenea, sistemul mult prea complicat de calculare și achitare a taxelor judiciare (mai multe termene ale procesului sunt adesea pierdute doar pentru stabilirea cuantumului taxei de timbru).

Măsuri concrete

- **Desființarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.** În contextul în care au existat doar cazuri izolate de corupție în rândul judecătorilor și procurorilor, înființarea unei structuri specializate, având o competență care se raportează la calitatea persoanelor și nu la natura faptelor, este nejustificată și lezează prestigiul profesiei de magistrat, prin inducerea ideii că fenomenul criminalității ar fi larg răspândit în această categorie profesională.
  Un astfel de corp reprezintă de asemenea un mijloc de intimidare a magistraților și un mod de izolare a acestora în raport cu cetățenii obișnuiți. USR PLUS se opune întru totul existenței unei astfel de structuri și consideră că trebuie să fie repuse în vigoare dispozițiile anterioare privind competența de investigare a infracțiunilor săvârșite de către magistrați.

- **Întărirea DNA și DIICOT.** Luarea unor atribuții ale DNA referitoare la corupția din justiție, precum și o serie de decizii CCR neurmate de adaptarea adecvată a legislației au condus la o încetinire a activității DNA. Este necesară o refacere a comptetențelor DNA cu privire la corupția din

justiție. De asemenea, este necesară asigurarea suportului logistic și uman pentru ambele instituții: mijloace tehnice pentru interceptări, suplimentarea schemei de personal (ofițeri de poliție, procurori, personal auxiliar). Avem în vedere și asigurarea cadrului unei bune și eficiente colaborări cu instituția procurorului european.

- **Reevaluarea modificărilor aduse Codului penal și Codului de procedură penală.** Perioada 2017 – 2019 a presupus modificarea normelor penale și de procedură penală după bunul plac al politicienilor ce făceau parte din majoritatea parlamentară, astfel încât să fie soluționate favorabil dosarele ce îi priveau în mod direct. De la redefinirea unor infracțiuni, așa cum este cazul abuzului în serviciu, sau dezincriminarea altora, așa cum s-a întâmplat cu neglijența în serviciu, și până la limitarea mijloacelor organelor de urmărire penală, prin eliminarea posibilității folosirii unor categorii de probe în cadrul procesului penal, dispozițiile adoptate de PSD-ALDE au avut natura de a îngreuna și chiar de a face imposibilă identificarea și pedepsirea unui număr semnificativ de infractori. Soluția este reanalizarea tuturor acestor dispoziții, pe baza unor dezbateri transparente și deschise publicului, astfel încât activitatea de combatere a infracționalității să devină din nou una eficientă. Ne angajăm să inițiem astfel de dezbateri alături de profesioniști ai justiției penale și să revizuim rapid modificările aduse legislației penale de către PSD-ALDE.

- **Informatizare.** Perioada pandemiei a obligat instanțele să devină mai deschise către utilizarea mijloacelor electronice de comunicare. Această abordare trebuie continuată. Comunicarea actelor procesuale trebuie să poată fi realizată online, toate dosarele trebuie să devină integral accesibile de la distanță, iar părțile să poată încărca pe o platformă electronică actele aferente litigiului. Măsura va genera o scurtare semnificativă a termenelor, evitându-se disputele privind corecta citare sau comunicare a actelor. Să ne gândim doar că cele mai întâlnite cauze de amânare privesc citarea greșită sau necesitatea de a lua la cunoștință actele depuse prea târziu la dosar. Astfel de cauze vor dispărea odată cu implementarea măsurii propuse, ducând la scurtarea semnificativă a duratei judecății.

- **Transmiterea online a ședințelor de judecată.** La momentul actual, orice persoană are acces în sala de judecată, însă numai în limita locurilor din sală. Dacă ne dorim să transparentizăm cu adevărat actul de judecată, este necesar ca ședințele să poată fi urmărite de orice persoană interesată. Sălile de judecată sunt deja dotate cu aparatură precum microfoane și camere video, nu există niciun motiv pentru a fi în continuare forțați să urmărim posturile de știri pentru a afla ce se întâmplă în marile dosare. Cu un efort minim din partea autorităților, toți cetățenii vor putea urmări în direct orice proces public.

- **Mai mulți judecători.** Un număr mai mare de absolvenți ai Institutului Național al Magistraturii trebuie să intre în sistemul judiciar în fiecare an. Calitatea viitorilor magistrați nu este dată de un examen mult prea dificil la admitere, ci de buna pregătire primită în cadrul Institutului Național al

Magistraturii. Simultan, vom elimina sistemul pensionărilor anticipate din Justiție. Chiar dacă magistrații sunt subiectul diferitelor limitări și restricții, acest lucru nu trebuie să fie compensat printr-o pensionare anticipată.

- **Achitarea simplificată a taxei judiciare de timbru**, prin înființarea de puncte de plată la sediile tuturor instanțelor, astfel încât să nu mai fie necesare drumuri suplimentare la bancă sau la administrația finanțelor locale. Susținem, de asemenea, lansarea unei platforme online și a unei aplicații pentru telefoanele mobile, care să elimine inclusiv necesitatea depunerii la dosar a chitanței doveditoare.

- **Restructurarea circumscripțiilor judecătoriilor** în funcție de volumul de muncă existent. La acest moment, în România există judecătorii cu peste 80 de judecători, precum cele din orașele foarte mari, și judecătorii cu până la trei judecători, în special în mediul rural. O astfel de organizare presupune o distribuire ineficientă a costurilor administrative și a resursei umane, dar și o distribuire inechitabilă a volumului de muncă. Restructurarea circumscripțiilor judecătoriilor va permite ca mai multe instanțe mici, lipsite de activitate, să poată fi eliminate, iar judecătorii activi în cadrul acestora să își desfășoare în continuare activitatea în cadrul instanțelor subdimensionate ca personal.

- **Mecanisme alternative de soluționare a litigiilor.** Ne propunem să încurajăm utilizarea medierii și arbitrajului, fără ca ele să devină obligatorii. Apelul la mediere sau arbitraj poate conduce la degrevarea instanțelor ordinare și poate genera, în același timp, rezultate mai rapide pentru justițiabili. Pentru a înlătura reticența justițiabililor de a apela la astfel de mecanisme, cauzată în primul rând de costurile ridicate, Statul român poate lua în calcul susținerea unei părți a cheltuielilor specifice arbitrajului, precum și facilitarea soluționării pe calea arbitrajului a unui număr cât mai mare de litigii, nu doar a celor comerciale. Vindecarea justiției prin corectarea legilor Justiției, desființarea Secției Speciale, repornirea activității DNA, reincriminarea neglijenței în serviciu și revenirea la vechea definiție a abuzului în serviciu. Mai mult, justiție funcțională pentru cetățeni prin măsuri clare care vor face ca aceștia să primească soluții rapide și echitabile pentru dosarele lor.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Parlamentul / Guvernul / Ministerul Justiției

USR +plus

4

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

300 de parlamentari, primari în 2 tururi și reforma electorală

Schimbarea modului în care sunt ocupate funcțiile publice prin: limitarea numărului de parlamentari la 300, alegerea primarilor în două tururi, creșterea reprezentării românilor din diaspora, vot prin corespondență și vot electronic, liste deschise de candidați.

Justificarea problemei

Dreptul de vot este legătura esențială dintre un cetățean și un stat democratic. Totuși, la momentul actual, exercitarea acestui drept este îngreunată în România prin reglementări menite să păstreze la putere aceleași forțe politice. Prea mulți aleși și prea puțini cetățeni care au acces la vot înseamnă o limitare a democrației. USR PLUS își asumă implementarea unor soluții de mult existente în alte state ale Uniunii Europene sau în SUA, astfel încât România să devină o țară a cetățenilor, și nu a politicienilor.

Categoria: Igienă | Evoluție | **Revoluție**

Măsuri concrete

- **300 de parlamentari.** Românii au decis în mod constituțional, prin referendum, necesitatea limitării numărului de parlamentari la 300. Scăderea numărului de parlamentari nu presupune o mai slabă reprezentare a cetățenilor, ci, dimpotrivă, forțarea partidelor să trimită în Parlament cei mai competenți membri, renunțând la punerea pe locuri eligibile a unor candidați doar ca răsplată pentru activitatea din partid, urmând ca aceștia să ocupe un fotoliu cald pentru următorii patru ani.

- **Primari aleși în două tururi.** Actualul sistem, în care este ales primar cel care obține cele mai multe voturi, chiar dacă nu și o majoritate a acestora, favorizează vechile partide, care și-au creat un electorat dependent de ele prin poziții în administrația locală. Mai mult, nu putem considera că un edil este reprezentativ când, în fapt, mai puțin de 20% din populația unei localități îl votează. Avem nevoie de revenirea la organizarea în două tururi a alegerilor, astfel încât să ne asigurăm că o majoritate a votanților a optat pentru primarul care îi va conduce.

- **Creșterea numărului de reprezentanți aleși în Diaspora.** Deși este estimat că aproape patru milioane de români locuiesc în afara granițelor țării, Diaspora are cel mai mic număr de reprezentanți în Parlamentul României. Așa cum ne bazăm pe ei pentru banii pe care adesea îi trimit acasă, trebuie să le asigurăm și o bună reprezentare în deciziile luate în țară.

- **Extinderea votului prin corespondență.** În prezent, doar românii din Diaspora pot vota prin corespondență. Alte țări, inclusiv SUA, au acceptat de mai mult timp votul prin corespondență, exercitat cu mai multe săptămâni înaintea datei alegerilor. Să ne gândim doar la impactul pe care românii din Diaspora sau cei care locuiesc în marile centre urbane l-ar fi putut avea trimițând din timp votul lor în localitățile din care provin.

- **Vot electronic.** Chiar dacă la acest moment este dificilă identificarea unor sisteme informatice complet sigure pentru administrarea unui proces atât de important precum cel de vot, suntem obligați să facem acest pas cu hotărâre. Alte state din cadrul Uniunii Europene și-au asumat votul electronic, iar România, cunoscută pentru IT-iștii săi ingenioși, trebuie să facă același lucru.

- **Liste deschise.** Atunci când votăm în alegerile locale, parlamentare sau europarlamentare, suntem forțați să aprobăm lista propusă de către partidul preferat, fără să putem indica și candidatul care ar trebui să fie ales cu prioritate. Propunem ca fiecare votant să poată realiza propria ierarhie a candidaților în interiorul listei partidului pe care îl susține, generând competiție și în interiorul partidelor, nu doar între partide.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Parlamentul României

5

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Transparență totală

Publicarea online și accesul cetățenilor la toate cheltuielile publice, contractele de achiziții publice și la toate informațiile relevante privind instituțiile statului, de la Guvern până la primării.

Justificarea problemei

Instituțiile care compun Statul român sunt extrem de opace. Informațiile se dau greu și, în general, în formate inaccesibile. Acesta este un climat în care diverse grupuri infracționale și-au putut crea ușor rețele de furt generalizat al banului public, pentru că au știut că, în afară de verificările pasagere ale Curții de Conturi, nu îi va deranja nimeni. Lucrul acesta trebuie să se schimbe.

Categoria: Igienă | Evoluție | **Revoluție**

În 2016, România a lansat cea mai amplă platformă de transparență bugetară în care să se poată vedea absolut toate cheltuielile fiecărei instituții a statului: transparenta-bugetara.gov.ro.

În februarie 2020, pe baza datelor din acea platformă, echipa Open Budget și USR București au lansat o platformă prin care toate cheltuielile fiecărei primării din București (cea generală și cele șase primării de sector) să poată fi urmărite ușor: bucuresti.openbudget.ro.

Transparența permite tuturor cetățenilor să afle cum funcționează Statul și dacă banii pe care statul li-i ia sunt furați, risipiți sau, dimpotrivă, cheltuiți eficient.

Măsura concretă

- **Punem online toate contractele de achiziții publice.** Niciun ban nu o să poată fi plătit până când nu este înregistrat transparent într-o platformă online. Niciun contract cu Statul nu va fi în vigoare până nu apare transparent pe site-ul instituției publice.

  De asemenea, facem un registru online pe site-ul fiecărei instituții în care toate cererile pe legea 544/2001 privind liberul acces la informații publice să fie făcute publice, împreună cu răspunsurile care li s-au dat. În felul acesta, vom preveni răspunsurile abuzive. De asemenea, dacă informațiile solicitate există deja în format electronic, instituțiile Statului vor trebui să le furnizeze în acel format.

USR a depus deja un proiect de lege în acest sens, PL-x 529/2020, care a trecut în unanimitate de Senat, dar care este în prezent blocat la Comisia de Cultură a Camerei Deputaților.

Schimbări preconizate

Transparența sporită va avea patru principale efecte pozitive:

- va descuraja aranjamentele obscure care încă domină instituțiile publice din România;
- va încuraja implicarea socială prin accesul facil la informații;
- va descuraja refuzurile abuzive ale autorităților de a prezenta informații;
- va descuraja funcționarii și politicienii să facă anumite aranjamente despre care s-ar putea afla informații mult mai ușor.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Fiecare minister, agenție, primărie.

6

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Primării mai puține și mai eficiente

Reducerea numărului de primării prin comasare voluntară, în vederea creșterii calității serviciilor publice furnizate locuitorilor. Reforma administrativă va viza și gestionarea eficientă a zonei metropolitane din jurul orașelor cu peste 100.000 de locuitori.

Justificarea problemei

România se confruntă cu una dintre cele mai fragmentate administrații locale de la nivelul UE, ceea ce conduce la ineficiență și lipsa capacității reale (administrative și financiare) de a furniza servicii publice de calitate. Foarte puține autorități locale din mediul rural reușesc să-și acopere cheltuielile de funcționare din veniturile proprii (taxe și impozite locale), iar noul sistem de salarizare a funcționarilor publici din administrația locală a înrăutățit și mai mult situația.

Categoria: Igienă | **Evoluție** | Revoluție

Cheltuielile de funcționare mari nu sunt compensate de o calitate corespunzătoare a serviciilor furnizate; în mediul rural, tipurile și calitatea acestora sunt mult, mult mai reduse decât în mediul urban, fie că vorbim de servicii comunale esențiale (apă potabilă și canalizare, colectarea deșeurilor), de transport public, locuire, servicii sociale sau spații de recreere.

Totodată, avem o uriașă problemă cu lipsa unor mecanisme legale și instituționale de administrare a zonelor metropolitane: zona de 20-50 km din jurul marilor orașe. Existența unui număr mare de administrații locale autonome cu funcții identice cu cele ale orașului din vecinătate, dificultatea funcționării mecanismelor de cooperare intermunicipală fac ca dezvoltarea economică, urbanistică și teritorială să fie haotică, iar integrarea și coordonarea serviciilor publice esențiale să fie dificilă sau chiar imposibilă.

Măsura concretă

Reforma teritorială prin comasare voluntară are la bază voința liber exprimată a comunităților locale de a fuziona, un sistem legal și instituțional facil pentru a realiza acest lucru și un sistem de stimulente pentru a încuraja comasarea. În detaliu, toate acestea presupun realizarea unui model de consolidare teritorială voluntară – criterii, metodologie și proceduri, cadrul legal adecvat; punerea la punct a unui model de alocare a responsabilităților/funcțiilor în noua situație de după consolidarea teritorială; instituirea unui sistem de stimulente și a unui model de alocare a resurselor financiare, predictibil, transparent și stabil, în funcție de responsabilități, de dezvoltarea economică locală și de nevoi.

Criteriile esențiale pentru comasarea teritorială la nivelul 1 al administrației publice locale (localități) pot fi:

- Populația și densitatea acesteia
- Distanțele – diametrul maxim al noilor unități administrativ-teritoriale
- Rețeaua de drumuri și transport;
- Situarea geografică;
- Capacitatea fiscală și administrativă;
- Dezvoltarea economică și dotările social-edilitare.

Criteriile de comasare teritorială la nivelul 2 al administrației publice locale (județe) pot fi:

- Fluxurile economice și de transport;
- Situarea geografică și distanțele față de centrul administrativ al noului județ comasat;
- Tradițiile cultural-istorice.

Mecanismul instituțional de comasare va presupune fie decizii ale consiliilor locale ale unităților administrativ-teritoriale implicate, fie inițiative cetățenești urmate de decizii ale consiliilor locale sau de referendumuri locale.

Sistemul de stimulente va avea trei componente principale:

- Avantaje ale noilor unități administrativ-teritoriale comasate voluntar în criteriile de eligibilitate și de evaluare pentru fondurile europene la care au acces.
- Avantaje ale noilor unități administrativ-teritoriale comasate voluntar în criteriile de eligibilitate și de evaluare pentru programele naționale de investiții la care au acces.
- Un transfer bugetar necondiționat special, pe o durată de trei-cinci ani, calculat crescător în funcție de numărul de locuitori ai noului UAT comasat voluntar.

Va exista și un termen limită pentru comasarea voluntară, după care se va trece la un proces de comasare normativă. Termenul limită ar putea fi sfârșitul anului 2026.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și Ministerul Finanțelor Publice

7

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Fără mii de agenții

Desființarea sau reorganizarea agențiilor, autorităților și instituțiilor care deși sunt finanțate cu bani publici sau beneficiază de privilegii de la stat, nu sunt în mod real în serviciul cetățeanului, ci doar sinecuri pentru oameni conectați politic. În plus, obligativitatea ca acestea sa raporteze public indicatoriii de performanță, numărul de beneficiari și bugetul cheltuit.

Justificarea problemei

Statul român are 13.751 de ordonatori de credite. Agenții, instituții, autorități care își desfășoară toate activitatea având un mare punct în comun, faptul că sunt finanțate din banii noștri luați din taxe și impozite.

Categoria: Igienă | Evoluție | **Revoluție**

Multe dintre bugetele acestor agenții au explodat în ultimii ani, preponderent în zona cheltuielilor de personal. Multe își desfășoară activitatea fără niciun fel de control serios asupra cheltuirii banilor publici, fără niciun criteriu de eficiență sau performanță și fără să le fie pusă vreodată la îndoială rațiunea de a exista. Odată ce apar, ele pur și simplu își continuă existența.

Măsura concretă

Auditarea tuturor agențiilor finanțate de Statul român sau autofinanțate, dar care beneficiază de monopoluri/privilegii de stat, în vederea desființării sau reorganizării celor care nu fac decât să cheltuiască banii contribuabililor și care nu-și justifică existența.

Obligativitatea raportării publice a indicatorilor de performanță, a numărului de beneficiari și impactul asupra acestora, și a fiecărui leu cheltuit.

Desființarea sau reorganizarea lor se va face pe baza auditului intern și a unei evaluări de la beneficiarii direcți și de la cei afectați de activitatea autorității.

Dintre acestea, am reperat deja câteva:

- Academia de Științe ale Securității Naționale
- Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului

Schimbări preconizate

Reducerea semnificativă a cheltuielilor publice și posibilitatea de a redirecționa acele fonduri către alte proiecte viabile.

Un stat care nu se mai împrăștie în mii de agenții, ci care devine mai concentrat pe îndeplinirea sarcinilor sale.

- Un transfer bugetar necondiționat special, pe o durată de trei-cinci ani, calculat crescător în funcție de numărul de locuitori ai noului UAT comasat voluntar.

Va exista și un termen limită pentru comasarea voluntară, după care se va trece la un proces de comasare normativă. Termenul limită ar putea fi sfârșitul anului 2026.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Secretariatul General al Guvernului, Ministerul Finanțelor Publice

8

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Cetățenie digitală

Crearea infrastructurii necesare pentru ca cetățenii să nu mai plimbe hârtii între instituții, ci informațiile să circule electronic, sigur, rapid și ușor de urmărit. Construirea „autostrăzilor digitale" între instituțiile statului care au baze de date, astfel încât acestea să comunice eficient între ele.

Justificarea problemei

În acest moment, interacțiunea cetățenilor cu instituțiile Statului este specifică secolului XX: cozi peste cozi, hârtii peste hârtii, ștampile peste ștampile (chiar dacă ștampilele au fost, teoretic, eliminate din perspectivă legală). Din punct de vedere digital, România se află pe penultimul loc (27) din Uniunea Europeană, epășind doar Bulgaria vecină.

Categoria: Igienă | Evoluție | Revoluție

Problema nu este faptul că România nu a demarat digitalizarea Statului. Într-un fel, faptul că a demarat-o e rău: începutul a fost prost, haotic și contraproductiv. E mai greu de reparat decât de luat de la zero. Dar știm cum o vom face.

În teorie, România oferă diverse metode pentru a completa formularele online. Există servicii precum Punctul de Contact Unic Electronic, Ghiseul.ro, Spațiul Privat Virtual, servicii electronice la diverse primării (Cluj, Oradea, Sectorul 3). În practică, rata de folosire a acestor instrumente este foarte mică, din mai multe motive:

1. Chiar dacă unele instituții emit documente electronice, alte instituții nu le acceptă sau nu știu să le utilizeze. De exemplu, degeaba emite Primăria Sectorului 3 certificat de urbanism electronic, dacă Ministerul Culturii nu acceptă acest format de certificat de urbanism și îl cere „pe hârtie".

Deși am instituit prin OUG, în 2016, obligația instituțiilor de a accepta documente electronice emise de alte instituții, practica se păstrează (multe reglementări în materie rămân ignorate și situația va continua până când vom construi infrastructura reală de „autostrăzi" digitale între instituții).

2. Doar 10% dintre formularele pe care le pot completa cetățenii au date precompletate. Majoritatea covârșitoare a formularelor puse la dispoziție de statul român sunt făcute pentru a fi ușor de înțeles pentru funcționari, nu pentru cetățeni.

3. Diverse instituții au diverse baze de date care nu comunică între ele. Avem, practic, de-a face cu adevărate „cetăți informaționale". Și în loc ca aceste cetăți să comunice între ele rapid, electronic, Statul român obligă cetățenii s-o facă ei pe curierii de hârtii între aceste instituții.

Măsuri concrete

Digitalizarea României are nevoie de măsuri pe mai multe planuri

1. Transformarea Punctului de Contact Unic Electronic (PCUE) în interfața reală de comunicare dintre cetățean și Statul român. Orice document depus în PCUE să aibă valoare legală și să intre pe circuitul documentelor legale pentru toate instituțiiile.

2. Simplificarea și clarificarea formularelor pentru utilizatori (echipă de UX – user experience). Formularele diverselor instituții înrolate în PCUE vor fi regândite astfel încât să fie intuitive și ușor de înțeles de către cetățeni. Cetățenia digitală trebuie să fie și una incluzivă, care să permită accesul oricărui cetățean, chiar și al celor puțin familiarizați cu tehnologia.

3. Construirea autostrăzilor digitale ale României, între instituțiile deținătoare de baze de date, astfel încât acestea să comunice eficient între ele.

4. Niciun ban public nu va fi cheltuit pentru softuri care nu prevăd și interconectarea la rețeaua de autostrăzi digitale.

5. Cetățeanul va putea delega Statului obținerea documentelor necesare unei cereri, dacă acele documente se află la alte instituții publice.

6. Orice soft dezvoltat din bani publici care prevede autentificarea cetățenilor va permite și autentificarea prin intermediul cărții electronice de identitate.

Schimbări preconizate

- Fiecare instituție va trebui să-și schimbe fluxurile interne de lucru, astfel încât să acomodeze lucrul cu documente electronice.
- Crearea unui departament în cadrul Autorității pentru Digitalizarea României responsabil cu crearea de interfețe intuitive.
- Crearea la nivel guvernamental a unei echipe responsabile cu implementarea, rând pe rând, a autostrăzilor digitale între instituțiile publice.

IMPACT BUGETAR

- Cartea de identitate electronică: cca 300 de milioane de euro, pe parcursul a zece ani (15 eur/carte de identitate/cetățean)
- Echipă pentru interfețe intuitive: 240.000 - 500.000 euro/an
- Echipă interconectare instituții (autostrăzi digitale): 1 milion de euro/an

INSTITUȚII RESPONSABILE

Guvernul României / Autoritatea pentru Digitalizarea României / MAI, MFP, MFE, Cancelaria Prim-Ministrului

9

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Fond de 1 miliard de euro pentru o infrastructură sanitară modernă

Modernizarea spitalelor, contrucția de spitale noi și a unei infrastructuri sanitare moderne, prin investirea a 1 miliard de euro următorii patru ani.

Justificarea problemei

Sistemul public de sănătate este subfinanțat, are o proastă guvernanță, cu infrastructură inadecvată, cu clădiri vechi și insalubre, cu circuite improprii, care au autorizații de funcționare temporare și planuri de conformare perpetue.

Categoria: Igienă | Evoluție | Revoluție

În afara marilor centre universitare, dotarea este precară, personalul insuficient, materialele sanitare puține și de slabă calitate. Totodată, operarea infrastructurii spitalicești nu permite susținerea costurilor de mentenanță și de întreținere. Prin acest fond se va asigura inclusiv cofinanțarea pentru spitalele regionale pentru care avem finanțare europeană, dar pentru care lucrările nu au fost demarate.

Măsuri concrete

- Finalizarea celor trei spitale regionale (Cluj, Iași, Craiova) a căror pregătire alături de Banca Europeană de Investiții a fost demarată în 2016.
- Pregătirea construcției de spitale regionale în București, Brașov și alte centre universitare.
- Asigurarea standardelor minime în toate spitalele României prin inventarierea urgentă a unităților medicale care funcționează în condiții insalubre sau care pun în pericol siguranța cetățenilor și demararea procedurilor de achiziții pentru renovarea lor.
- Modernizarea spitalelor județene pentru a asigura condiții optime actului medical și pentru a asigura accesul cetățenilor la servicii de sănătate la ei în județ.
- Construcția de centre comunitare și asigurarea dotării minime a cabinetelor medicilor de familii.
- Înființarea unui centru de permanență în imediata vecinătate a Unităților de Primiri Urgențe, astfel încât timpii de așteptare la UPU să scadă semnificativ.
- Redesenarea, renovarea și dotarea infrastructurii de tratament a marilor arși în toată țara.
- Infrastructură dedicată prevenirii și îngrijirii infecțiilor nosocomiale – compartimente de boli infecțioase, laboratoare de microbiologie.
- Încurajarea dezvoltării centrelor de excelență și cercetare medicală pe lângă universitățile și facultățile de medicină.

SURSA DE FINANȚARE

Bugetul de Stat, Fonduri europene (FEDR, FSE+), fonduri private

Viitorul Program Operațional Sănătate:

Axa Prioritară 1 "Investiții pentru construirea spitalelor regionale și infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial major":

Infrastructură și dotări: Spitalele regionale de urgență Iași, Cluj, Craiova – etapa a II-a; alte spitale, alte infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial major.

Axa Prioritară 2 "Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu":

Infrastructură și dotări: Cabinetele medicilor de familie; Centreleși compartimentele unde se furnizează servicii de asistență medicală comunitară; infrastructura publică în care se furnizează servicii de asistență medicală școlară, inclusiv servicii de asistență stomatologică; unitățile sanitare șialte structuri publice care desfășoară activități medicale de tip ambulatoriu

Axa Prioritară 5 "Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical":

Cercetare și inovare prin implementarea de soluții cu relevanță publică (ex: atragerea de personal cu competențe avansate din străinătate pentru consolidarea capacității CDI; crearea de sinergii cu acțiunile de CDI ale Programului Orizont Europa; constituirea/promovarea de clustere)

Programe dedicate cercetării și/sau utilizării clinice. Ex: producție de plasmă sau derivate, producție de vaccinuri (dezvoltarea infrastructurii, modernizarea, reluarea producției de vaccin și dezvoltarea de noi produse farmaceutice în Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară "Cantacuzino")

Cercetare în domeniul bolilor netransmisibile (ex. combaterea cancerului)

Realizarea unei infrastructuri de cercetare-dezvoltare în domeniul genomicii.

Facilitatea de Redresare și Reziliență (Next Generation EU), alocare indicativă pentru România 35 miliarde euro: Pilonul „Coeziune socială".

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Sănătății, Ministerul Fondurilor Europene, Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare

USR +plus

10

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Stimulente pentru a ne menține sănătoși

Îmbunătățirea stării de sănătate a românilor prin măsuri precum: medici de familie în toate comunele și asistenți medicali în toate satele din țară până în 2024, dublarea performanței programelor naționale de prevenție, recompensarea personalor care duc un stil de viață sănătos și introducerea educației pentru sănătate în școli.

Justificarea problemei

Factorii socio-economici și cei de mediu influențează semnificativ starea de sănătate a populației. Pentru a avea o populație sănătoasă, România va trebui să adopte principiul de guvernanță europeană „health in all policies".

Categoria: Igienă | **Evoluție** | Revoluție

Prevenția trebuie să devină o componentă strategică a sistemului public de sănătate; de asemenea este esențială dezvoltarea medicinei de familie și optimizarea rolului acesteia în „gate-keeping" și creșterea calității vieții în orașe.

Măsuri concrete

- „Sănătatea populației în toate politicile"- Constituirea unui Grup Interministerial care va cuprinde specialiști ce vor evalua impactul asupra sănătății cetățenilor și asupra sănătății publice a politicilor din alte domenii: educație, mediu, economie, transporturi, etc, în vederea instituirii principiului „Sănătatea populației în toate politicile".

- Lege a Prevenției care să structureze o nouă arhitectură a responsabilității infrastructurii instituționale, să dimensioneze resursa umană și financiară pentru Planurile Naționale de Control Integrat al bolilor cardiovasculare și oncologice - principalele contributoare la mortalitatea și morbiditatea din România.

- Organizarea de caravane medicale în zonele fără infrastructură medicală, ori acordare de vouchere de transport pentru bolnavii nevoiași sunt alte măsuri care vor îmbunătăți accesul pacienților la serviciile medicale.
- Vouchere de transport pentru ca pacienții cronici nevoiași să ajungă la tratament
- Vouchere de transport pentru consultațiile anuale prevăzute în pachetul asigurărilor medicale sau monitorizarea gravidelor și a bolnavilor cronici cu anumite patologii.

- Un asistent medical, asistent medical comunitar sau un mediator sanitar în fiecare comună din România.

- O nouă strategie națională de diagnosticare și tratament a diabetului de tip 2, avînd în vedere că rata de diagnostic în România este de maximum 50%. Propunem oferirea de bonusuri materializate în servicii medicale gratuite tuturor persoanelor obeze și diabeticilor și ce își îmbunătățesc indicatorii de severitate (scăderea greutății, controlarea indicelui glicemic, scăderea tensiunii arteriale etc)

- Prevenția prin screening și depistare precoce, monitorizarea și managementul integrat al bolilor netransmisibile.

- Deblocarea legii vaccinării. Vom lua decizii pe bază de dovezi asigurând funcționarea Comitetului Național de Vaccinologie.

- Elaborarea, finanțarea, implementarea programelor profilactice pentru copii pentru toate ariile terapeutice, prin rețeaua de medicină școlară sau prin cabinetele de medicină. Un rol important îl va avea dezvoltarea cabinetelor medicale școlare.

- Educație pentru sănătate – materie obligatorie în școală la care copiii vor învăța să acorde primul ajutor, despre educația nutrițională și reproductivă, despre riscurile consumului de alcool și droguri etc.

- Planuri clare de prevenție a infecțiilor nosocomiale și de utilizare judicioasă a antibioticelor în spitale și centrele rezidențiale.

- Descurajarea automedicației. Consumul de medicamente, în special de antibiotice, trebuie să fie supravegheat de specialiști și realizat pe bază de prescripție, ghiduri și instruire.

- Dezvoltarea serviciilor de prevenție, de intervenție timpurie și de suport pentru persoanele cu afecțiuni mintale – centre de zi, prim ajutor psihologic, integrare pe piața muncii.

- Finanțarea corespunzătoare a medicinei de familie, cu minimum 8% din Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate și creșterea progresivă a rolului său, astfel încât numărul internărilor evitabile să scadă prin monitorizarea și dispensarizarea adecvată a bolilor cronice și măsuri preventive eficiente.
- Servicii pentru mama și copilul: asigurarea accesului universal la îngrijire antenatală bazată pe prevenția și detecția complicațiilor materne și fetale ale sarcinii începând din primul trimestru; continuarea îngrijirilor în concordanță cu riscurile identificate, acces universal la îngrijire la naștere si neonatală la standarde actuale, atat pentru gravidele/nou născuții fără probleme de sanatate, cât și pentru cei cu patologii complexe.

- Ombudsman în sănătate – crearea unui organism independent care să investigheze diferitele tipuri de administrare defectuoasă, de abuzuri sau de discriminare din sistemul de sănătate.

- Monitorizarea factorilor care afectează sănătatea în orașe (poluare, acces la spații verzi) alături de Garda de Mediu și construirea unor mecanisem de intervenție prin Direcțiile Publice de Sănătate în colaborare cu aceasta.

Impact bugetar asupra Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate

Surse nerambursabile de finantare:

Viitorul Program Operațional Sănătate (alocare indicativă circa 4 miliarde euro):

Axa Prioritară 4 "Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii"

- Implementarea de programe de screening populațional/ diagnosticare și tratament al stadiilor incipiente (ex. tuberculoză, testare genetică, oncologie, hepatite, HIV SIDA, screening metabolic, screeningul factorilor de risc comuni ai bolilor cronice)

- Implementarea de programe de diagnosticare precoce și tratament (ex. cancer pulmonar, cancer prostată, cancere ginecologice, cancere ale capului și gâtului, testare genetică)

- Măsuri de diagnosticare precoce și/sau tratament prenatal/ neonatal/postneonatal

- Implementare de programe de schimbare a stilului de viață și aplicarea de politici de încurajare a unei vieți sănătoase, inclusiv implementarea de măsuri de prevenție
- Implementarea de programe/măsuri destinate controlului infecțiilor asociate actului medical

- Măsuri destinate creșterii eficacității serviciilor de laborator

SURSA DE FINANȚARE

Surse nerambursabile de finantare:

Viitorul Program Operațional Sănătate (alocare indicativă circa 4 miliarde euro):

Axa Prioritară 4 "Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii"

- Implementarea de programe de screening populațional/diagnosticare și tratament al stadiilor incipiente (ex. tuberculoză, testare genetică, oncologie, hepatite, HIV SIDA, screening metabolic, screeningul factorilor de risc comuni ai bolilor cronice)
- Implementarea de programe de diagnosticare precoce și tratament (ex. cancer pulmonar, cancer prostată, cancere ginecologice, cancere ale capului și gâtului, testare genetică)
- Măsuri de diagnosticare precoce și/sau tratament prenatal/neonatal/postneonatal
- Implementare de programe de schimbare a stilului de viață și aplicarea de politici de încurajare a unei vieți sănătoase, inclusiv implementarea de măsuri de prevenție
- Implementarea de programe/măsuri destinate controlului infecțiilor asociate actului medical
- Măsuri destinate creșterii eficacității serviciilor de laborator

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Sănătății,

Ministerul Educației Naționale

11

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Dreptul de a alege în sănătate

Încurajarea concurenței în sistemul de sănătate astfel încât toti românii să aibă dreptul de a alege în ceea ce privește serviciile și asigurările de sănătate, și să beneficieze de sprijinul financiar al statului prin care să poată face efectiv această alegere.

Justificarea problemei

Nici pacienții, nici asigurații nu sunt în centrul actualului sistem de sănătate. Mulți trebuie să plătească de două ori pentru a primi serviciile de care au nevoie. O dată oficial, prin contribuția la asigurările sociale de sănătate. Și încă o dată prin plățile neoficiale, pentru a acoperi toate lipsurile din spitale.

Categoria: Igienă | Evoluție | Revoluție

Lucrurile au ajuns până într-acolo încât numim cu lejeritate șpaga „plată informală" și urmărim cu maxim interes mercurialul din teroarea de a nu fi privat de tratamente sau intervenții care pot fi vitale pentru noi sau pentru cei apropiați. Nu vom ignora realitatea aceasta, cunoscută atât de bine de mulți români.

În prezent, 10% din orice ban câștigăm se duce la stat pentru sistemul de sănătate. Un angajat cu salariu minim plătește în fiecare lună 223 lei pentru sănătate. Dar atunci când vine vorba să primească servicii, banii aceia nu se mai văd nicăieri. Ba mai mult, e un fenomen bine cunoscut faptul că spitalele publice cer bolnavului și familiei să vină cu bani de acasă pentru materiale și medicamente. Iar asta e cazul în care asiguratul nu aude că s-a atins „plafonul" și este rugat să revină luna viitoare și să încerce din nou. Ce alt asigurator ne mai ia bani pentru asigurare lunar, dar când vine vorba să plătească ne spune că nu mai există plafon? Niciunul.

Cheltuielile statului român cu sănătatea au crescut în ultimii 13 ani de 3,5 ori. O creștere semnificativă ca urmare a căreia ne-am fi așteptat la o calitate mai bună a actului medical. Nu am avut parte de asta. Scandaluri precum Hexipharma, cazul Colectiv și chiar pandemia de Coronavirus ne-au arătat starea deplorabilă a sistemului de sănătate.

Măsuri concrete

Sistemul de sănătate trebuie să pună pacientul în centrul sistemului. Iar acel pacient trebuie să aibă cât mai multe opțiuni de tratament. Niciun român nu mai trebuie să fie nevoit să facă plăți „informale" sau să cumpere materiale în spitale pentru buna desfășurare a actului medical. Avem nevoie de mai mulți bani, dar și să fie mai bine cheltuiți.
De aceea propunem încurajarea dezvoltării sistemului de asigurări private de sănătate. Românii plătesc sume importante de bani în sistem, trebuie să aibă dreptul să direcționeze o parte din ele către un asigurator pe care și-l aleg, pe modelul Pilonului 2 de pensii.
Fără concurență nu există calitate. Monopolul de stat s-a dovedit un eșec. CNAS nu a fost capabil să combată fraudele, ci dimpotrivă, le-a concentrat. Mai mult, nu a reușit nici să remunereze corect operațiuni medicale, punând în dificultate furnizorii de servicii medicale și încurajând decontările fictive prin sistemul DRG. Pentru a combate toate acestea, vom acționa în două planuri. Primul referitor la funcționarea în sine a CNAS, care trebuie depolitizat, profesionalizat și condus mai bine. Al doilea referitor la piața asigurărilor de sănătate, unde vom permite românilor să aibă mai multe opțiuni prin deschiderea la concurență.
De asemenea, vom garanta posibilitatea fiecărui român de a putea alege opțiunea dorită pe modelul Pilonului 2 și 3 de pensii.

Astfel, pacientul chiar va fi în centrul sistemului de sănătate, pentru că va avea dreptul de a alege, ceea ce nu are în prezent. Având dreptul de a alege, va putea selecta servicii mai bune, asigurări de sănătate mai bune și va putea evalua în mod real - cu banii și alegerea lui - calitatea serviciilor oferite.

Statul își menține rolul de reglementator, finanțator și chiar ofertant de servicii de asigurare prin CNAS. Adăugăm, însă, componenta de drept de a alege în sistem.

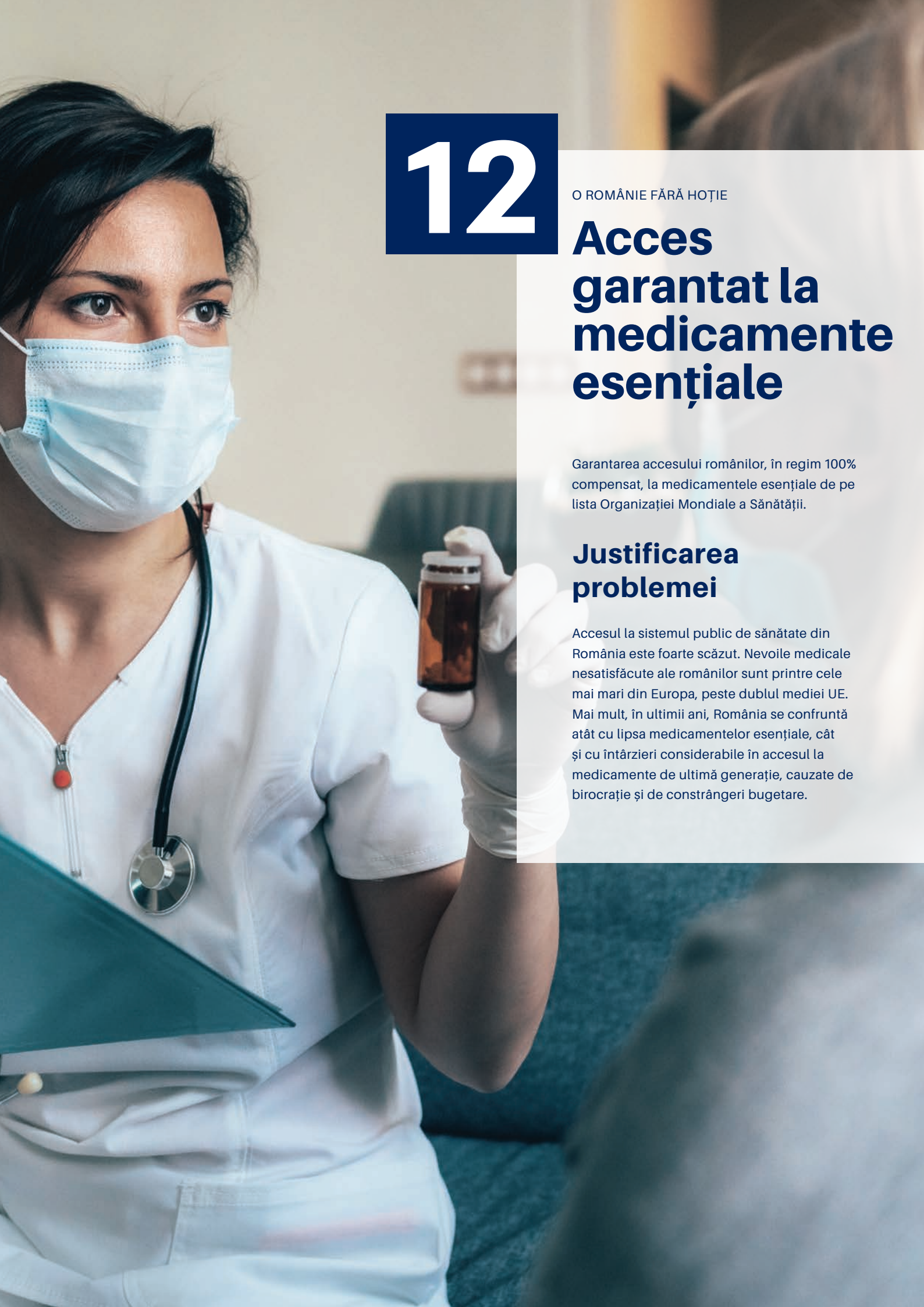
Schimbări preconizate

Dreptul românilor de a alege va deschide sistemul concurenței, care va încuraja apariția de noi furnizori de servicii medicale și creșterea calității acestora.

De asemenea, deschiderea aceasta va permite atragerea de fonduri suplimentare în sistemul de sănătate.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Sănătății

12

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Acces garantat la medicamente esențiale

Garantarea accesului românilor, în regim 100% compensat, la medicamentele esențiale de pe lista Organizației Mondiale a Sănătății.

Justificarea problemei

Accesul la sistemul public de sănătate din România este foarte scăzut. Nevoile medicale nesatisfăcute ale românilor sunt printre cele mai mari din Europa, peste dublul mediei UE. Mai mult, în ultimii ani, România se confruntă atât cu lipsa medicamentelor esențiale, cât și cu întârzieri considerabile în accesul la medicamente de ultimă generație, cauzate de birocrație și de constrângeri bugetare.

Categoria: Igienă | **Evoluție** | Revoluție

Accesul la medicamente inovative este în continuare limitat, introducerea de molecule noi în lista medicamentelor compensate fiind impredictibilă, cu o întârziere semnificativ mai mare comparativ cu alte țări ale Uniunii Europene.

Măsuri concrete

- Întocmirea listei medicamentelor esențiale care să fie prezente permanent, fără nicio discontinuitate.
- Actualizarea site-ului www.medicamentelipsa.ro
- Revizuirea politicii de preț a medicamentelor astfel încât să se asigure disponibilitatea continuă a medicamentelor de bază pentru pacienți
- Asigurarea de urgență a disponibilității tuturor medicamentelor esențiale și a celor fără înlocuitor prin reintroducerea în legislație a Listei Medicamentelor Esențiale a Organizației Mondiale a Sănătății, limitarea exportului paralel și a practicilor din sistem care duc la lipsa medicamentelor din spitale și farmacii
- Reluarea achizițiilor centralizate pentru medicamente la nivel național pentru asigurarea calității medicamentelor și a eficienței utilizării banului public.
- Revizuirea criteriilor de includere a medicamentelor în sistemul de asigurări sociale de sănătate pentru a asigura disponibilitate rapidă și în condiții de sustenabilitate bugetară.
- Ghidare - înființarea unor birouri/call center-uri cu personal medical specializat dedicat pacienților care necesită o atenție medicală complexă, pluri-disciplinară (navigator oncologic, navigator TBC, navigator cardio-vascular)
- Responsabilizarea ca „procurator de medicamente" a mediatorilor sanitari și a asistenților medicali comunitari din Centrele de Asistență Medico-Socială, astfel încât persoanele vârstnice saunedeplasibile din zona rurală să aibă acces la medicamentele de care au nevoie.

SURSA DE FINANȚARE

Buget de Stat- FNUASS, Fonduri Europene, fonduri private
Surse nerambursabile de finanțare:
Viitorul Program Operațional Incluziune și Demnitate Socială:
Axa prioritară 1 "Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității":
Servicii sociale, de ocupare și de sănătate, combaterea abandonului școlar, incluziune
Infrastructură socială
Viitorul Program Operațional Sănătate:
Axa Prioritară 2 "Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu":
Infrastructură și dotări: Cabinetele medicilor de familie; Centrele și compartimentele unde se furnizează servicii de asistență medicală comunitară; infrastructura publică în care se furnizează servicii de asistență medicală școlară, inclusiv servicii de asistență stomatologică.
Facilitatea de Redresare și Reziliență (Next Generation EU), alocare indicativă pentru România 35 miliarde euro: Pilonul „Coeziune socială"; Pilonul „Garanția pentru copii".

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Sănătății, Ministerul Fondurilor Europene, CNAS, Consiliile Județene, ONG medicale

13

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Siguranța pacientului pe primul loc!

Creșterea calității actului medical și a siguranței pacientului prin măsuri care asigură profesionalizarea continuă. Crearea primului Program Național de Îmbunătățire a Calității Actului Medical prin care vor fi recompensate educațional și financiar echipele medicale care își îmbunătățesc rezultatele, precum și spitalele care implementează proiecte concrete de creștere a siguranței actului medical și a experienței pacientului.

Justificarea problemei

Siguranța pacientului se bazează pe parteneriatul dintre acesta și medic, pe prevenirea și controlul infecțiilor, pe siguranța medicației și a procedurilor administrate.

Categoria: Igienă | **Evoluție** | Revoluție

Absența personalului dedicat îmbunătățirii și siguranței actului medical menține o cultură organizațională spitalicească înțepenită în stagnare, nu în evoluție. Deficitul cronic de personal medical specializat (infecționiști, epidemiologi, microbiologi) pune piedici semnificative în gestionarea eficientă infecțiilor asociate asistenței medicale, iar utilizarea excesivă de antibiotice și prevalența mai multor tulpini de bacterii rezistente la medicamente pun România în zona roșie.

Corpul profesional medical trebuie să fie partener în procesul de reformare a sistemului sanitar din România pentru a sparge ierarhiile nelegitime, a diminua corupția și a institui un management profesionist și performant. Sistemul de indicatori de performanță medicală și financiară a spitalelor - managementul resurselor umane, utilizarea eficientă a serviciilor, performanța economico-financiară, indicatori de calitate, siguranța pacientului și satisfacția pacientului, transparența cheltuielilor – trebuie să reprezinte criteriul după care se face evaluarea managementului spitalicesc și nu cel subiectiv, de apartenență la grupuri de interese. Implementarea de mecanisme moderne de transparentizare, supraveghere și eliminare a practicilor corupte din domeniile achizițiilor, a autorizațiilor și a actului medical vor contribui de asemenea la un sistem medical sănătos, în slujba pacientului.
Modelele de bună practică medicală, integritate și profesionalism, dedicare și empatie trebuie replicate și trebuie să devină normative pentru sistemul de sănătate din România.

Profesionalizarea continuă a corpului medical prin crearea unui fond național pentru educație medicală continuă și accesul gratuit la revistele de specialitate din domeniul său pentru a fi la curent cu cele mai noi rezultate ale cercetării sunt doar câteva măsuri care pot motiva medicii să nu mai plece în afara țării pentru a profesa, alături de alte schimbări precum creșterea accesului la investigații și mijloace terapeutice, eliminarea birocrației ori asigurarea personalului suficient.

Reformarea, depolitizarea și profesionalizarea Autorităților Competente din sistem este necesară, astfel încât reprezentarea breslei și reglementarea profesiei să fie făcute onest, în interesul practicianului și al pacientului.

De asemenea, sistemul de hemovigilență și trasabilitate a sângelui și componentelor derivate, de la donare la transfuzie reprezintă, conform unui audit organizat de Comisia Europeană, solicitat de Ministerul Sănătății în 2016, „o amenințare gravă la adresa sănătății publice". Riscurile unor erori fatale sunt inacceptabil de mari. Echipamentele sunt depășite și insuficiente pentru gestionarea eficientă a colectării, testării și prelucrării sângelui. Sistemul Transfuzional din România trebuie reorganizat.

Măsuri concrete

- **Combaterea infecțiilor nosocomiale** – crearea unei infrastructuri adecvate care să permită izolarea pacienților infectați, planuri clare de prevenire și protocoale de utilizare judicioasă a antibioticelor, compensarea deficitului de personal medical specializat - infecționiști, epidemiologi, microbiologi -, raportarea corectă de către fiecare spital al numărului de infectări, finanțarea distinctă pentru decontarea îngrijirii pacienților diagnosticați și raportați cu infecții nosocomiale cu scopul stimulării raportării.

- **Management profesionist în Sănătate** - manageri de spitale angajați prin concurs corecte, având obiective clare de calitate și investiții, evaluați riguros în baza indicatorilor de performanță

- **Transparentizarea cheltuielilor tuturor entităților publice de sănătate**: transparentizarea CNAS e un pas înainte către diminuarea fraudei din Sănătate. Vom continua cu măsuri specifice, țintite, care să crească transparentizarea cheltuielilor.

- **Zero toleranță pentru corupție și neglijență** care poate pune viața pacienților în pericol

- **Creșterea pedepselor pentru orice act de corupție** în domeniul sănătății
- **Depolitizarea și (re)profesionalizarea instituțiilor din sănătate** (ANMDMR, CNAS, Departamentul pentru Politica Medicamentului din Ministerul Sănătății, Inspecția Sanitară, etc.)

- **Întărirea instituției avertizorului de integritate** – suport juridic și protecție extinsă pentru cei care semnalează nelegalitatea, corupția sau încălcarea regulilor epidemiologice sau de igienă în spitale.

- **Feedback-ul pacienților** - obligativitatea pentru fiecare manager de spital de a facilita folosirea mecanismului electronic de feedback al pacienților și integrarea acestuia în evaluările profesionale periodice.

- **Coordonarea activităților de formare**, dezvoltarea carierei, stabilirea necesarului pentru toate categoriile de personal medical vor fi făcute de Centrul Național de Resurse Umane în Sănătate, în subordinea Ministerului Sănătății, în colaborare cu Colegiile și Ordinele Profesionale din sănătate și instituțiile academice medicale. Vom avea astfel un Catalog Național al Profesioniștilor din Sănătate care va sta la baza fundamentării necesarului de formare de profesioniști.

- **Campanie pentru păstrarea în țară a medicilor performanți** și atragerea specialiștilor români ce activează în alte țări.

- **Asigurarea formării unui număr adecvat de categorii de personal medical**, cu preponderență pentru acele specialități care înregistrează un deficit: medici infecționiști, specialiști anestezie-terapie intensivă, epidemiologi și alte specialități care înregistrează deficit.
- **Reformarea și eficientizarea** sistemului de admitere în rezidențiat

- **Crearea unui fond național pentru educație medicală continuă**. Finanțarea unei conferințe pe an per specialitate de la bugetul de stat sau din alte surse de finanțare (fonduri europene, programe, etc).

- **Ghiduri de bună practică pentru a uniformiza practica medicală** și pentru a o face mai puțin vulnerabilă la malpraxis precum și înființarea unui Monitor Oficial Medical unde vor fi publicate toate ghidurile și protocoalele medicale, ordinele de ministru și reglementările care privesc sistemul medical pentru ca standardele de bună practică să fie aplicate adecvat și predictibil în toate spitalele din România.

- **Reformarea rezidențiatului** în ceea ce privește admiterea, pregătirea și obținerea calificărilor de specialist. Cifra de școlarizare pentru rezidențiat trebuie să țină cont de profilul de patologie actual și viitor al României.

- **Reorganizarea sistemului transfuzional din România**. Asigurarea unui stoc continuu și adecvat de sânge și a unui necesar suficient de imunoglobuline și alte medicamente derivate din plasmă prin reorganizarea și reformarea sistemului național de transfuzie.
- **Asigurarea calității actului medical prin:**
  • Introducerea la nivelul fiecărui spital a unui set de indicatori de urmărire a calității actului medical și de raportare a rezultatelor. Recompensarea financiară și prin pachete educaționale a echipelor medicale care ating nivelul optim al acestor indicatori. Recompensarea financiară a spitalelor care fac dovada existenței practice a unor programe de îmbunătățire a calității actului medical.

• Ghiduri de bună practică pentru a uniformiza practica medicală și pentru a o face mai puțin vulnerabilă la malpraxis

• Întărirea independenței profesiilor medicale prin definirea clară a actului medical, a limitelor de competență și a responsabilităților pentru fiecare profesie medicală pentru a preveni exercitarea abuzivă a oricărei dintre profesiile medicale.

• Posibilitatea reconversiei specialității medicale pentru medic în cazul în care uzura fizică și psihică în specialitățile solicitante nu mai permite exercitarea activității în specialitatea inițială

• Ameliorarea relaționării corpului medical cu pacientul – prin introducerea în metodologia de concurs pentru accesul în sistemul public de sănătate a evaluării capacității de a comunica empatic și deontologic cu pacientul și aparținătorii acestuia.

SURSA DE FINANȚARE

Program Operațional multifond Sănătate, conform documentului de fundamentare aflat în consultare publică, capitolul Prevenirea și controlul infecțiilor nosocomiale.
Totodată, măsurile de prevenire și de îngrijire a pacienților cu IAAM se pot finanța de la bugetul de stat, din bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate și din orice alte surse, potrivit legii. Pentru asigurarea fondurilor necesare aplicării prezentei legi Ministerul Finanțelor Publice, la propunerea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, poate introduce modificările ce decurg din aplicarea prevederilor prezentei legi în structura bugetului de stat și a bugetului Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Surse nerambursabile de finantare:
Viitorul Program Operațional Sănătate:
Axa Prioritară 4 "Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii":
Sistemul național de transfuzii, inclusiv infrastructura de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei
Implementarea de programe/măsuri destinate controlului infecțiilor asociate actului medical
Axa Prioritară 7 "Măsuri care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizarea de metode moderne de investigare, intervenție, tratament":
Măsuri de formare/specializare – utilizare echipamente medicale inovative
Utilizare de metode moderne de investigație, intervenție și tratament
Dezvoltarea de programe/module specifice la nivelul universităților de medicină, care să permită perfecționarea sau reconversia profesională
Susținerea parteneriatelor dintre furnizorii de formare (de la nivelul învățământului terțiar) și instituțiile din domeniul medical, pentru dezvoltarea unor programe de formare continuă în domeniul medical și zonele conexe (competențe digitale, specializare inteligentă etc.)

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Educației și Cercetării, Comitetul Național pentru Prevenirea și Limitarea Infecțiilor Asociate Asistenței Medicale, Institutul Național de Sănătate Publică, Direcțiile de Sănătate Publică Județene și a municipiului București

14

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Medic și pacient la un click distanță

Constituirea unui Fond Național de Inovație în Sănătate prin care să fie stimulată dezvoltarea de soluții digitalizate și de telemedicină prin care să debirocratizăm practica medicală și să apropiem medicul de pacient.

Justificarea problemei

Este nevoie de dezvoltarea unui sistem informatic integrat în sistemul de sănătate publică ca suport pentru sistemul informațional, care să permită interoperabilitatea aplicațiilor informatice existente și viitoare, pe baza unei arhitecturi integratoare, în vederea utilizării eficiente a informațiilor în elaborarea politicilor de sănătate și managementul sistemului.

Categoria: Igienă | Evoluție | **Revoluție**

Măsuri concrete

- **Dezvoltarea și implementarea serviciilor e-health / telemedicină,** mai ales în mediul rural unde există penurie de medici, consultările la distanță pot fi încurajate pentru a trece peste obstacolul distanțelor lungi, dar și în cazul pandemiilor când accesul la servicii medicale uzuale este limitat. Măsura este susținută de angajamentul de acoperire cu acces la internet de mare viteză a 96% din România.

- **Digitalizarea și integrarea sistemului,** programările online și calendare personalizate de dispensarizare atât pentru componenta de prevenție cât și pentru cea de supraveghere a patologiei cronice.

- **Operaționalizarea și utilizarea Dosarului Electronic al Pacientului** care va cuprinde toate datele de sănătate, accesibil pacientului și medicului curant, instrument standardizat care va conține istoricul medical complet – alergii, imunizări, diagnostice, investigații efectuate, tratamente urmate.

- **Realizarea Registrelor Naționale Suverane de Boli.** Registrele de boală reprezintă o formă standardizată de colectare de date epidemiologice, despre tipul, stadiul, tratatmentul cazurilor precum și despre profilul pacientului. Registrele sunt esențiale pentru ghidarea măsurilor de prevenție, screening și control al bolilor.

SURSA DE FINANȚARE

Buget de Stat- FNUASS, Fonduri Europene,
Surse nerambursabile de finanțare:
Viitorul Program Operațional Sănătate:
Axa Prioritară 6 "Digitalizarea sistemului medical":
Redimensionarea și standardizarea sistemului informatic al CNAS
Observatorul național pentru date în sănătate
Dezvoltarea integrată a unor soluții de e-sănătate, cu anvergură națională, care să încorporeze standarde de interoperabilitate, pentru sarcini și funcțiuni comune în sectorul sanitar, în special în domeniile vizate de operațiunile de importanță strategică
Facilitatea de Redresare si Rezilienta (Next Generation EU), alocare indicativă pentru România - 35 miliarde euro: Pilonul „Coeziune socială"; Pilonul „Reziliență instituțională"; Pilonul "Digitalizare".

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Sănătății,
Ministerul Fondurilor Europene, CNAS

15

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Fără politică în școală

Depolitizarea învățământul românesc și asezarea copilului în centrul sistemului. Desființarea inspectoratelor școlare și transformarea directorilor de școli în manageri performanți, aleși prin concurs.

Justificarea problemei

Inspectoratele școlare sunt una dintre principalele surse de influență politică în sistemul de educație și una dintre cele mai mari frâne în calea modernizării învățământului, prin cenzura aproape totală a autonomiei școlare, sub toate aspectele ei: catedre, norme, personal, numiri de directori, alocări de fonduri etc. Vom depolitiza învățământul preuniversitar românesc și vom repune copilul în centrul sistemului.

Categoria: Igienă Evoluție **Revoluție**

Această măsură nu poate fi aplicată în afara profesionalizării managementului școlar, prin care să asigurăm funcționarea armonioasă și eficientă a comunităților școlare. De asemenea, măsura nu va fi aplicată în perioada de pandemie COVID-19 (ce implică numeroase schimbări de organizare la nivel național și județean). Însă perioada de pandemie va fi prielnică pentru analiza și detalierea planurilor de tranziție de după desființarea inspectoratelor, precum și pentru pilotarea descentralizării în mai multe categorii de școli, înainte de scalarea la nivel național a transformării propuse.

Profesionalizarea managementului școlar trebuie să fie o prioritate a sistemului, care determină, într-o bună măsură, calitatea actului educațional, mai ales din perspectiva descentralizării reale a învățământului. Managerul sau directorul școlii trebuie să devină acea persoană echipată cu un set complex de competențe în management organizațional, recrutarea, selecția și managementul resurselor umane, managementul timpului, managementul resurselor financiare și logistice, comunicare organizațională și relațională, managementul conflictelor și nu numai.

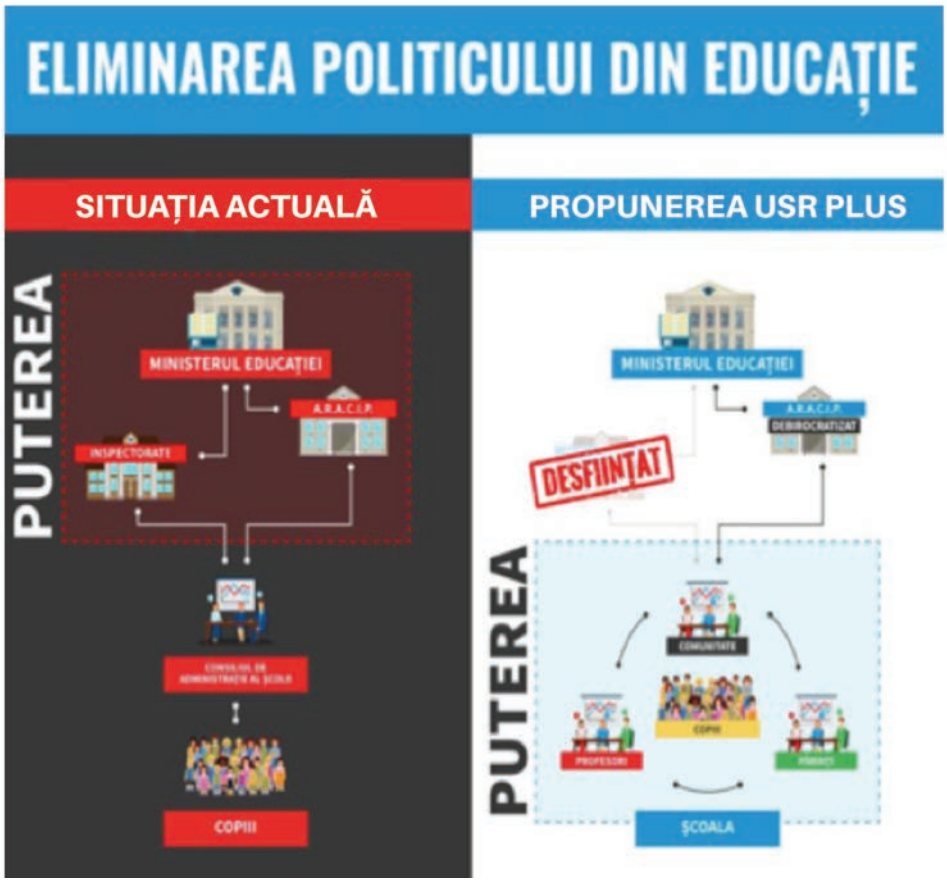
Măsuri concrete

- Atribuțiile de ordin administrativ ale inspectoratelor școlare vor fi transferate către consiliile de administrație ale școlilor.
- Atribuțiile ce țin acum de inspecția școlară (Art. 3 din Regulamentul de organizare și funcționare a inspectoratelor școlare) vor fi efectuate la nivelul școlii, prin mecanisme obiective de audit. Este necesară o schimbare de paradigmă în ceea ce privește activitatea de inspecție școlară, care, în prezent, este o activitate exclusiv administrativă, preponderent sancționatorie și un instrument de control (inclusiv politic) al cadrelor didactice. Aceasta nu se bazează pe observarea riguroasă și constructivă a climatului școlar. Alianța USR PLUS propune modelul auditului școlar orientat spre îndrumarea activităților didactice și dezvoltarea cognitivă, socială, personală și interpersonală a elevilor. Sprijinul suplimentar către școlile care nu au suficiente competențe locale pentru a putea gestiona atribuțiile suplimentare va fi furnizat de Ministerul Educației și Cercetării și de Centrele Regionale de Sprijin în Educația Online (vezi angajamentul #29).
- Ocuparea pozițiilor de manageri școlari profesioniști în unitățile școlare va fi organizată după susținerea examenului de intrare în carieră. Managerii școlari vor susține un interviu cu Consiliul de Administrație al unității de învățământ unde au vizat ocuparea postului vacant. În acest proces, candidații la postul de manager vor prezenta un program de management. Consiliul de Administrație va organiza concursul și va confirma numirea în post a managerului școlar.

- Se va face o distincție clară între funcția de management al școlii și cea didactică, iar directorii și profesori aflați în aceste poziții de management, la care au ajuns prin concurs, vor avea posibilitatea de a alege doar una dintre funcții. Punem un accent deosebit pe recrutarea, selecția și managementul resurselor umane, din perspectiva faptului că fiecare manager școlar va avea responsabilitatea organizării concursurilor de selecție a cadrelor didactice, la nivelul instituției de învățământ.

- Managerul școlar va putea asigura și managementul unor sisteme de școli. Aceasta este situația școlilor mici din mediul rural, care își pot eficientiza costurile prin „împărțirea" aceluiași manager școlar, sau orice altă asociere de școli care dorește să beneficieze de managementul performant al unui manager școlar (ex. mai multe unități școlare mici comasate într-o clădire modernizată, accesibilă - consorții școlare rurale).

- Autonomia și depolitizarea școlii sunt două elemente centrale care vor guverna și procesul de recrutare și selecție a managerului școlar, ce va fi realizat de către Consiliul de Administrație al unității.

IMPACT BUGETAR

Măsura se face cu încadrarea în cheltuielile actuale cu educația.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Educației Naționale, ARACIP

16

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Dreptul de a alege în educație

Să poți alege școala la care merge copilul tău, din mai multe opțiuni bune. Deciziile în școlile publice să fie luate nu de minister și primărie, ci de consiliul de administrație al școlii. Regândirea materiilor și stabilirea unui curriculum național simplificat, completat de unul suplimentar ales de elev sau de școală. Un proces mai ușor de înființare și funcționare a grădinițelor, școlilor și liceelor private.

Justificarea problemei

În prezent, învățământul românesc se derulează pe o structură piramidală de coordonare și control care împinge beneficiarul final al sistemului, elevul, la baza piramidei, pe cea mai îndepărtată poziție de puterea de decizie.

Categoria: Igienă | Evoluție | Revoluție

Această construcție a dus la apariția și proliferarea unui sistem extrem de stufos și birocratic, care consumă resurse și împiedică sistemul să se autoregleze și să se adapteze la schimbările tehnologice, sociale și de mediu din ce în ce mai rapide. Este un sistem piramidal bazat pe frică, frică ce se multiplică pe măsură ce coborâm la baza piramidei, producând în final, cei mai nemotivați și mai dezinteresați elevi din țările participante la evaluarea PISA (2012).

Nevoia de schimbare în sistemul de educație din România este acută. Sistemul românesc de învățământ rămâne înghețat în propriile rutine, insensibil parcă la schimbarea societății în general și a pieței muncii în special. Acesta și-a arătat în mod sistematic, ineficiența și lipsa de consistență și relevanță, cu prilejul diverselor testări internaționale, dar și prin rata îngrijorătoare a părăsirii timpurii a școlii (16,4% în 2018).

În ultimii 12 ani, bugetul educației a crescut de la 13,8 miliarde lei la 29,2 miliarde lei în 2018. O creștere cu 112%, mai mult de dublu. În condițiile în care populația școlară în aceeași perioadă s-a diminuat cu 18%, de la 4,3 milioane la 3,5 milioane. Dacă ne uitam la finanțarea aceasta raportată la elev/student vedem o creștere cu 160% a finanțării.

Cu toate acestea, rezultatele acestor creșteri de finanțare în educație nu au fost deloc la înălțime. România a înregistrat chiar regrese la indicatori internaționali relevanți pentru educație. Este clar că trebuie să acționăm și asupra eficienței banilor cheltuiți. Mai multe fonduri alocate ineficient sau sunt pradă corupției, nu vor ajuta.

Măsuri concrete

Sistemul de educație, în orice stat, trebuie să fie un organism viu, într-o continuă căutare și adaptare. Eficiența și capacitatea de autoreglare a sistemului de educație este dată de calitatea cadrelor didactice, de o formare inteligentă inițială și continuă a acestora.

Dar tocmai actorii principali ai educației, copiii, profesorii, părinții, comunitățile, sunt cei mai departe de decizia care le afectează viața și viitorul. Schimbarea sistemului de decizie în educație este, mai mult decât oricând, o necesitate în reafirmarea sistemului de învățământ în România.

Românii vor avea dreptul de a alege în educație prin:

- Mutarea centrului de decizie de la nivelul politic (minister și primărie) la nivelul consiliului de administrație al școlii, pentru școlile publice.

- Debirocratizarea și flexibilizarea procesului de înființare și funcționare a grădinițelor, școlilor și liceelor private.

- Debirocratizarea ARACIP.

- Desființarea inspectoratelor școlare.

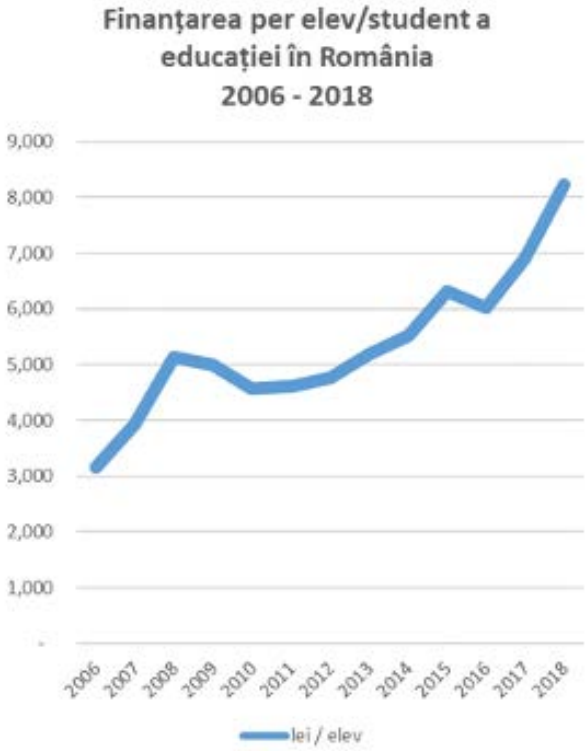
- Regândirea materiilor și a încărcării acestora. Un curriculum național simplificat completat de un curriculum suplimentar la decizia elevului sau școlii.

- Trecerea terenurilor și clădirilor care găzduiesc unități de educație timpurie, de învățământ preșcolar, școli primare, gimnaziale și liceale, inclusiv celelalte niveluri de învățământ din cadrul acestora, înființate de stat, care fac parte din domeniul public local, în administrarea instituțiilor de învățământ enumerate anterior. Astfel, vom elimina situațiile de lipsă a investițiilor sau investiții discreționare și condiționate politic.

- Fiecare părinte va putea alege școala cea mai bună pentru copilul său și va avea la dispoziție aceeași sumă pe care o poate direcționa către o școala publică sau privată pe care o alege. Noi propunem 3 trepte de finanțare. Una standard, una pentru elevi din zone de educație prioritare (mai ales din mediul rural sau din urban dezavantajat definite ca Bazine de Risc Socio-educațional - BRSE) și alta pentru elevi cu cerințe educaționale speciale.

Flexibilizarea sistemului va permite școlilor integrarea mai concretă cu viața comunității din care fac parte acestea. Motivația pentru școală a cunoscut în România un declin dramatic: doar 2% dintre copiii români sunt puternic motivați de ce se întâmplă la școală. Dincolo de aceste două procente începe indiferența. Vizăm adaptarea unor programe de educație la nevoile elevilor, încă din învățământul secundar inferior (clasele V – X) cu rolul de a prezenta copiilor opțiunile de carieră din comunitatea lor și nu numai. Acestea pot fi inclusiv programe de dezvoltare de competențe antreprenoriale și financiare. Aceste instrumente au făcut parte dintr-o soluție eficientă testată în Portugalia, care a avut cea mai spectaculoasă scădere a procentului de eșec școlar și părăsire timpurie a școlii din Europa, de 24,6% în 10 ani.

Acordarea unor atribuții sporite la nivelul fiecărei școli îi va permite acesteia, prin cadrele sale didactice, să adapteze și metodele de învățare, nu doar curriculumul, la nevoile copilului. De aceea, este important ca școlile să-și poată adapta cât mai bine procedurile șimetodologiile astfel încât să ofere cea mai bună experiență de învățare pentru copii, atât prin prisma eficacității metodei (dacă elevul a învățat sau nu), cât și prin prisma satisfacției copilului în procesul de învățare.

IMPACT BUGETAR

Măsura se face cu încadrarea în cheltuielile actuale cu educația.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Educației

17

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Școala de la 8 la 5, o masă caldă și școală după școală

Creșterea calității învățământului prin reorganizarea programului elevilor. Astfel, în intervalul 8.00-17.00 elevii participă la orele de studiu dimineața, la prânz au parte de o masa caldă, iar după-amiază se pot implica în activități opționale (teme, activități sportive, cluburi de interes etc).

Măsura vine în sprijinul elevilor din comunitățile dezavantajate, private de posibilitățile unei mese sănătoase, dar și în sprijinul tuturor părinților care pot opta pentru luarea copilului de la școală după terminarea activității profesionale, în timp ce participarea acestora la activități poate duce la îmbunătățirea calității vieții copiilor și a rezultatelor școlare.

Justificarea problemei

România continuă să înregistreze rate foarte mari ale abandonului școlar (rata de părăsire timpurie a școlii), în condițiile în care există o

Categoria: Igienă | Evoluție | Revoluție

legătură clară între abandonul școlar și șomaj, excluziune socială și sărăcie. De la un vârf de 19,3% în 2010, România a înregistrat o evoluție oscilantă până la o rată de 16,4% în 2018. Astfel, abandonul școlar rămâne o provocare pentru societatea românească, în condițiile în care înregistrăm vârfuri mult mai înalte în zonele rurale (25,4% în 2018) și în rândul copiilor romi (77% în 2018).

Măsura propusă ajută la prevenirea și diminuarea fenomenului de excluziune socială manifestat în sistemul educațional prin abandon școlar și contribuie la creșterea calității învățământului (prin crearea unor premise pentru creșterea rezultatelor școlare). Concomitent, măsura sprijină familiile monoparentale sau cele care au probleme în asigurarea monitorizării activității zilnice a copiilor în intervalul 14.00-17.00.

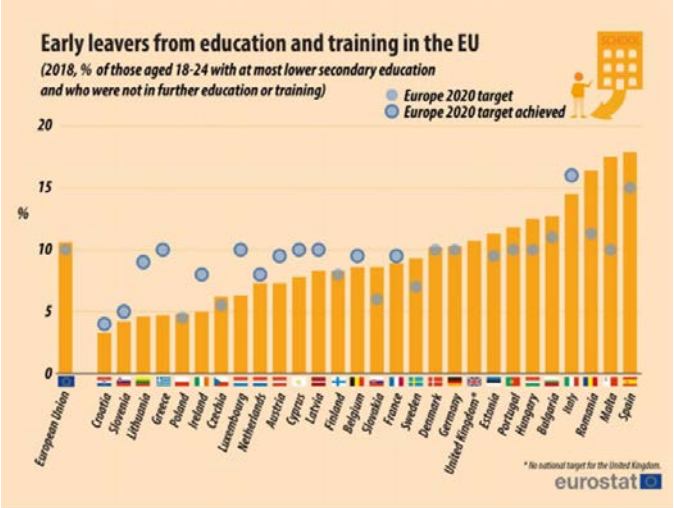
Măsura concretă

Măsura propusă este construită pe mai mulți piloni cheie:

1) În perioada desfășurării activității didactice, preșcolarilor și elevilor din toate unitățile de învățământ preuniversitar de stat li se acordă, cu titlu gratuit, un suport alimentar, constând într-un pachet alimentar sau într-o masă caldă pe zi, în limita unei valori zilnice de 10 lei/beneficiar, inclusiv taxa pe valoarea adăugată. Valoarea zilnică va fi indexată cu indicele inflației (în perioada afectată de pandemie, acordarea suportului va fi gestionată diferit, conform normelor de sănătate în vigoare); eliminarea barierelor birocratice pentru funcționarea programului în parteneriat cu furnizori locale pentru suport alimentar.

2) Extinderea programelor de tip „școală după școală" pentru toate școlile din mediul rural sau urban care funcționează într-un singur schimb (pachetul de activităţi pentru accelerarea învăţării şi performanţă, pachetul de activități de sprijin și pachetul de pregătire pentru viaţă - prevăzute în normele de organizare) - prin utilizarea de fonduri locale și fonduri europene atrase.

3) Identificarea necesarului pentru extinderea infrastructurii școlare pentru toate școlile din România care funcționează în mai multe schimburi (circa 1.500 de școli cu personalitate juridică - din care 600 figurează în mediul rural și aproximativ 900 în mediul urban). Inițierea unui master-plan național pentru construcția de infrastructură școlară suplimentară sau pentru închirierea pe termen lung a unor spații potrivite pentru activități didactice, cu viziunea de a respecta Legea Educației Naționale 1/2011 privitoare la numărul maxim de elevi în clase, și de a organiza învățământul tuturor școlilor într-un singur schimb.

IMPACT BUGETAR

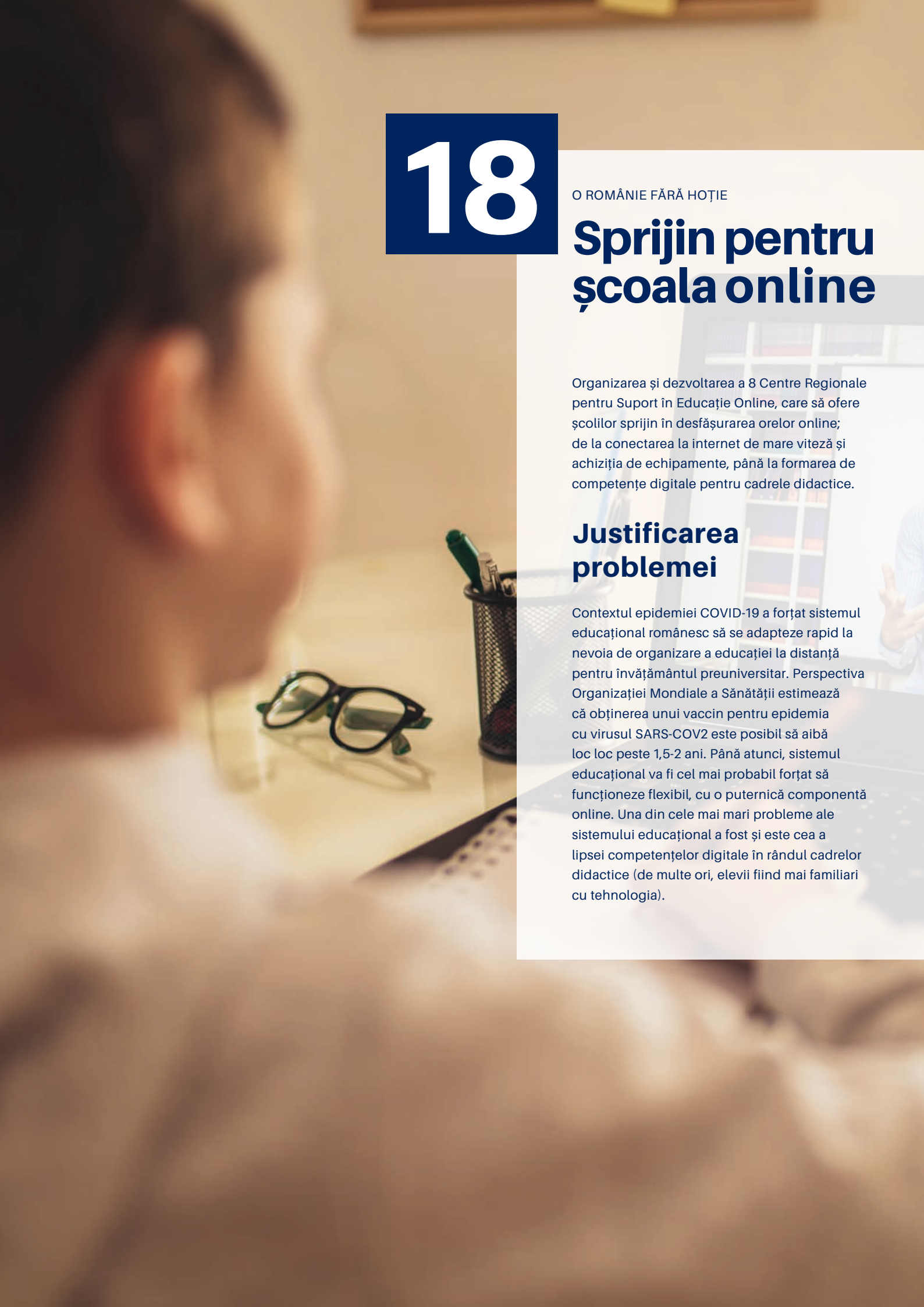
Măsura are un impact bugetar estimat de 3,05 miliarde lei în anul 2020 pentru pilonul de „masă caldă în școli", nu are impact bugetar pentru pilonul „școală după școală", în cazul atragerii de fonduri europene, și nu are un impact financiar pentru finalizarea master-planului de construcție de infrastructură școlară. Construcția de infrastructură școlară are costuri separate ce vor fi evidențiate distinct.

SURSA DE FINANȚARE

Unităților administrativ-teritoriale de care aparțin unitățile de învățământ le vor fi acordate sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat pentru bugetele locale.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Secretariatul general al Guvernului, Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Educației.

18

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Sprijin pentru școala online

Organizarea și dezvoltarea a 8 Centre Regionale pentru Suport în Educație Online, care să ofere școlilor sprijin în desfășurarea orelor online; de la conectarea la internet de mare viteză și achiziția de echipamente, până la formarea de competențe digitale pentru cadrele didactice.

Justificarea problemei

Contextul epidemiei COVID-19 a forțat sistemul educațional românesc să se adapteze rapid la nevoia de organizare a educației la distanță pentru învățământul preuniversitar. Perspectiva Organizației Mondiale a Sănătății estimează că obținerea unui vaccin pentru epidemia cu virusul SARS-COV2 este posibil să aibă loc loc peste 1,5-2 ani. Până atunci, sistemul educațional va fi cel mai probabil forțat să funcționeze flexibil, cu o puternică componentă online. Una din cele mai mari probleme ale sistemului educațional a fost și este cea a lipsei competențelor digitale în rândul cadrelor didactice (de multe ori, elevii fiind mai familiari cu tehnologia).

Categoria: Igienă **Evoluție** Revoluție

În acest moment, în afara structurii clasice de funcționare ierarhică de sus în jos - Minister, Inspectorate, unități școlare – și cu puținul sprijin oferit (fie de către Casa Corpului Didactic din fiecare județ, din partea unor universități partenere sau prin participarea la programul EDUCRED), cadrele didactice sunt lipsite de programe de instruire și formare de competențe digitale și competențe pedagogice online. De asemenea, pe fondul unei penurii de specialiști IT și administratori de rețele, unitățile școlare au de suferit.

În acest context atipic de pandemie, dar și pentru a asigura procesul de tranziție de la învățarea în clasă la învățarea prin intermediul echipamentelor tehnologice, este necesară crearea unor echipe dedicate responsabile de asigurarea tranziției educației din România la noul mod de organizare și predare online.

Măsura concretă

Demararea unui program național finanțat prin fonduri europene de inițiere (cu durată de patru ani), recrutarea de personal specializat și gestionarea a opt Centre Regionale de Suport în Educația Online - CR-SEO (cu acoperire teritorială a regiunilor de dezvoltare ale României), care să furnizeze pentru toate unitățile școlare din zonă servicii de:

- analiză de nevoi tehnologice ale unităților școlare;
- sprijin în achiziționarea de tehnologie în baza programelor naționale sau europene;
- sprijin în instalarea și darea în folosință a tehnologiei achiziționate;
- furnizarea de programe de dezvoltare competențe digitale pentru cadrele didactice;
- suplinirea predării online a orelor de Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru colectivele școlare care nu beneficiază de cadre didactice specializate.

Din punct de vedere administrativ, cele opt Centre Regionale vor raporta către Ministerul Educației și Cercetării și vor interacționa digital, dar și fizic, cu toate unitățile școlare de pe raza regiunii pe care o deservesc. În funcție de nevoile fiecărei unități școlare, aceste centre vor putea apela la furnizori specializați care să gestioneze problemele tehnice de conectivitate și funcționare, în dialog cu administratorii IT locali.

Centrele vor pune la dispoziție, în timp real, situația tuturor școlilor din regiune din punct de vedere al calității conexiunii la internet, al tehnologiei disponibile în școală /clase și în posesia elevilor, precum și lista problemelor asociate în curs de rezolvare, funcționând ca un pol profesionist de furnizare de servicii (trasabilitate digitală pentru solicitări, reclamații, probleme rezolvate).

Dincolo de rezolvarea regională a problemelor tehnice, aceste centre vor avea responsabilitatea dezvoltării de competențe digitale în rândul cadrelor didactice – oferind programe de pregătire, mentorat și suport pentru cadrele didactice care au nevoie de acoperirea unor carențe de pregătire în utilizarea tehnologiei și, de asemenea, vor furniza experimental, la nivelul regiunii, cursuri de TIC (prin profesori specializați), pentru clasele de elevi care nu au postul de profesor specializat acoperit la nivel de școală.

Cheltuielile pentru funcționarea acestor centre vor fi acoperite din fonduri europene, printr-un proiect de patru ani, implementat de către Ministerul Educației și Cercetării.

IMPACT BUGETAR

Fondurile necesare pentru înființare și funcționare pentru primii patru ani vor fi acoperite din fondurie europene.

19

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Antreprenoriat fără birocrație

Reducerea birocrației impusă de stat pentru întreprinderi. Continuăm procesul de debirocratizare prin analiza permanentă a poverii administrative pe mediul de afaceri și reducerea cerințelor inutile.

Starea de fapt și argumentarea măsurii

Statul descurajează antreprenorii români printr-o birocrație excesivă. De la înființarea unei firme până la desfășurarea activității în sine, legislația românească este extrem de stufoasă și are cerințe de multe ori aberante. Astfel, România este pe locul 55 în lumea în ceea ce privește ușurința de a face business, după țări precum Maroc, Kazahstan, Cipru sau Polonia. Suntem pe locul 91 în ceea ce privește greutatea de a deschide o întreprindere, după țări precum India, Togo sau Coasta de Fildeș. Și mai rău stăm la capitolele obținerea de permise de construire (locul 147) sau deschiderea unei linii de electricitate (locul 157) unde chiar ne batem pentru coada clasamentului.

Linkuri utile

http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.
https://www.usr.ro/2020/04/23/usr-taie-birocratia-proiectul-usr-care-faciliteaza-infiintarea-firmelor-adoptat-de-parlament/proiect?idp=18455

Categoria: Igienă | Evoluție | Revoluție

Sunt multe întreprinderi care ajung să aștepte până la 9-12 luni pentru a putea deschide o afacere. Asta, după multe drumuri la stat și birocrație. Mai trist, foarte mulți dintre cei care pornesc în aventura de a face afaceri se lasă păgubași și astfel România pierde potențial economic și locuri de muncă. Descurajarea producției face ca România să exporte materie primă și să importe produse finite. De aceea, este mai mult decât necesar acest proces de debirocratizare. Birocrație care îi afectează predominant pe întreprinzătorii micii și mijlocii, care îi pot face față mai greu. Legile de multe ori nu fac diferența între micii și marii producători și îi supun pe toți aceleiași birocrații. Asta omoară din fașă idei valoroase de afaceri care ar putea apărea în România.

Mai multe legi pentru debirocratizare, inițiate de grupul parlamentar deocamdată USR, au trecut deja de Parlament. Am tăiat astfel multe hârtii inutile cerute la înființarea unei firme, precum și limitări precum cea de a fi acționar unic într-o singură societate comercială.

Măsura concretă

- Eliminarea acordului vecinilor la înființarea unei firme într-un sediu în care nu se desfășoară activitate. - **Obiectiv atins prin legea 102/2020**
- Eliminarea interdicției de a avea mai mult de un singur SRL cu asociat unic. - **Obiectiv atins prin legea 102/2020**
- Eliminarea hârtiilor redundante necesare pentru înregistrarea firmelor sau pentru activitatea lor. - **Obiectiv atins parțial prin legea 102/2020 și parțial prin proiectul pl-x 599/2020, care se află la promulgare.**
- Eliminarea hârtiilor anuale de confirmare a beneficiarilor reali când nu intervine nicio schimbare sau când asociații sunt exclusiv persoane fizice. - **Obiectiv atins prin legea 108/2020**
- Digitalizarea completă a procesului de înființare a firmelor.
- Reînființarea comisiei de tăiat hârtii.

Schimbări preconizate

Eliminând povara birocratică, economia României se poate dezvolta sănătos, având la bază o mulțime de întreprinderi mici și mijlocii. În Germania, acel strat de întreprinderi se numește Mittelstand și el reprezintă forța economiei germane. Înlesnind antreprenoriatul, vom avea o prosperitate reală, nu creată prin inflație monetară și vom crea locuri de muncă bine plătite în România.

În perspectiva relansării economiei post-coronavirus, debirocratizarea începerii unei afaceri și a interacțiunii mediului de business cu Statul este cheia pentru a putea încuraja dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, competiția crescută pe piață și inovarea.

Ease of doing business: https://www.doingbusiness.org/en/rankings

IMPACT BUGETAR

impactul bugetar este pozitiv - încurajează antreprenoriatul și activitatea fiscală a întreprinderilor.

SURSA DE FINANȚARE

Nu este cazul, măsura are impact pozitiv.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Justiției

20

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Bani europeni investiți în industrii ale viitorului

Dezvoltarea României prin investiții în industrii strategice la nivel european și în avantaje competitive la nivel local: tehnologie verde, digital, eco turism, industrii creative.

Justificarea problemei

La nivel european, se află în plină adoptare Noua Strategie de Politică Industrială, care exprimă ambiția UE de a fi competitivă pe piața globală. Strategia este centrată pe 14 ecosisteme industriale paneuropene și pe ideea de a investi masiv în consolidarea și dezvoltarea lanțurilor valorice cheie. Acestea vor permite reducerea dependenței de materiile prime importate din afara Uniunii Europene. În același timp, tot la nivel european au fost deja setate două priorități cheie, transformarea verde și cea digitală, menite să reconfigureze transversal întreaga industrie a UE. Pactul Ecologic și Noua Agendă Digitală

Categoria: Igienă Evoluție **Revoluție**

devin parte integrată a pachetului de redresare (Recovery Plan) pe care UE mizează pentru viitor. Pentru România, contextul european oferă o oportunitate excelentă pentru dezvoltare industrială și locală, existând posibilitatea reală de mobilizare a unor investiții semnificative în noile domenii cheie ce se prefigurează.Ambițiosul program al Uniunii Europene de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră până în 2030, precum și previziunile de creștere a cererii de energie electrică în Europa vor determina o cerere în creștere de bunuri și servicii pentru protecția mediului și gestionarea resurselor.
Printre sectoarele cu mare potențial de creștere pentru Europa și pentru România sunt producția de baterii, subansamble și componente pentru autovehicule electrice, turbine pentru eoliene, panouri fotovoltaice și termice, materiale pentru izolarea locuințelor, contoare inteligente, sisteme de iluminat inteligente etc. Asta înseamnă că locurile de muncă în sectoarele tradiționale vor suferi transformări. Ultimul raport al Agenției Internaționale a Energiei Regenerabile ne arată că UE, deși Europa este continentul cu cel mai mare angajament pentru reducerea emisiilor cu efect de seră, are doar 1,2 milioane de job-uri în sectorul energiei regenerabile. Cele mai multe sunt în Germania (în jur de 25%), iar România apare în statistici mai ales în ceea ce privește job-urile din producția de biocombustibili. Prin comparație, Asia are peste 60% dintre job-urile în sectorul energiei regenerabile.Europa este net importatoare a principalelor materii prime specifice industriei verzi. Ne referim aici la aluminiu, litiu, siliciu, cupru etc. Reciclarea poate ajuta la îmbunătățirea disponibilității materialelor prin generarea așa-numitelor materiale secundare, crescând astfel securitatea aprovizionării.

Măsurile concrete

Ne propunem reindustrializarea României și atragerea proactivă de investiții strategice în domeniile cheie ale viitorului și crearea unei rețele de hub-uri industriale și de inovare în următoarele domenii:

- tehnologii noi de producție și stocare a energiei curate (hidrogen, fotovoltaice, eoliene, baterii etc.);
- industria producătoare de componente și subansamble pentru mașini electrice;
- noi tehnologii digitale și de comunicații;
- materiale noi și dezvoltarea economiei circulare.

Hub-urile industriale conectate la ecosistemele industriale europene vor fi în zona marilor orașe universitare, cum ar fi Timișoara, București, Brașov, Cluj sau Iași. De asemenea, fostele zone miniere sau zone industriale afectate de tranziția către o economie cu emisii reduse de CO2, precum Gorjul și Hunedoara, Vâlcea sau Argeșul, pot reprezenta poli importanți în noile industrii ale viitorului. Resursa umană pregătită și competențele tehnice pot fi adaptate și valorificate în cadrul firmelor private care vor investi în noile industrii.
Sprijinul public va proveni din fonduri europene și va viza susținerea inițiativelor și investițiilor private, atât prin atragerea de firme strategice de mari dimensiuni, prin consolidarea lanțurilor valorice preponderent formate din IMM-uri și încurajarea dezvoltării de start-up-uri inovative.
Abordarea va fi integrată, vizând: capacități de cercetare-dezvoltare; infrastructura pentru producție de componente și asamblare de produs finit; dezvoltarea de aplicații software și de comunicații aferente; servicii de instalare și întreținere; activități de export; capacități de reciclare.

Complementar, ne propunem dezvoltarea industriei și a activităților economice locale, în special prin valorificarea patrimoniului natural și cultural existent. Pentru aceasta, vom sprijini pe de o parte, ecoturismul și managementul adecvat al destinațiilor de turism, și,pe de altă parte, industriile culturale și creative, ca sectoare importante pentru dezvoltarea locală.

IMPACT BUGETAR

Măsurile propuse vor fi finanțate din fonduri europene, impactul bugetar fiind limitat la cofinanțarea națională necesară pe anumite programe de sprijin. Pentru perioada 2021-2024, vom mobiliza 2 miliarde de euro granturi și împrumuturi de la nivel european, cu o cofinanțare de cca. 100 milioane de euro din fonduri naționale.

SURSA DE FINANȚARE

Fonduri europene din cadrul CFM 2021-2027 – cu precădere Politica de Coeziune.
Fonduri europene din cadrul NextGenerationEU – atât din Fondul pentru Tranziție Justă, cât și, mai ales, din Mecanismul pentru Redresare și Reziliență.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Secretariatul General al Guvernului, Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Economiei

21

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Zero taxe pe salariul minim

Reducere impozitării muncii prin scutirea de taxe și impozite a 2.230 de lei din salariul brut (echivalentul salariului minim pe economie). Aplicarea taxelor și impozitelor să se facă doar pe suma care depășește salariul minim pe economie.

Justificarea problemei

Statul român descurajează munca în România. Povara fiscală pe muncă este foarte ridicată pe salariile mici. Din salariul unui român, Statul ia 10% impozit pe venit, 25% CAS și 10% CASS. În cazul unui salariu minim, după ce luăm în considerare și deducerile personale, statul ajunge să ia 41% din salariu. Iar asta nu este tot. Chiar și după aceste taxe, când ne cheltuim salariul, Statul ne mai ia TVA, 19%, și accize incluse în prețul produselor pe care le cumpărăm. În total, Statul ajunge să ne ia peste jumătate din munca noastră.

Astfel, România este:

- Pe locul 1 în Europa la impozitarea muncii pe salariul minim.
- Pe locul 3 la rata de inactivitate în Uniunea Europeană.

Linkuri utile

https://zerotaxe.ro/

Categoria: Igienă Evoluție **Revoluție**

- Pe locul 4 la rata de participare la forța de muncă în Uniunea Europeană.
- Pe locul 1 la sărăcia în muncă.

Taxarea aberantă a muncii ne gonește de pe piața muncii sau din țară și chiar ne ține în sărăcie.

Măsura concretă

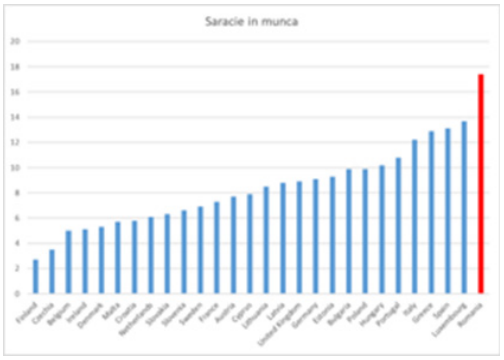
Zero taxe pe salariul minim înseamnă reducere impozitării munci prin scutirea primilor 2.230 de lei din salariu (echivalentul unui salariu minim) și aplicarea taxelor și impozitelor doar pe partea din salariu care depășește salariul minim. Unitățile administrativ-teritoriale care se finanțează din impozitul pe venit vor avea finanțare din TVA în raport cu populația lor.

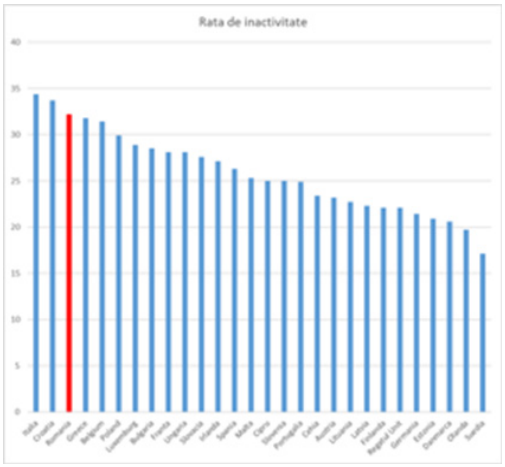
Zero taxe pe salariul minim

- Încurajează activarea în piața muncii, pentru că face munca mai bine plătită
- Reduce lipsa de forță de muncă cu care se confruntă economia României, pentru că încurajează muncă.
- Reduce sărăcia în muncă, pentru că-i lasă fiecărui român mai mulți bani din munca lui.
- Reduce numărul românilor care pleacă să-și caute un loc de muncă peste hotare, pentru că crește salariile nete din România.
- Crește numărul locurilor de muncă bine plătite din România.
- Scade discrepanțele între regiunile României.
- Reduce diferența dintre salariile mari și cele mici.

Fig.1 : Taxarea muncii pe salariul minim în UE

IMPACT BUGETAR

Estimare a impactului bugetar: între 25 și 30 de miliarde de lei

SURSA DE FINANȚARE

Oprirea creșterii cheltuielilor Statului, PNDL, iar impactul poate fi etapizat

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Finanțelor Publice

22

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Clasa de mijloc la sate: susținerea fermierilor mici și mijlocii

Creșterea competitivității și a performanței economice a fermierilor mici și mijlocii prin acces la: know-how, forme asociative și centre de colectare cu servicii integrate („food hubs") și la canale de vânzare variate.

Justificarea problemei

Agricultura românească are o structură atipică pentru o țară europeană: cu câteva mii de ferme foarte mari și câteva milioane de gospodării țărănești foarte mici. România trebuie să adopte ca obiectiv strategic dezvoltarea segmentului de ferme mici și mijlocii, care pot rezista pe piață și ridica satul românesc, prin dezvoltarea clasei de

Categoria: Igienă | Evoluție | Revoluție

mijloc în mediul rural. Politicile statului român nu încurajează acest segment. Lipsiți de informații dedicate segmentului, ușor accesibile și clare, fermierii mici și medii sunt deseori lipsiți de chiar instrumentele care îi pot ajuta să devină mai performanți și mai profitabili.
Pandemia COVID-19 a agravat problema, lovind cel mai dur exact agricultorii de mijloc, dependenți de vânzările în piețe. A revelat o dată în plus nevoia unei mai bune organizări a lanțului de aprovizionare, mai ales în sectoarele cu valoare adăugată înaltă – legume, fructe, lapte, miere.

Obiectivul „clasa de mijloc la sate" a fost asumat de Guvernul tehnocrat din 2016 și, ulterior, de USR în programul politic din 2016, având ca măsură adiacentă și instrumentul Grupurilor Locale de Acțiune (https://www.usr.ro/10-prioritati/#satul-romanesc). Platforma electorală a Alianței USR-PLUS de la alegerile europarlamentare include, de asemenea, acțiuni la nivel european pentru creșterea finanțării din fonduri europene a acestui instrument.

Problema cea mai mare a agricultorilor mijlocii din România este accesul la piețele din orașe (dominate de supermarketuri, unde este nevoie de cantități constante și la calitate standardizată). Pentru a putea vinde acolo, agricultorii mijlocii au nevoie să se asocieze. Adiacent, asociațiile pot gestiona centre de colectare cu asistență integrată – food hub. Un food hub nu este doar un depozit, este un centru care furnizează de la ambalare la marketing, distribuție etc.

Acestea sunt cele două obiective la care se angajează USR: politici publice care să dezvolte rapid și masiv asocierile; și food hub-urile, extinzând în politici naționale experiențe-pilot dezvoltate de mediul privat, care au funcționat.

Gradul de asociere a fermierilor rămâne mic comparativ cu media europeană, iar foarte multe funcționează doar pe hârtie, fiind construite artificial, ca urmare a unor stimulente prin scheme de fonduri europene prost concepute. În 2018, la ONRC erau înregistrate 1.425 de cooperative agricole, conform Legii 566/2004. Dintre acestea, doar 621 erau active (depuseseră bilanț) și doar 230 aveau o cifră de afaceri peste 1.000 euro. Totodată, principalul obiectiv al multor asociații și cooperative românești este de a cumpăra inputuri ieftine și de a vinde producția la prețuri cât mai mari.

În același timp, în ultimii ani s-au dezvoltat modele funcționale de asociativitate pentru fermele mici și mijlocii funcționale: cooperativele și food hub-urile – centre de colectare, prelucrare, conservare și distribuție a produselor locale, care oferă și asistență tehnică micilor fermieri în alte aspecte vitale ale afacerii lor – marketing, managementul exploatației, obținerea de certificări etc.

Din 2017, în România se desfășoară un program pilot de succes, prin care au fost construite cinci astfel de food hub-uri în cinci zone ale țării. Lecțiile despre constituire, funcționare, capitalizare sunt importante și trebuie preluate în gândirea unei scheme dedicate din fonduri europene.

Pentru a funcționa cu adevărat, asociațiile și food hub-urile au nevoie de capital de încredere (organizare comunitară) și capital de start, exact ce trebuie să le ofere intervenția publică – precedentele tentative de stimulare cu fonduri europene au eșuat pentru că interveneau prea târziu, după intrarea pe piață. De asemenea, Grupurile de Acțiune Locală trebuie să capete punctaje suplimentare în strategiile de dezvoltare locală pentru acțiuni de acest tip (un început a fost făcut în 2016, trebuie continuat și crescut suplimentar punctajul în ponderea alocării banilor gestionați de GAL-uri).

GAL-urile, asociațiile și cooperativele trebuie stimulate (iar sprijinul acordat să fie condiționat de îndeplinirea acestor criterii) să aducă către membrii lor expertiză specializată (know-how), să contribuie activ la îmbunătățirea activității membrilor și la dezvoltarea sustenabilă a operațiunilor acestora.

Categoria: Igienă | **Evoluție** | Revoluție

Măsura concretă

Propunem ca viitorul Plan Național Strategic (urmașul Programului Național de Dezvoltare Rurală actual) să includă trei măsuri dedicate: populația lor.

- O măsură de sprijinire a **formării** de asociații agricole. Din experiența proiectelor pilot derulate de Fundația Româno-Americană, este nevoie de muncă în comunitate preliminară pentru a constitui asociații funcționale. Reguli corecte, management profesionist – aceste lucruri nu vin natural, e nevoie de investiții în formare, care trebuie să fie eligibile din fonduri europene.

- O măsură de investiții dedicată exclusiv acestor forme asociative, după ce reușesc să se organizeze funcțional – cooperative agricole, food hub-uri etc. (există mai multe forme legale de asociere, cooperativele fiind cele mai comune, iar măsura acoperă toate formele legale).

- Dezvoltarea și implementarea unei strategii de implicare în mod activ a companiilor mari din agricultură în susținerea acestui segment de piață, prin măsuri de tipul facilităților fiscale pentru participarea la un fond de investiții dedicat fermierilor mici și mijlocii care să ofere granturi mici și medii pentru utilaje, sere sau solarii, unități de procesare etc.

Din punct de vedere strategic, măsura va pregăti fermierii mici și mijlocii să poată gestiona o majorare a fluxului financiar și o dezvoltare semnificativă a activității, datorată creșterii vânzărilor. Ulterior, aceștia vor putea accesa cu mai mult succes o varietate de surse de finanțare și le vor putea administra mult mai eficient.

Linkuri utile

Programul „Clasa de mijloc la sate" dezvoltat de cabinetul consilierului de stat Cristian Ghinea în 2016:
https://gov.ro/ro/stiri/vizita-premierului-dacian-ciolo-in-judetul-alba-la-lansarea-pachetului-de-politici-quot-clasa-de-mijloc-la-sate-quot
Dezvoltarea rurală prin GAL ca instrument predilect a fost unul dintre cele zece proiecte de guvernare promovate de USR în 2016: https://www.usr.ro/10-prioritati/#satul-romanesc
Materiale care detaliază conceptul și proiectele pilot dezvoltate în România
Raport CRPE „Cum asigurăm securitatea alimentară a României pe timp de pandemie. Rolul fermelor mici și mijlocii", Alexandra Toderiță, Ruxandra Popescu, aprilie 2020
http://www.crpe.ro/wp-content/uploads/2020/04/CRPE_Policy-Brief-44.pdf
Raport CRPE „Rolul food hub-urilor regionale în sprijinirea micilor fermieri în SUA", Alexandra Toderiță, mai 2014
http://www.crpe.ro/wp-content/uploads/2014/05/Raport-food-hubs-FINAL.pdf
Raport CRPE „Crearea și dezvoltarea cooperativelor agricole – Evaluarea modelului testat în programul Dezvoltare rurală prin antreprenoriat și asociere", decembrie 2018
http://www.crpe.ro/crearea-si-dezvoltarea-cooperativelor-agricole/
Raport CRPE „O măsură inovatoare pentru finanțarea asocierii în agricultură: facilitare și asistență individualizată. Propunere pentru PDR 2014-2020", Alexandra Toderiță, Cristian Ghinea, octombrie 2013
http://www.crpe.ro/wp-content/uploads/2013/10/Propunere-CRPE-masura-asistenta-asociere-PDR-2014-20202.pdf

IMPACT BUGETAR

Estimare a impactului bugetar: Conform modelului programului-pilot „Dezvoltare rurală prin antreprenoriat și asociere", o cooperativă funcțională se dezvoltă prin asistență individualizată derulată pe o perioadă de doi-trei ani și costă min. 100.000 de euro + cheltuieli de investiții.

Conform programului-pilot de food hub-uri, dezvoltarea unei astfel de entități costă aproximativ 300.000 USD (fără investiții) și durează cinci ani. Așadar, o măsură care și-ar propune înființarea prin PNS 2021-2027 a 400 de cooperative sustenabile și a 40 food hub-uri în toată țara ar necesita o alocare de minimum 52 milioane de euro.

O măsură de investiții dedicată cooperativelor (existente și în formare) ar necesita o alocare de minimum 10 milioane de euro.

SURSA DE FINANȚARE

Planul Național Strategic 2021-2027

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

23

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Acces la finanțare pentru antreprenori

Facilitarea accesului la informații si la finanțare pentru antreprenori, oportunități în funcție de stadiul afacerii și diversificarea surselor de finanțare.

Justificarea problemei

Mediul românesc de afaceri este marcat de un grad de intermediere financiară extrem de redus, de cca. 26%, ceea ce plasează România pe ultimul loc în Uniunea Europeană (cu o medie de 83%) și mult în urma altor țări din Europa Centrală și de Est (ex: Polonia 52%). Antreprenorii români se finanțează din surse interne, preponderent prin reinvestirea

Categoria: Igienă | **Evoluție** | Revoluție

profitului și apelând la credit comercial. Doar 15% din firmele din România sunt bancabile, restul fiind pe pierdere sau cu capitaluri negative. În condițiile pandemiei COVID-19, problemele de lichiditate ale IMM-urilor s-au agravat, mai ales în contextul unei diversități reduse de alternative de finanțare non-bancare. Sprijinul public pentru accesul la finanțare al antreprenorilor a fost și este incoerent, încărcat de proceduri birocratice inutile, lipsit de transparență, de predictibilitate, de eficiență și eficacitate.

Pe partea de granturi nerambursabile, programele de sprijin din bani naționali concurează cu cele din bani europeni pe obiective similare de politică publică (ex: Start-up Nation vs. Start-up Plus), alocările de resurse sunt neclare, criteriile de evaluare - ridicole pentru ceea ce contează cu adevărat în mediul antreprenorial. În plus, fiecare instituție pare să aibă propriul program, cu propriile reguli, ceea ce creează un coșmar oricărui antreprenor.

Pe partea de garanții sau instrumente financiare menite să încurajeze creditul bancar, există o combinație de resurse redundante care creează lipsă de predictibilitate și pentru bănci, și pentru antreprenori. Programul IMMInvest este o dovadă cum poți rata o reacție rapidă pe timp de criză, punând în așteptare mai bine de 20.000 de firme pentru ceva de care ar fi putut beneficia oricum și fără sprijin.

Pe zona de sprijin pentru finanțare de tip equity, în afară de două-trei fonduri de mici dimensiuni create cu sprijinul FEI, din bani europeni, nu există nicio perspectivă coerentă.

Nimic nu se mișcă pe zona de piață de capital, neexistând vreun sprijin pentru finanțări de tip ofertă publică inițială (IPO).

Sprijinul pentru finanțări alternative non-bancare, de tip crowdfunding sau business angels, este inexistent sau extrem de firav.

Măsura concretă

Ne propunem crearea unui pachet coerent și transparent de facilitare a accesului la finanțare al antreprenorilor, care să ofere oportunități în funcție de stadiul afacerii (de la idee inițială la start-up la scale-up) și care să permită diversificarea surselor.

Ne propunem punerea în comun a resurselor din bani europeni cu cele din bani naționali, întrucât nu sursa de finanțare ar trebui să conteze, ci obiectivul de politică.

Ne propunem crearea unei interfețe unice pentru antreprenori, în care să prezentăm toate oportunitățile de finanțare existente, cu un sistem de inteligență artificială/automatizare (RPA) care să permită individualizarea ofertei pentru situația particulară a fiecărui antreprenor.

Ne propunem crearea unor apeluri permanente, mai ales pentru start-up-urile inovative, care să permită finanțarea rapidă a unor proiecte valoroase, evaluate de un panel extern de antreprenori și experți independenți și nu pe baza unei grile aride.

Vom folosi banii europeni pentru diversificarea instrumentelor financiare prin garanții sau coinvestiții (matching funds) pentru sprijinirea creării și dezvoltării inițiativelor și fondurilor private, care să dezvolte ecosistemul de finanțare, incluzând fonduri de equity și capital de risc, crowdfunding, business angels, sprijin pentru listarea inițială pe bursă a IMM etc.

IMPACT BUGETAR

Măsurile propuse vor fi finanțate din fonduri europene, impactul bugetar fiind limitat la cofinanțarea națională necesară pe anumite programe de sprijin.
Pentru perioada 2021-2024, vom mobiliza 2 miliarde de euro granturi și împrumuturi de la nivel european, cu o cofinanțare de cca. 100 milioane de euro fonduri naționale.

SURSA DE FINANȚARE

Fonduri europene din cadrul CFM 2021-2027 – cu precădere Politica de Coeziune.
Fonduri europene din cadrul NextGenerationEU – atât din Fondul pentru Tranziție Justă, cât mai ales din Mecanismul pentru Redresare și Reziliență.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Grup de lucru comun - Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Economiei, Ministerul Fondurilor Europene

24

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Lider european în îngrijirea vârstnicilor

Revigorarea Institutului Ana Aslan și crearea unei rețele naționale la standarde europene pentru asistență medicală geriatrică, cercetare și gerontologie socială, îngrijire geriatrică și paliativă.

Arie de interventie: Sănătate, economie - generare de locuri de muncă, turism, cercetare-dezvoltare

Revigorarea Institutului Ana Aslan și crearea unei rețele naționale de asistență medicală geriatrică, cercetare și gerontologie socială. Transformarea României într-un lider regional european în domeniul îngrijirii geriatrice și paliative
Timeframe interventie: Trei ani Institutul Ana Aslan / opt ani întreaga rețea națională publică și privată de geriatrie/îngrijire

Justificarea problemei

Industria de îngrijire din România și din Europa în general, adică serviciile de îngrijire și terapie pentru afecțiuni cronice oferite îndeosebi populației vulnerabile (ex: vârstnici si persoane cu dizabilități) are o cerere potențială uriașă pe fondul schimbărilor demografice actuale (îmbătrânirea populației, creșterea numărului de persoane vârstnice cu viață activă).

Categoria: Igienă | Evoluție | **Revoluție**

Portabilitatea asigurărilor de sănătate și a pensiilor la nivel european, ce va fi stimulată puternic prin revizuirea Regulamentului 883 cu privire la Coordonarea Sistemelor de Securitate Socială, va permite României să atragă un număr consistent de clienți din vestul Europei prin dezvoltarea acestei industrii. Doar în acest mod se vor putea dezvolta servicii viabile și pentru cererea internă, care altfel este insuficientă pentru a determina o masă critică.
România ar avea astfel șansa de a atinge simultan patru obiective importante de politică publică:

1. stimularea întoarcerii în țară a unui număr de până la 300.000 de specialiști în domeniul medical (doctori, asistenți medicali, asistenți personali profesioniști, infirmieri) ce activează în vestul și nordul Europei, educați în România (avantaj competitiv unic ca amploare în Europa Centrală și de Est). Conform OECD, 17% (cca. 320.000) din femeile din diaspora lucrau în domeniul sănătății, inclusiv în spitale, îngrijire la domiciliu și alte activități domestice. Peste 60.000 de români din diaspora europeană sunt doctori sau asistenți medicali.
2. dezvoltarea unui sector de servicii cu valoare adăugată mare, cu impact pozitiv în PIB, buget și balanța de plăți;
3. reducerea semnificativă a facturii publice de sănătate, prin îngrijirea preventivă și de mentenanță a populației interne vulnerabile;
4. oferirea de servicii de îngrijire pentru persoane vulnerabile a căror viață activă este condiționată de tratarea afecțiunilor (ex: afecțiuni reumatice, boli cronice, depresie/demență etc.)

Măsura concretă

1. Revigorarea cercetării-inovării în geriatrie și discipline înrudite – investiție în cercetarea medicală universitară și privată de vârf și atragerea de talent șicercetători de oriunde din lume
2. În România la nivelul universităților de Medicină, există deja disciplina de Geriatrie în orașe precum: București, Cluj, Iași, Târgu Mureș, Timișoara, Constanța. Tradiția de cercetare în domeniul îngrijirii balneo trebuie luată în considerare.
3. Dezvoltarea brandului fanion și a metodei Ana Aslan ca ancoră a turismului medical de îngrijire
4. Investiție în transformarea Institutului Ana Aslan într-un pol de excelență de terapie și inovare; reabilitarea complexului din Otopeni.
   Institutul de Gerontologie și Geriatrie a fost fondat în anul 1952 și a fost condus de Acad. Prof. Dr. Ana Aslan, având ca obiect de activitate asistența medicală geriatrică, cercetarea și gerontologia socială. În anul 1974, Institutul se extinde cu o secție clinică nouă, pe o suprafață de 33 ha, la Otopeni. Clădirile fac parte din patrimoniul arhitectural, fiind o creație a lui I. D. Berindei.[1]
   Refacerea Institutului Ana Aslan presupune reabilitarea corpurilor vechi și construirea unui corp de clădire nou, după modelul celui actual, refacerea bazinelor, a caselor din complex etc. În prezent, capacitatea este de 2.000 de cure de tratament pe an, iar în urma investiției s-ar putea ajunge la peste 10.000, fiind cel mai mare complex similar din Europa Centrală și de Est.
5. Investiție în rețeaua TBRCM (deținută de Casa Națională de Pensii: hoteluri în 13 stațiuni balneo) și transformarea în Centre Regionale Ana Aslan
6. Co-investiție în proiecte private în domeniu - industrie farma-cosmetică, clinici de îngrijire,turism balnear etc.

Monitorizare-evaluare

- Produse proprii în industria farma-cosmetică
- Număr de pacienți români/an tratați (metoda Ana Aslan)
- Număr de pacienți străini veniți în România în rețeaua Ana Aslan
- Economic - capital străin atras în România prin agenții de turism sau direct prin încheierea unor acorduri între state
- Număr de noi locuri de muncă în toată rețeaua de geriatrie (balneo-medicală)

IMPACT BUGETAR

Buget preconizat: 500 milioane de euro

SURSA DE FINANȚARE

Măsurile propuse în acest angajament se pot finanța ca un pachet unitar prin fonduri europene, din cadrul Mecanismului pentru Redresare și Reziliență.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Finanțelor Publice

[1] sursa: ana-aslan.ro

25

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Gazele din Marea Neagră contribuie la pensiile românilor prin investiții

Demararea proiectului strategic de exploatare a gazelor naturale din Marea Neagră și folosirea veniturilor obținute pentru a investi, prin fondurile de pensii administrate privat (Pilon II), în beneficiul românilor.

Justificarea problemei

Exploatarea perimetrelor de gaze naturale din Marea Neagră este un proiect strategic pentru România care trenează din 2017.

Linkuri utile

https://www.usr.ro/files/Policy-Brief-Marea-Neagra-19.08.2019.pdf

Categoria: Igienă | **Evoluție** | Revoluție

După ce Legea Offshore a trecut de Parlament, guvernul PSD a dat Ordonanța 114/2018, care a pus un mare semn de întrebare cu privire la viabilitatea economică a proiectelor de investiții, prin plafonarea prețului gazului natural la producător. Lucrul acesta a făcut ca cele două companii care urmau să opereze aceste exploatări (OMV Petrom și ExxonMobil) să nu ia decizia finală de investiție în perimetrul Neptun Deep, cel mai mare zăcământ de gaze naturale din Marea Neagră. Între timp, ExxonMobil a efectuat un test de piață în vederea ieșirii din proiect. Astfel, demararea investiției rămâne incertă.

Din 2018 și până astăzi, prețul certificatelor de carbon a crescut, iar în ultima jumătate de an prețul cu care se vând gazele naturale a scăzut semnificativ în România și pe piețele din regiune. Toate acestea fac proiectul și mai puțin fezabil.

Industria gazelor naturale contribuie în prezent cu peste 16 miliarde de lei la bugetul de stat. Din 2013 până în septembrie 2019 (conform ultimelor date furnizate de Ministerul Finanțelor), în contul statului au intrat 8,53 miliarde de lei din redevențe petroliere, 4,92 miliarde de lei din impozite suplimentare ca urmare a dereglementării prețurilor din sectorul gazelor naturale și 2,91 miliarde din redevențe miniere, concesiuni și chirii. Pe lângă aceste sume, Statul mai încasează impozit pe profit, taxe pe salariile angajaților din sector și alte impozite specifice.

Măsura concretă

Regândirea Legii Offshore astfel încât să stimuleze investițiile în exploatarea gazelor naturale din Marea Neagră în beneficiul tuturor românilor. Folosirea fondurilor obținute din exploatare pentru investiții, prin pilonul II de pensii.

Exploatarea gazelor naturale din Marea Neagră și folosirea fondurilor obținute pentru a face investiții prin pilonul II de pensii ar duce la:

- Reducerea dependenței de gaze din import;
- Securitatea energetică a României;
- Compensarea deficitul producției onshore de gaze naturale;
- Dezvoltarea industriei de produse derivate din gaze.

Propunem ca fondurile de pensii administrate privat (Pilon II) să investească cel puțin 50% din suma provenită în produse financiare (acțiuni și obligațiuni) emise de companii care investesc în proiecte viabile din energie, cum ar fi centrale în cogenerare, infrastructură energetică, extinderea rețelelor de conducte de gaze naturale, rețele de transport inteligente pentru energia electrică (stații de reîncărcare cu gaze naturale comprimate, electromobilitate), energie regenerabilă și petrochimie (industria îngrășămintelor, a maselor plastice, a PVC-ului etc.) cu respectarea normelor de mediu europene.

Aceste investiții vor contribui la tranziția energetică către o economie mai puțin bazată pe combustibili poluanți și ar fi o sursă importantă de finanțare pentru sustenabilitatea sistemului de pensii.

De asemenea, aceste resurse ne pot ajuta să repornim economia în urma pandemiei de coronavirus, prin activitatea economică pe care o poate genera. Conform unor estimări, producția de gaze naturale din Marea Neagră ar trebui să aducă la bugetul de stat peste 20 de miliarde de euro pe toată perioada exploatării. Pe lângă acestea, impactul în PIB-ul României ar fi multiplicat de câteva ori.

Producția de gaze naturale din Marea Neagră ar diversifica sursele de aprovizionare de energie. Într-o primă etapă, ar compensa deficitul producției onshore și, treptat, ar spori disponibilitatea de gaz natural de pe piața internă.

IMPACT BUGETAR

Producția de gaze naturale din Marea Neagră ar trebui să aducă la bugetul de stat peste 20 de miliarde de euro pe toată perioada exploatării

SURSA DE FINANȚARE

Nu este cazul, măsura are impact pozitiv

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Economiei,
Ministerul Finanțelor Publice

26

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Drumul spre acasă pentru românii din diaspora

Facilitarea reîntoarcerii în țară a românilor din diaspora care își doresc să revină. Programe de asistență clar țintite pentru informare, întoarcere, acomodare și încurajarea antreprenoriatului în țară.

Justificarea problemei

Întoarcerea românilor este o decizie personală, care depinde de mulți alți factori (piața muncii, sănătate, justiție, educație, infrastructură etc.). Dar odată decizia luată, drumul trebuie să fie ușor, procedurile clare și rapide. Realitatea momentului este că, dacă un român decide să revină, în special în alte zone decât marile centre urbane (București, Cluj sau Timișoara), nu este nici ușor și nici evident ce are de făcut și cum poate, de exemplu, să (se) reinvestească în viitorul României.

Linkuri utile

https://stiri.plus/cum-aducem-romanii-acasa/
https://www.startupcafe.ro/fonduri-europene/fonduri-europene-2020-startup-nation-afaceri-diaspora-studenti.htm

Categoria: Igienă | Evoluție | **Revoluție**

Problemele sunt diverse și necesită o abordare integrată și asumată. Economia mai bună și reformele în alte domenii pot crea interesul sau oportunitatea pentru revenire, dar percepția negativă a celor plecați (obișnuiți cu o România a anilor 2000) și lipsa de informație sau asistență deja îi descurajează pe mulți.

Confruntați cu ideea reîntoarcerii și depășind discuția despre locuri de muncă sau corupție, românii citează opacitatea sistemelor de evidență a populației și imposibilitatea de a rezolva problemele de la distanță, dar mai ales lipsa unui parcurs. „Unde încep?", „Nu pot să fac cereri online" sau „Ce fac cu diplomele sau experiența sau drepturile sociale obținute în afară?" sunt întrebări comune. Și mai problematică este situația copiilor născuți și crescuți în sisteme de educație diverse. Mulți români ar vrea să se întoarcă, dar se tem că reintegrarea școlară va fi dificilă pentru copiii lor.

Nu ajută nici discriminarea în creștere care se manifestă în România față de cei plecați.

Cele mai multe probleme nu sunt insurmontabile, răspunsurile existând deja în practici lansate de guvernul Cioloș în 2016 (Comisia de Tăiat Hârtii), în reforma legislativă sau într-o reformă administrativă a serviciilor consulare.

Măsura concretă

- Crearea și promovarea unui Portal unic pentru Drumul spre Casă, anexă la eConsulat, care să ofere de la A la Z un parcurs de reîntoarcere: schimbarea actelor sau reînnoirea lor (de identitate, domiciliul fiscal), dacă este nevoie, de la distanță sau prin cerere online, informații despre piața muncii și oportunități de investiții în fiecare județ/regiune (integrând date de la ANOFM și Ministerul Muncii, dar și cu ajutorul unei noi generații de programe Diaspora Start-Up), detalii despre toate cele necesare pentru reintegrarea familiei în viața normală (sănătate, educație, inclusiv asigurarea recunoașterii diplomelor, certificatelor vocaționale sau altor dovezi de parcurs de educație obținute în afară), coordonarea cu sistemele de securitate socială din UE și state terțe pentru a asigura continuitatea drepturilor sociale obținute, informații despre alte detalii logistice sau administrative (reînmatricularea mașinii, înființarea unei companii etc.).
- Un funcționar consular local în toate consulatele românești din regiuni cu prezență mare de români, cel puțin 37 în Europa și 9 în America de Nord, care să ofere aceste informații și să ofere asistență în intermedierea cu administrația din țară pentru toate informațiile de mai sus.
- Simplificarea obținerii de acte de stare civilă de la distanță, online.
- Campanie de informare și promovare a reîntoarcerii în Diaspora.
- Amendarea legii 62/2019 privind serviciile consulare și a legislației privind evidența populației (OUG 97/2005), pentru a simplifica parcursul obținerii de noi acte și crearea cadrului online.
- Reforma și aplicarea legii 86/2016 care să susțină centre comunitare românești din Diaspora menite, printre altele, să creeze relații cu România și să faciliteze și încurajeze revenirea în țară.
- O nouă generație de programe Diaspora StartUp/StartUp Nation, Diaspora se Întoarce, care să ofere cofinanțare prin fonduri europene tuturor celor care se întorc și investesc în România, cu condiții mai avantajoase pentru cei care investesc în domenii cheie (digital, industria de sănătate sau îngrijire etc.), în regiuni defavorizate sau care creează locuri de muncă pentru persoane vulnerabile.
- Resurse de educație în limba română pentru părinți, disponibile pe Portalul Unic, pentru cei care vor să-și poată pregăti din timp reinserția sau inserția copiiilor în sistemul educațional din România.

IMPACT BUGETAR

Nou personal consular – cca. 420.000 euro/an; Fonduri pentru Diaspora se Întoarce – minimum 6.500.000 euro/an (vechiul program finanțat din POCU a avut un buget de 30.000.000 euro pentru șase ani); Portal online, campanie de informare în mediul online și offline românesc din Diaspora – cca. 250.000 euro/an; impact pozitiv prin întoarcerea resursei umane, a tinerilor, dar și a capitalului acumulat în afara țării. La o estimare de minimum 30.000 de români care se întorc anual și investesc fiecare, sub o formă sau alta, începând de la 10.000 euro în economia României pe an (cumpără bunuri, imobile, plătesc taxe etc.), avem în față o sumă de 300.000.000 euro/an. La aceasta se adaugă un puternic impact psiho-social pentru familiile reîntregite, de sănătate mentală, dar și un impact exponențial pentru reîntoarcerea specialiștilor formați sau calificați în afara țării.

INSTITUȚII RESPONSABILE

MAE, Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, Ministerul Muncii și Afacerilor Sociale, Ministerul Fondurilor Europene, MAI, Ministerul Educației)Parlamentul României, ICR

27

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Autostrăzi pe bune, nu pe hârtie

O nouă abordare în implementarea marilor proiecte de infrastructură cu: finanțare adecvată, un calcul realist al costurilor, restructurarea companiei naționale de autostrăzi, angajarea de profesioniști și stabilirea unor priorități clare.

Justificarea problemei

La peste 100 de ani de la Marea Unire, România este departe de a avea o autostradă care să treacă Munții Carpați. Media de kilometri de autostrada construiți după Revoluție este de 24 km/an. Iar în ultimii 5 ani, media este de 28 km/an. În acest ritm, vom rămâne din ce în ce mai urmă față de Europa și vom fi condamnați la subdezvoltare. Avem nevoie de un salt, de o schimbare fundamentală a felului cum gestionăm infrastructura mare de transport.

Categoria: Igienă Evoluție **Revoluție**

Multă vorbărie, carioci colorate și hărți utopice - asta a livrat clasa politică veche. Sub politicieni, aceeași birocrați protejați politic, veșnic în funcție, indiferent de guvernare, care nu răspund niciodată pentru ratările tuturor proiectelor.

Politicienii sunt doar incompetenți și caută imagine, problema mai gravă este sistemul de sub ei. Pe acela îl vom schimba.

Au devenit o regulă proiectele pregătite prost, cu studii și analize tehnice făcute pe genunchi, cu licitații interminabile, blocate apoi într-un hățiș legislativ, lipsite de avize sau autorizații și supuse unei fugi cronice de responsabilitate.

Finanțarea este greoaie, limitativă și impredictibilă. Toate aceste neajunsuri ne-au arătat din nou și din nou cum autostrăzile României se construiesc cu țârâita, cu amânări după amânări. Plătim cu toții mult prea mulți bani, timp și nervi pentru o rețea de transport învechită, neperformantă și criminală.

Măsura concretă

1. Finanțarea adecvată a infrastructurii de transport: un program pe 10 ani

Un salt de dezvoltare a rețelei de autostrăzi vine cu un necesar de finanțare semnificativ. Până acum, pentru că implementarea proiectelor a mers prost, nu s-a văzut nevoia de bani. Statul nu a fost în stare să cheltuiască nici fondurile europene aflate la dispoziția sa.

Această stare de lucruri se va schimba semnificativ în următorii ani, odată cu măsurile de reformă și cu programul amplu de construcție de autostrăzi transcarpatice. În prezent, investițiile anuale în dezvoltarea rețelei rutiere naționale (construcție de autostrăzi și drumuri naționale) se situează cam la 0,5 mld. euro. Estimăm ca nevoia de finanțare să crească exponențial: ~1,3 mldeuro în 2021, ~2,4 mld euro în 2022, ~5 mld euro în 2023, ~7-10 mld euro în 2024.

Este evident că un astfel de necesar de finanțare nu poate fi acoperit din alocări făcute ca până acum, așa că propunem:

- Contractarea de fonduri din Planul de Redresare (“Recovery Fund”)
- Creșterea alocării pentru autostrăzi din fondurile structurale 2021-2027 prin renegocieri bazate pe nevoile României. Circuitul financiar actual va fi schimbat pentru a nu mai bloca alocări în proiecte cu risc de eșec, ci pentru a finanțat fluid proiectele mature.
- Contractarea de împrumuturi de la instituțiile financiare internaționale (BEI, BERD, Banca Mondială) și din partneriatul cu U.S. EXIMBANK
- Creșterea semnificativă a fondurilor din bugetul de stat - de la 0,15 mld euro în prezent la 1 mld euro la finalul perioadei de guvernare

2. Reformă structurală. Profesionalism în gestionarea infrastructurii de transport

Instituțiile care se ocupă de drumuri și căi ferate în România, Ministerul Transporturilor și companiile subordonate, au eșuat dramatic în misiunea lor, iar lipsa de competență a acestora a ajuns de notorietate. Un program transformațional pentru infrastructura de transport a României, în valoare de zeci de miliarde de lei, nu poate fi gestionat decât cu profesionalism, continuitate și responsabilitate.

Încrederea între mediul public și mediul privat (ingineri, proiectanți, constructori) este esențială pentru implementarea acestui program ambițios. Statul trebuie să fie un partener predictibil, corect și implicat în ceea ce ține de el, iar mediul privat trebuie să vină cu eficiență, expertiză și inovație în acest parteneriat pentru transformarea infrastructurii românești. Statul externalizează serviciile și lucrările unde mediul privat e mai eficient, dar în același timp în partea publică gestionarea infrastructurii trebuie să devină un centru de excelență cu oameni plătiți pe măsura muncii pe care o fac.

Guvernul USR PLUS va operaționaliza Compania Națională de Investiții Rutiere (CNIR), înființată în anul 2016 și lăsată de izbeliște în ultimii ani. Vom solicita selectarea managementului companiei în mod transparent și competitiv. Vom vota includerea în Consiliul de Transparență a reprezentanților societății civile.

CNIR va fi operaționalizată cu asistența tehnică a experților Băncii Europene de Investiții și a experților celei mai de succes companii similare din Europa, cum ar fi ASFiNAG din Austria. CNIR va forma o echipă de elită, un loc unde orice inginer, proiectant sau manager de proiect va fi mândru să lucreze la un proiect transformațional pentru România: conectarea provinciilor istorice prin căi rapide de transport rutier.

Procedurile pentru realizarea exproprierilor, obținerea avizelor și autorizațiilor nu mai pot continua în aceeași logică a funcționarilor care plimbă hârtiile din stânga în dreapta în căutarea unei ștampile. Hățișul legislativ și sutele de pagini inutile de hârtie care blochează proiectele cu anii trebuie eliminate.

3. Priorități stabile. Conectarea provinciilor istorice. "Nimeni nu e lăsat în urmă"

Prea mult timp autostrăzile s-au prioritizat după locul de unde e ministrul sau cine e mai puternic la el în partid.

Moldova a fost lăsată în urmă și infrastructura de acolo e prioritate absolută pentru noi. Proiectele au fost începute sau abandonate după raportul forțele de putere din partidele de la guvernare.

Până acum, prioritățile s-au schimbat după ministru, iar în ultimii 10 ani am avut peste 15 miniștri ai Transporturilor! Un program coerent de transformare a infrastructurii poate avea succes doar dacă are priorități stabile pe 10 ani sau mai mult.

Prioritatea absolută a construcției de infrastructură în România este conectarea provinciilor istorice cu drumuri rapide și sigure. Avem nevoie să ne legăm țara după mai bine de 100 de ani de la Unire prin drumuri moderne peste Carpați.

Rețeaua de drumuri rapide și sigure trebuie să conecteze toate zonele țării pe principiul "nimeni nu e lăsat în urmă". În același timp, politica investițională trebuie să fie predictibilă și realistă față de resursele disponibile, prin alegerea acelor soluții tehnice care maximizează beneficiul per leu investit.

IMPACT BUGETAR

Măsura prevede acces la noi surse de finanțare externe, dar și o creștere a alocării de la bugetul de stat de 2 mld €.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Transporturilor, CNIR

28

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Fără gunoaie în natură

Reducerea cantităților de ambalaje care în loc să fie reciclate ajung să polueze mediul, prin introducerea unui sistem național de returnare voluntară a ambalajelor: lăsăm garanție, ducem ambalajele înapoi și recuperăm garanția. Un parteneriat real și reciproc avantajos între stat și cetățeni.

Justificarea problemei

România se confruntă cu o problemă majoră de abandon a deşeurilor municipale pe spaţii publice (littering), de unde acestea ajung în sol sau în cursuri de apă. După estimări din 2009-2010, aproximativ 42% din deşeurile municipale abandonate erau ambalaje de băuturi din plastic, sticlă şi metal.

Cel mai afectat este mediul rural, deoarece acolo rata de acoperire cu servicii de salubritate este mai mică decât în urban, iar deşeurile

Categoria: Igienă | Evoluție | Revoluție

conţin în general mai multe ambalaje: peste 22% plastice reciclabile, faţă de doar 14% în urban. Un sistem de garanţie ar fi deci cu atât mai util şi eficient pentru mediul rural, unde şi veniturile medii sunt mai mici, iar garanţia ar fi mai atractivă.

Sistemul de garanţie-returnare se bazează pe returnarea voluntară a ambalajelor, garantată de un stimulent financiar: o sumă-depozit achitată de consumator la cumpărarea produsului şi recuperată la predarea ambalajului gol în centre de colectare. În practică, este vorba cel mai adesea de recipiente de băuturi confecţionate din materiale plastice, sticlă sau metal.

Analize comparative pe ţări care au introdus de curând acest sistem demonstrează că el a avut un impact major în scăderea poluării prin aruncarea necontrolată de deşeuri de ambalaje. În Cehia s-a redus cu 90% littering-ul provenit din ambalajele de băuturi acoperite de sistem; per total, aruncarea necontrolată de deşeuri a scăzut cu 30%. În cele 11 state UE care au asemenea sisteme funcţionale, rata de returnare variază între 87 şi 96%.

Acelaşi raport estimează că în România 300.000 tone de astfel de ambalaje n-ar mai fi aruncate în natură, ci ar fi reciclate.

În afară de impactul pozitiv asupra mediului, simulări făcute pe bază comparativă arată că sistemul ar genera în jur de 2.000-2.200 de locuri de muncă suplimentare, direct şi indirect, cu salarii în jur de media pe economie. Pe lângă acestea, efecte sociale pozitive pot apărea dacă formalizăm activitatea colectorilor informali, activitate care există și în prezent, neformalizat.

Măsura concretă

Sistemul garanție-returnare (DRS – deposit refund system) e o modalitate prin care diferitele părți angrenate în lanțul producător-consumator-reciclator organizează un sistem de returnare voluntară a ambalajelor, de unică folosință sau reutilizabile, prin folosirea unui stimulent financiar (garanție).

Sistemul pornește de la producător, care își trimite produsele ambalate către retailer. De acolo, acestea sunt preluate de consumator, în schimbul unei garanții pentru ambalajele produselor, iar după folosirea conținutului, ambalajele goale sunt returnate către centrele de colectare (care pot fi în cadrul aceluiași magazin, la un alt magazin sau în centre independente de colectare). Preluarea ambalajelor returnate se

poate face automatizat (cu aparate specializate care recunosc și acceptă ambalajele participante în sistem) sau manual (în saci care la umplere vor fi sigilați). Mai departe, ambalajele colectate sunt transportate la centrele de numărare, de unde vor fi trimise la reciclator, care după procesare le va returna în piață sub formă de noi ambalaje.

Sistemul DRS este unul separat și va funcționa distinct față de sistemele actuale de valorificare a deșeurilor de ambalaje, din care extrage întreg managementul subcategoriei de deșeuri de ambalaje returnabile. Obiectivul major este creșterea accelerată a gradului de reciclare pentru anumite materiale care se pretează a fi recuperate de la consumatorii finali, prin reținerea și apoi returnarea garanției. Acest sistem de garanție pentru ambalaje, cu implicarea și cointeresarea populației, este unica soluție realistă ce permite reducerea poluării cu deșeuri abandonate. De asemenea, reprezintă singura șansă ca România să atingă cotele de recuperare la care s-a angajat ca stat membru UE.

Acest sistem închis, după principiile economiei circulare, trebuie să fie unul național și simultan, pentru că altfel ambalajele vor migra între județe sau puncte de colectare, în căutarea garanției.

Ambalajele returnate de cetățeni reprezintă, practic, o redirecționare a unor cantități de deșeuri din fluxul municipal, deci Unitățile Administrativ Teritoriale pe raza cărora se face returnarea trebuie să fie beneficiarii datelor privind volumele de ambalaje returnate.

Date fiind complexitatea și rigorile acestui sistem, el poate funcționa doar dacă este administrat corespunzător, într-un ritm foarte rapid, conform vitezei de derulare a tranzacțiilor comerciale în timp real (ritmul de vânzare și returnare a ambalajelor). Din această perspectivă, implicarea operațională a UAT-urilor este cvasi-imposibilă; acestea pot însă, în parteneriat cu marile magazine, să fie codețin ători de aparate de returnare automatizată a ambalajelor, pe raza propriei circumscripții.

În aglomerările urbane mari, vor fi instalate aparate care să preia ambalajele, în interiorul sau în imediata proximitate a supermarketurilor. O estimare recentă vorbește despre un necesar de 4.000 de aparate pentru a crea o masă critică, astfel încât locuitorii să aibă în orice moment la dispoziție unul la o distanță rezonabilă. Pentru orașele mici și mediul rural, recepția se poate face în saci sigilați primiți la magazinele sătești, într-un sistem de cointeresare a proprietarilor acestora.

IMPACT BUGETAR

Între 80 și 100 milioane euro pentru instalarea aparatelor și costuri operaționale inițiale.

SURSA DE FINANȚARE

Proiect național inclus în procesul de pregătire a Programului Operațional Dezvoltare Durabilă (2021-2027), program operațional propus de Ministerul Fondurilor Europene.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor;
Ministerul Fondurilor Europene

29

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Împădurim România și combatem tăierile ilegale prin DNA-ul Pădurilor

Creșterea treptată a capacității de împădurire prin atragerea de fonduri europene, fonduri private și alocări bugetare. Atingerea unui ritm de împădurire anual care să facă posibilă acoperirea cu păduri a aproximativ 40% din suprafața terestră a României, până în 2050. Înființarea unei Direcții de Investigare a Infracțiunilor de Mediu, instituție autonomă, organizată pe modelul DNA și DIICOT.

Linkuri utile

https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/105/the-european-union-and-forests

https://www.usr.ro/2020/05/04/proiectul-usr-de-infiintare-a-unei-structuri-speciale-pentru-combaterea-infractiunilor-de-mediu-recomandat-de-consiliul-uniunii-europene/

https://www.usr.ro/2020/05/06/dna-ul-padurilor-aviz-favorabil-in-comisia-pentru-agricultura-si-silvicultura-si-in-comisia-pentru-aparare/

Categoria: Igienă | Evoluție | Revoluție

Justificarea problemei

Comunicarea Comisiei privind Pactul Verde pentru Europa [COM(2019)0640], din decembrie 2019, identifică pădurile ca fiind unul dintre domeniile-cheie de acțiune pentru combaterea schimbărilor climatice.

Cu 29,52% suprafață împădurită (conform IFN), România este departe de media țărilor din UE (43%). Situația este foarte gravă în zona de câmpie, unde suprafața împădurită este extrem de mică (5,28 %).

În România, suprafața regenerată a scăzut constant în ultimii ani, de la 28.750 de hectare în 2015 la 24.459 de hectare în 2019. În cvasimajoritatea lor, lucrările de regenerare s-au făcut în fondul forestier național, mai puțin de 200 de hectare reprezentând împăduriri pe terenuri din afara fondului forestier (terenuri degradate, perdele forestiere).

Pentru a ajunge la o suprafață împădurită de 40% până în 2050, ar fi necesară dublarea ritmului anual de lucrări de regenerare, în mod special pe terenuri din afara fondului forestier - creșterea suprafețelor ocupate de perdele forestiere de protecție în lungul căilor de comunicatie, în jurul localităților și altor obiective, în jurul și între terenurile agricole, împădurirea terenurilor degradate (aproximativ 500.000 ha).

Fondurile disponibile la ora actuală pentru lucrările de regenerare sunt insuficiente pentru a crește ritmul de împădurire în mod semnificativ, fiind necesară, de urgență, identificarea unor surse suplimentare.

Angajamentul Împădurim România înseamnă tocmai un pachet complex de măsuri (cu precădere fiscale) care să genereze resurse suplimentare pentru accelerarea ritmului de împădurire.

***

Investigațiile jurnalistice, studii și rapoarte oficiale, reacțiile Comisiei Europene și multiplele situații de infringement în care este implicată România vorbesc despre distrugeri de mediu uriașe și un fenomen considerabil de infracționalitate care nu se reflectă în numărul de dosare ajunse în instanță.

Calitatea aerului: în România, peste 25.000 de persoane își pierd anual viața în urma afecțiunilor generate de poluarea aerului. Trei mari orașe din România se află în situație de infringement pentru poluarea cu microparticule; România a fost recent condamnată la Curtea Europeană de Justiție pentru poluare sistematică cu PM10 și lipsa oricăror măsuri de remediere a situației.

Managementul deșeurilor: gunoiul reprezintă o afacere profitabilă. În România, ea aduce însă profit unor grupuri infracționale, perfect servite de corupția și aplicarea laxă a legislației. În România intră ilegal deșeuri pentru depozitare și incinerare, din 32 de SMID-uri sunt funcționale două, un depozit de deșeuri este construit în vârf de munte, iar închiderea gropilor neconforme ajung să se facă din bugetele locale.

Impactul de mediu: orice tip de activitate umană are un impact asupra mediului, iar cele industriale sunt cele mai toxice - industria minieră, mine în producție, dar și mine închise, care poluează de zeci de ani solul și pânza freatică, fostele fabrici comuniste și platforme industriale dezafectate. Pentru fiecare dintre obiectivele mari care necesită ecologizare s-au găsit oameni de afaceri care să le cumpere doar pentru banii europeni ce puteau fi accesați astfel.

Măsura concretă

În cadrul Administrației Fondului pentru Mediu se înființează un fond special pentru împădurire, cu scopul atragerii de surse de finanțare suplimentare celor actuale pentru regenerarea pădurilor.

Crearea cadrului legal pentru utilizarea fondului: Alocarea și prioritizarea fondurilor strânse se va face pe baza unei metodologii aprobate prin Hotărâre de guvern. Această metodologie va ține cont de criterii și obiective strategice: identificarea și plantarea terenurilor degradate, extinderea perdelelor forestiere, împiedicarea deșertificării etc.

Sumele strânse vor fi utilizate pentru:

- creșterea capacității de producție a puieților forestieri;
- crearea de pepiniere noi și extinderea celor existente;
- plantări și regenerări;
- extinderea perdelelor forestiere;
- întreținerea plantațiilor până la stadiul de masiv (3-5 ani).

Alocările nu se vor limita la plantări, ci și pentru creșteri semnificative ale capacității de producție a puieților forestieri, prin crearea de pepiniere noi și extinderea celor existente. Capacitatea actuală de producere a puieților acoperă nevoile curente de regenerare artificială a suprafețelor parcurse cu exploatări forestiere și într-o foarte mică măsură pe cele de extindere a suprafețelor împădurite.

Împăduririle vor viza atât cele 135.000 ha de terenuri degradate și neproductive în proprietatea publică a Statului, cât și susținerea împăduririlor pe cele 350.000 ha de terenuri degradate și neproductive în proprietate privată.

Prioritizarea împăduririlor în județele în care suprafața fondului forestier reprezintă mai puțin de 10% din suprafața totală - Călărași, Teleorman, Brăila, Constanța, Ialomița, Galați.

Înăsprirea sancțiunilor pentru nerealizarea obligației legale de împădurire (trecerea de la contravenție la infracțiune și sancțiuni administrative).

***

Înființarea unei Direcții de Investigare a Infracțiunilor de Mediu - instituție cu independență financiară și autonomie structurală care să preia competența soluționării tuturor infracțiunilor de mediu prevăzute în Codul Penal și în legislația specifică fiecărui domeniu cu impact asupra mediului.

Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Mediu (DIIM), o structură creată pe modelul DNA și DIICOT, va funcționa

IMPACT BUGETAR

300 milioane de euro/anual – necesar estimat pentru 25.000 ha/anual

SURSA DE FINANȚARE

Fonduri europene: Fondul European Agricol pentru Dezvoltarea Rurală (FEADR); Plăți în cadrul programului NATURA 2000 și în temeiul Directivei cadru Ape; Fondul European pentru Dezvoltare Regională; Fondul de Solidaritate; elaborarea unor eco-scheme pentru păduri, prin modificarea sistemului de subvenții pentru a încuraja împădurirea; flexibilizarea acordării subvenției din pilonul I pentru păduri și alocarea de bani din pilonul II mai mulți și mai bine folosiți pentru împădurire.
Alocări bugetare; Donații (persoane fizice și juridice)

cu personal specializat pe cercetarea penală în domeniul mediului și cu specialiști pe tehnică de mediu. Specializarea personalului se va face urmărind exemplele pozitive ale altor state europene și nu numai. DIIM va primi resurse adecvate și va putea colabora cu procurori și polițiști judiciari.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și de Garda de Mediu vor oferi DIIM date și informații despre orice situație care probează o infracțiune de mediu.

DIIM va soluționa toate dosarele care privesc impactul de mediu generat de persoane fizice și juridice, în special, dar fără a se limita la, domeniul silvic, calitatea aerului, apei și solului, deșeuri, minerit și procese industriale.

Infracțiunile de mediu vor fi soluționate de procurori specializați pe astfel de probleme, cu concursul agenților judiciari detașați, pe baza studiilor efectuate de specialiști tehnici pe probleme de mediu, interni. DIIM va soluționa cazurile prezentate, cu celeritate și precizie, lucrând continuu pentru identificarea și dezmembrarea rețelelor de corupție ce acționează în domeniul său de activitate, propunându-și să descurajeze orice fapte viitoare.

DIIM va prezenta anual un raport asupra activității sale, raport care va fi prezentat Parlamentului de către Ministrul Justiției.

DIIM va analiza problemele de impact de mediu așa cu rezultă ele din cazurile primite și va propune modificări legislative în domeniu.

IMPACT BUGETAR DNA PĂDURI

România pierde anual echivalentul unui miliard de euro doar din cantitățile de lemn ce dispar din pădurile țării. Din perspectiva domeniilor în care ne aflăm în infringement, riscăm să plătim penalități de până la 200.000 de euro/zi pentru fiecare dintre cele 14 dosare active împotriva României (gropile de gunoi, calitatea aerului, microhidrocentrale etc.) Costurile economice, sociale și de sănătate al infracțiunilor de mediu, în ansamblul lor, este unul uriaș. Din perspectiva necesarului de resurse umane, ne dorim ca un număr cât mai mare de angajați ai DIIM să fie transferați din structuri deja existente.

SURSA DE FINANȚARE

Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale DIIM se asigură integral de la bugetul de stat, fondurile destinate fiind evidențiate în bugetul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Administrația Fondului pentru Mediu, Ministerul Justiției, MAI, Poliția Română, Ministerul Apelor și Pădurilor, Garda de Mediu

30

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Programele naționale „Fiecare copil la grădiniță” și „Școală pentru toți”

Creșterea numărului de copii din medii sărace care merg la grădiniță, prin dezvoltarea și extinderea programului „Fiecare Copil în Grădiniță”. Reducerea abandonului școlar prin extinderea programului „Școală pentru Toți”, de la 500 la 1.200 de școli vulnerabile.

Justificarea problemei

România este țara cu cel mai mare abandon școlar din UE. Copiii care nu merg la grădiniță și sunt neglijați pierd pași importanți din dezvoltarea cognitivă timpurie. Dar accesul

Categoria: Igienă Evoluție **Revoluție**

copiilor la educația antepreșcolară și preșcolară este încă dificil, în special pentru familiile sărace și cele din mediul rural. În rândul romilor, diferențele erau imense: doar 38% dintre copii erau înscriși la grădiniță, față de o medie generală de 88% (FRA, 2016). În același timp, rata abandonului școlar în România era de 15,3%, mult peste ținta asumată pentru 2020 (11,3%), iar fenomenul abandonului școlar timpuriu este foarte mare în zonele rurale (25,4% în 2018) și în comunitățile defavorizate (copiii romi aveau în 2015 o rată de abandon școlar de 77%).

În 2016 am operaționalizat Legea 248/2015, care stimulează copiii săraci să meargă la grădiniță, prin tichete sociale condiționate de prezența regulată. Inspirat din proiectul pilot de succes Fiecare copil la grădiniță al Asociației OvidiuRo, programul guvernamental a crescut frecvența copiilor înscriși în program (de la 65% în 2016 la 76% în 2019). Câteva zeci de mii de copii săraci au început să meargă la grădiniță sau au avut prezența satisfăcătoare, după introducerea în practică a tichetului social la nivel național. Programul este însă subminat de probleme administrative - anual, mai puțin de jumătate din cei între 73.000 și 100.000 de copii preșcolari estimați a fi eligibili s-au înscris în program. De aceea în 2019 USR a inițiat împreună cu parlamentari de la alte partide un proiect de modificare a legii – schimbarea criteriilor de eligibilitate pentru copii (creșterea pragului și eliminarea cererii părinților, urmând a fi eligibili automat copiii din familii sărace), creșterea sumei tichetelor sociale de la 50 la 100 de lei pe lună și implicarea mai mare a directorilor de școli și a primarilor în informarea și sprijinirea părinților săraci să-și înscrie copiii la grădiniță și în program. Acest proiect de lege a fost votat la insistența USR și a devenit Legea 49/2020, promulgată în aprilie 2020. De ea vor beneficia anual circa 100.000 de preșcolari. Acesta a fost pasul 3.

Tot în 2016, am lansat două programe guvernamentale de reducere a abandonului școlar: Școală pentru toți și Profesori motivați în școli defavorizate - prin care promotorii de proiect (autoritatea locală, organizații neguvernamentale și școli) puteau implementa măsuri care să stimuleze participarea școlară a copiilor din medii defavorizate (achiziția de rechizite și haine pentru copii, transport, consiliere, hrană etc.). Proiectele au fost implementate și au dovedit un potențial major de a contribui în mod efectiv la reducerea abandonului școlar și la combaterea părăsirii timpurii a școlii. Însă, ca orice proiect cu finanțare din fonduri europene, s-au lovit de probleme de sistem în implementare, monitorizare și raportare, probleme care au făcut ca măsura să rămână doar la stadiu de experiment.

Pe acest fond, angajamentul USR PLUS Fiecare copil de la grădiniță la școală statuează dreptul tuturor copiilor - inclusiv al celor provenind din medii vulnerabile cu risc ridicat de excluziune - de a urma tot ciclul educațional, de la grădiniță și până la finalizarea învățământului preuniversitar obligatoriu (cu durata de 15 ani până în 2023).

Măsura concretă

Angajamentul cuprinde un pachet de măsuri țintite pe fiecare etapă, respectiv:

- Elaborarea normelor de implementare pentru Legea nr. 49/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate;
- Campanii de informare a autorităților locale și părinților pentru a încuraja înscrierea copiilor la grădinițe;
- Pachetul de intervenții Școală pentru toți - dezvoltat în coordonare de ministerele de linie direct responsabile, care va contribui la: schimbări legislative, măsuri de sprijin pentru familii, investiții în calitatea educației, atragerea și păstrarea profesorilor buni în școlile defavorizate și finanțare combinată din fonduri europene (programe sistemice pentru ministere și competitive pentru școli, ONG-uri și autorități locale) și din fonduri naționale (programe de interes național), care să asigure accesul copiilor la educație în cel puțin 1.200 de școli din România (cele cu cel mai ridicat grad de risc educațional).

Schimbările preconizate sunt:

- Pentru ciclul antepreșcolar:
  - creșterea numărului copiilor din familii vulnerabile înscriși la grădiniță și creșterea frecvenței regulate a acestora;
  - creșterea numărului copiilor săraci care merg la creșă și beneficiază de educație timpurie de calitate;
  - reducerea decalajului educațional între copiii defavorizați și ceilalți copii, la începerea școlii - și, astfel, reducerea abandonului școlar timpuriu.
  - Ca măsură suport, pentru reducerea abandonului în maternități, vom operaționaliza măsura „kitul nou-născutului", demarată în 2016, prin fonduri din Programul european pentru asistarea persoanelor defavorizate.
- Pentru ciclul primar și gimnazial:
  - Crește numărul copiilor din medii defavorizate care participă în învățământul obligatoriu (crește numărul copiilor înscriși și le îmbunătățește frecvența);

- Crește retenția școlară a copiilor în situații de risc (dezvoltă cunoștințele și abilitățile copiilor și le crește interesul pentru școală, reduce decalajul educațional față de ceilalți copii și riscului ca acești copii să abandoneze școala înainte de clasa a V-a);
- Oferă programe de educație remedială (tip „Școală după Școală") sau întoarcere în sistemul de învățământ („A doua șansă"), educație extracurriculară și educație non-formală mai variate, mai bune și mai accesibile pentru copiii cu risc educațional;
- Îmbunătățește calitatea predării, a managementului școlar și a infrastructurii școlare (profesori, consilieri, mediatori școlari suficienți, spații suficiente, transport școlar, resurse educaționale) în școlile defavorizate;
- Crește implicarea părinților și a comunității (autorități locale, ONG-uri, companii) în procesul de educație și de susținere a școlilor.

IMPACT BUGETAR

- Între 25 și 50 milioane de euro pe an (fără măsuri de infrastructură), pentru 100.000 de copii preșcolari și 100.000 de antepreșcolari din familii defavorizate.
- Legea Fiecare Copil la Grădiniță (forma nouă): 20,6 mil euro anual pentru 100.000 de copii.
- Rechizite pentru toți copiii care beneficiază de lege: două milioane de euro anual (două tranșe x 50 lei).
- Îmbrăcăminte și încălțăminte: două milioane euro anual (100 lei/copil/an).
- Măsurile pentru stimularea accesului la educație antepreșcolară pot fi calculate după același algoritm.
- Între 600 milioane – 1,2 miliarde de euro, pentru intervenții în cele circa 1.200 de școli cu cel mai ridicat grad de risc educațional din România (două serii de proiecte de câte trei ani). Dat fiind că este un program care funcționează deja și cu succes, ar trebui ca o mare mare parte din fondurile europene pentru educație să meargă pe acest model.

SURSA DE FINANȚARE

Pentru tichetele sociale pentru grădiniță: bugetul de stat (conform legii votate în 2020, la inițiativa și la cererea USR). Anvelopa bugetară prevăzută în buget nu este cheltuită, din cauza problemelor administrative curente, de aceea, impactul este zero, practic cheltuim resursele deja alocate.

Pentru cheltuielile conexe, se află în curs de dezvoltare viitoarele Programe Operaționale cu fonduri UE. Există două posibilități:

- Scenariul 1 (preferabil): Program Integrat multifond care să acopere toate liniile de cheltuieli dintr-o singură sursă (dacă rămâne structura propusă de PSD și PNL, sub Programul Operațional Incluziune Socială).

- Scenariul 2: Finanțarea diferitelor componente din Programe diferite:

Pentru rechizite: Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD) – deja implementată parțial, ca măsură propusă de Ministerul Fondurilor Europene în 2016, negociat cu Comisia Europeană. Poate fi extinsă și pentru următoarea perioadă de programare 2021 – 2027.

Pentru alte forme de sprijin (îmbrăcăminte și încălțăminte etc.): urmașele programelor curent POAD și/sau Programul Operațional Capital Uman + fonduri locale ale primăriilor/consiliilor județene

Pentru infrastructură: Programul Operațional Regional

- Propunem continuarea programului „Școală pentru toți" demarat în 2016 și extinderea de la circa 370 de școli (în care se desfășoară acum proiectele cu finanțare europeană) la 1.200.

- Ca măsură premergătoare, MFE și Ministerul Educației vor dezvolta catalogul școlilor (Indicele de risc socio-educațional, pe care îl actualizează periodic Asociația Human Catalyst), folosit în 2016 pentru a orienta banii spre școlile cele mai vulnerabile.

- Dacă va rămâne actualul Programul Operațional Capital Uman – varianta susținută de noi, am explicat motivele în această analiză (www.otaracaafara.eu/solutii/restart-la-pocu-in-2020-inapoi-la-problemele-reale/#ce-trebuie-s-tii—analiza-complet), programul „Școală pentru Toți" trebuie să fie prevăzut în Program de la bun început, ca axă proprie, separată. Cu indicatori proprii, ce vor fi urmăriți. Acesta va fi politica principală a Statului român de combatere a abandonului școlar.

- USR PLUS va participa la guvernare după alegerile parlamentare incluzând condiția acestui program „Școală pentru Toți" din fonduri europene.

Depinzând de momentul intrării la guvernare, vom insista să fie un singur program care să acopere toate cheltuielile, varianta optimă fiind să rămână actualul Program Operațional Capital Uman (POCU), care poate trage fonduri și din Fondul Regional European pentru cheltuielile de infrastructură.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Educației Naționale (inclusiv prin Inspectoratele Școlare Județene), Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul Muncii și Justiției Sociale (inclusiv prin Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială), Ministerul Finanțelor Publice

31

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Combaterea sărăciei energetice

Implementarea de proiecte și programe finanțate cu fonduri europene, care să asigure accesul tuturor românilor la energie.

Justificarea problemei

Accesul la energie este un drept fundamental, așa cum este accesul la educație și la sănătate. Vom urmări să implementăm proiecte și programe care să asigure accesul tuturor cetățenilor la energie. Studiile ne arată că sărăcia energetică este, pe de o parte, o problemă de accesibilitate a resurselor energetice și de lipsă a banilor pentru plata facturilor la energie, iar pe de altă parte, o problemă de acces deficitar la mijloace moderne de asigurare a confortului termic în locuință.

Provocările actuale constau în definirea deficitară a consumatorului vulnerabil și a sărăciei energetice, colectarea deficitară a

Categoria: Igienă Evoluție **Revoluție**

datelor privind consumatorii vulnerabili și absența unui plan pentru combaterea sărăciei energetice.

Conform Raportului realizat de Centrul pentru Studiul Democrației (CSD) din 2018, intitulat „Sărăcia energetică și consumatorul vulnerabil. Evidențe din România și Europa":

- Numărul românilor considerați în sărăcie energetică este de până la 19%, pe când ajutoarele cu încălzirea de la bugetul central și local acoperă, în prezent, sub 5% din populație;
- De tarif social la energie electrică beneficiază circa 12% dintre români, însă peste 40% din ei nu își dimensionează corect consumurile;
- Aproximativ 460.000 de locuințe din România (7% din totalul gospodariilor) nu au acces sau au acces informal la electricitate.

Obiective intervenție

- Abordarea sistemică a problemei reprezentate de sărăcia energetică;
- Instituirea unor criterii concrete și transparente pe baza cărora sa fie sprijinite persoanele care nu au acces sau au acces limitat la alimentarea cu energie;
- Definirea unei abordări coerente și sustenabile de reducere a sărăciei energetice prin reducerea necesarului de energie în condiții de asigurare a confortului în interiorul locuinței (creșterea eficienței utilizării energiei, renovare energetică).

Măsura concretă

Redefinirea noțiunii de „consumator vulnerabil" (accesul la alimentarea cu energie; factorii socio-economici și demografici) de o maniera integrată și introducerea celei de „sărăcie energetică" (cheltuielile cu energia în raport cu posibilitățile financiare; facturile mari; eficiența energetică scăzută a locuințelor) în așa fel încât acestea să reflecte complexitatea acestor situații.

Vom aborda rezolvarea problemelor de acces la energie atât la nivel ministerial (Ministerul Muncii, Economiei/ Energiei și Ministerul Dezvoltării), cât și în strânsă legătură cu autoritățile publice locale și cu alți actori relevanți cu expertiză din societatea civilă. Printre măsurile pe care le considerăm necesare pentru rezolvarea problemelor care țin de consumatorul vulnerabil și combaterea sărăciei energetice, enumerăm:

- Regândirea sistemului, prin acordarea de ajutoare financiare diferențiate pentru energie stabilite în funcție de un punctaj care să cuprindă, printre altele, un anumit prag de kWh consumați anual, venitul familial disponibil, localizarea geografică sau gradul de incluziune socială;
- Realizarea unui inventar actualizat al locuințelor neelectrificate (în colaborare inclusiv cu ONG-urile

implicate în proiecte sociale, în special în mediul rural); clasificarea motivelor pentru care respectivele locuințe nu au acces la electricitate (lipsa accesului fizic la rețea; lipsa mijloacelor financiare individuale pentru racordarea la rețea; probleme de natura juridică; lipsa instalației electrice interioare locuinței);

- Redefinirea tarifului social și a mecanismului de aplicare a acestuia, astfel încât consumul peste plafon să nu îi mai taxeze în mod prohibitiv pe consumatorii vulnerabili;
- Reducerea fiscalității pe muncă (de exemplu, „zero taxe pe salariul minim") cu rolul de a crește veniturile populației, inclusiv a celor aflați în sărăcie energetică;
- Continuarea programelor de reabilitarea termică a locuințelor și încurajarea implementării pe scară largă a contorizării inteligente, care permite consumatorilor să-și dozeze și adapteze consumul în funcție de buget;
- Acordarea de facilități fiscale mediului privat pentru implicarea acestuia în dezvoltarea de microrețele energetice în zone neelectrificate;
- Sistem de vouchere pentru conectarea la energie electrică atât pentru continuarea programului existent privind instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice, cât și pentru conectarea la rețeaua de distribuție publică, unde soluția este posibilă și mai rentabilă pentru consumatorii vulnerabili.

Monitorizare-evaluare

- Numărul de locuințe/gospodării conectate pentru prima dată la rețeaua de electricitate sau la surse regenerabile individuale.
- Număr de locuințe/gospodării care au fost renovate energetic pentru eficientizarea consumului și a valorii facturilor anuale pentru energia consumată.
- Indicatorii urmează a fi raportați anual.

IMPACT BUGETAR

- Electrificarea locuințelor izolate (soluții off-grid care utilizează surse regenerabile de energie). Buget estimat: 400 milioane euro
- Vouchere pentru racordarea la rețeaua electrică pentru familiile aflate în sărăcie energetică, în situațiile unde acestea se justifică. Buget estimat: 200 milioane EUR
- Renovare energetică a locuințelor individuale ale familiilor lovite de sărăcia energetică Buget estimat: 400 milioane euro.

SURSA DE FINANȚARE

- surse europene de finanțare (de exemplu, Facilitatea pentru Recuperare și Reziliență - granturi nerambursabile sau credite în condiții avantajoase luate de către Comisia Europeană în numele statelor membre, cu scadența în 2058)
- facilități fiscale acordate firmelor private implicate în mod direct în acest demers.

32

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Protecție socială și muncă legală în domeniul serviciilor

Crearea unui cadru legal simplificat în domeniul serviciilor, prin acordarea unei forme simplificate de plată (vouchere) pentru lucrătorii sezonieri, zilierii, personalul de menaj și îngrijire. Aceste categorii vor dobândi beneficii sociale (pensie, asigurare de sănătate) și în acelasi timp se va lărgi baza de colectare a contribuțiilor și impozitelor.

Justificarea problemei

În România încă muncesc la „negru" un număr semnificativ de oameni. Aceștia lucrează în diverse domenii: agricultură, prestații casnice, construcții, servicii, în funcție de localitate.

Linkuri utile

http://www.ioe-emp.org/fileadmin/ioe_documents/publications/Policy%20Areas/future_of_Work/EN/_2015-12-04__New_Forms_of_Employment_Eurofound.pdf

Categoria: Igienă | **Evoluție** | Revoluție

În mediul rural, prevalentă este munca la negru în agricultură, cu caracter ocazional, sezonier, precum și munca în orașele învecinate, în construcții sau servicii.

În orașe, munca la negru este mai ales în domeniul serviciilor și al construcțiilor.

Motivația muncii la negru este dată de mai mulți factori, printre care dificultatea de a se înrola într-o formă legală de muncă și nivelul taxării muncii.

În cazurile despre care vorbim, fiind vorba de muncă ocazională sau de servicii la domiciliu, forma legală ar fi cea de PFA. Însă înființarea și gestionarea unui PFA sunt prea complicate și costisitoare pentru o persoană de regulă cu nivel redus de pregătire (opt clase). Așa că este mult mai simplu ca persoana să muncească la negru.

Toți cei care muncesc la „negru", cu toate că muncesc de regulă 40 ore/săptămână sau chiar mai mult, nu beneficiază de drepturi sociale și de asigurări de sănătate decât prin grija Statului. Nu este rară situația ca o persoană care a muncit 30-35 de ani să beneficieze, la vârsta de pensionare, doar de ajutor social.

Una dintre motivațiile importante de a refuza munca ocazională/sezonieră legală este frica de a pierde ajutorul social. De regulă, „angajatul" dorește să muncească la negru pentru a nu pierde ajutoarele sociale.

Există deja un precedent legat de munca zilierilor: veniturile astfel obținute nu se iau în calcul la stabilirea cuantumului ajutorului social.

Dispoziții legale asemănătoare există în Franța și Belgia, unde sistemul de tichete de servicii (Ticket Services) este larg răspândit.

Măsura concretă

Măsura propune înființarea unei forme simplificate de plată a prestațiilor cu caracter de serviciu casnic și a prestațiilor cu caracter ocazional sau sezonier, care să confere un grad de protecție socială, precum și asigurare de sănătate.

Tichetul de muncă este o formă particulară de retribuire a muncii casnice prestate. În loc de bani, prestatorul primește „tichete de muncă", care sunt bonuri de valoare. Acestea pot fi preschimbabile în bani la direcțiile fiscale locale.

Odată cu preschimbarea în bani, se reține CAS, CASS și impozit pe venit, pentru și în numele prestatorului.

În acest fel, se creează un sistem simplu de administrat de reglementare, taxare și asigurare socială a acestor persoane.

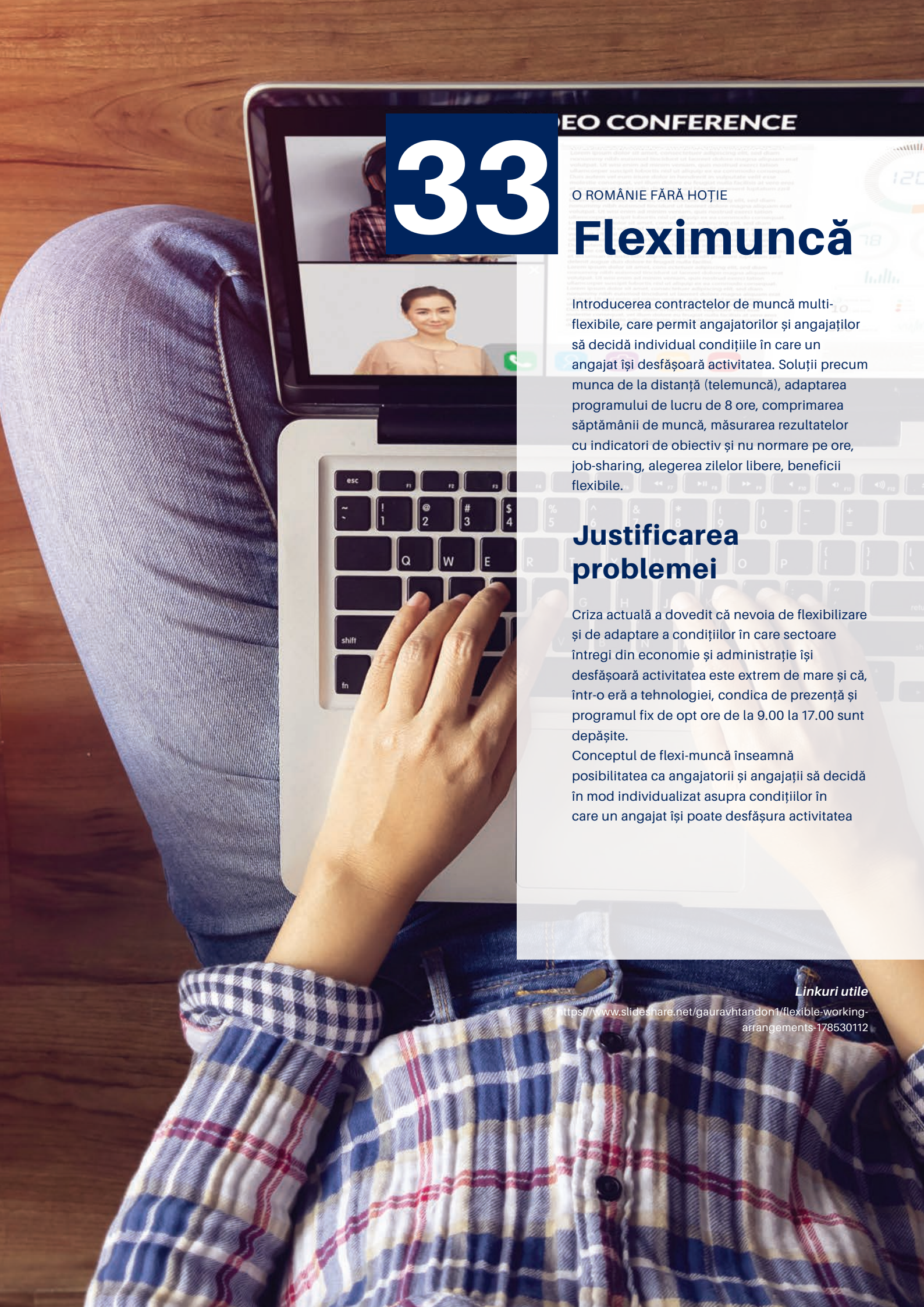
Crearea unui mecanism extrem de simplu de retribuire legală a activităților casnice creează premisa ca prestatorii să înțeleagă și să aprecieze valoarea asigurărilor sociale și de sănătate.

IMPACT BUGETAR

- Plecăm de la premisa că introducem o formă simplă de legalizare a muncii la negru, deci impactul bugetar este unul pozitiv, se vor formaliza venituri existente. Presupunem că sunt în jur de 500.000 persoane care muncesc în aceste forme de muncă, timp de șase luni pe an: 12 ore/zi, 150 de zile/sezon, ceea ce înseamnă taxe, contribuții, impozite și veniturile suplimentare colectate.
- Pentru sectoarele care folosesc intens munca nereglementată, se vor crea oportunități de finanțare din fonduri europene; în agricultură, fermierii eligibili pentru măsuri de investiții vor putea aplica și pentru formalizarea contractelor și să-și deducă costurile cu aceste vouchere din proiectele europene. Sursa: PNDR 2021-2027
- Pentru alte sectoare sensibile (ex: lucrători casnici), cheltuielile cu vouchere vor fi eligibile în proiecte în urmașele POCU (Programul Operațional Capital Uman - structura fondurilor europene viitoare este în curs de decizie).

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministrul Muncii, Ministerul Agriculturii, Ministerul Fondurilor Europene
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

33

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Fleximuncă

Introducerea contractelor de muncă multi-flexibile, care permit angajatorilor și angajaților să decidă individual condițiile în care un angajat își desfășoară activitatea. Soluții precum munca de la distanță (telemuncă), adaptarea programului de lucru de 8 ore, comprimarea săptămânii de muncă, măsurarea rezultatelor cu indicatori de obiectiv și nu normare pe ore, job-sharing, alegerea zilelor libere, beneficii flexibile.

Justificarea problemei

Criza actuală a dovedit că nevoia de flexibilizare și de adaptare a condițiilor în care sectoare întregi din economie și administrație își desfășoară activitatea este extrem de mare și că, într-o eră a tehnologiei, condica de prezență și programul fix de opt ore de la 9.00 la 17.00 sunt depășite.
Conceptul de flexi-muncă înseamnă posibilitatea ca angajatorii și angajații să decidă în mod individualizat asupra condițiilor în care un angajat își poate desfășura activitatea

Linkuri utile

https://www.slideshare.net/gauravhtandon1/flexible-working-arrangements-178530112

Categoria: Igienă | **Evoluție** | Revoluție

- care se poate face la distanță, într-un alt interval orar decât cel consacrat programului de lucru de opt ore, cu o normare/ abordare diferită pentru măsurarea rezultatelor muncii, cuantificabilă prin obiective realizate și nu neapărat prin ore-muncă, prin împărțirea activității pentru o poziție între doi angajați (job-sharing), flexibilizarea spațiilor de lucru prin rotație etc.

Singura măsură de muncă flexibilă reglementată în prezent în România este telemunca (Legea nr. 81/2018), dar care este destul de puțin utilizată în prezent (România și Bulgaria sunt statele cu cele mai puține persoane angajate care lucrează de acasă).

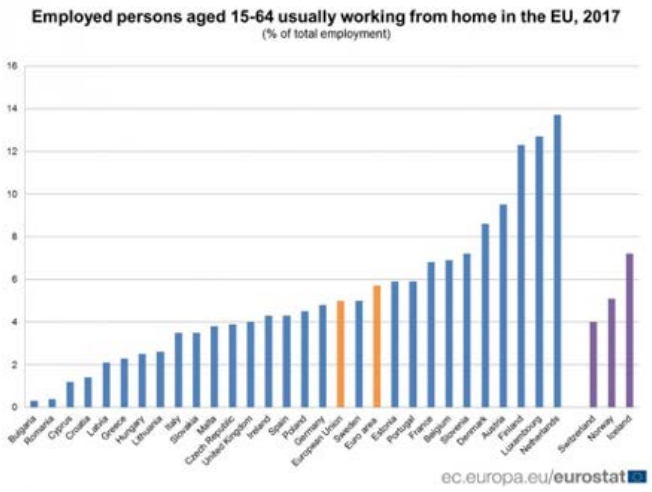
Măsura concretă

Modificarea Codului Muncii prin introducerea contractelor individuale de muncă multi-flexibile, opționale pentru angajatori.

Avantajele existenței unui contract de muncă flexibil sunt multiple la nivel social și economic:

- loializarea angajaților;
- costuri reduse (și pentru angajat, și pentru angajator);
- mai multă autonomie a angajaților asupra managementului timpului, care determină și o productivitate crescută și o mai mare creativitate a muncii;
- asigurarea unui echilibru între carieră și viața personală;
- păstrarea în câmpul muncii pentru mai mult timp a angajaților;
- reducerea șomajului;
- contribuie în mod efectiv la tranziția spre o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon.

În statele unde există asemenea măsuri implementate (de exemplu, Marea Britanie), cifrele indică beneficii nete ale contractelor de muncă flexibile: cel mai des invocat avantaj este acela al unei mai bune gestionări a echilibrului viață privată - viață profesională ; 75% dintre angajați ar opta pentru păstrarea actualului loc de muncă dacă un alt angajator nu ar oferi aceeași flexibilitate; 68% dintre persoanele neocupate și-ar căuta un loc de muncă în condiții de angajamente flexibile; un calcul estimativ arată că angajații alocă un număr suplimentar de 6,5 ore de muncă productivă/săptămână. Se estimează că aceste măsuri generează o creștere a economiei Marii Britanii cu 78,5 miliarde de lire sterline anual.

IMPACT BUGETAR

Impact pozitiv

SURSA DE FINANȚARE

Măsura nu necesită alocare de resurse din bugetul public

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Muncii, Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă și agențiile județene de ocupare a forței de muncă

34

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Un loc de muncă, cea mai bună protecție socială

Implementarea legii Venitului Minim de Incluziune care stimulează căutarea locurilor de muncă pentru că persoanele care primesc asistență socială nu mai trebuie să aleagă între un loc de munca și păstrarea ajutorului social.

Asistența socială din România este o capcană pe care Statul o întinde oamenilor săraci: îți dăm puțini bani, dar dacă încerci să muncești, pierzi orice plasă de siguranță. Practic, Statul le cere să nu cumva să muncească, căci, dacă încearcă, își pun în pericol siguranța imediată. Ajutoarele sociale sunt mici ca sumă și foarte prost gândite. Venitul Minim Garantat este în medie 264 lei/familie. Familiile cu copii primesc și alocația de susținere a familiei, 165 lei/familie în medie. În același timp, descurajează căutarea unui loc de muncă prin faptul că întreg ajutorul pentru familie se pierde în momentul în care un adult se angajează. Acest sistem social învechit și cu rezultate perverse trebuia să fie înlocuit cu Venitul Minim de Incluziune - un sistem modern

Categoria: Igienă | Evoluție | Revoluție

care îi încurajează pe cei care primesc asistență socială să lucreze. Legea VMI a fost adoptată în 2016 la inițiativa Guvernului tehnocrat, dar implementarea ei este amânată prin OUG în fiecare an. Aceasta este o rușine națională. Un guvern cu participarea USR va pune în aplicare legea imediat, punerea la punct a sistemului informatic va fi prioritatea zero. Criza COVID a lovit oamenii săraci în mod deosebit și tot mai mulți vor pica în plasa sistemului, care îi va descuraja apoi să caute să se angajeze. Ca partid de centru-dreapta modern, USR propune politici anti-sărăcie concrete, menite să-i activeze social pe cei dezavantajați social. Locul de muncă e cea mai bună politică socială și vom reduce barierele care opresc căutarea locurilor de muncă. Reducerea de impozit pe salariul minim - #zerotaxe - va avea un efect spectaculos în a face mai atractivă salarizarea chiar la nivelul cel mai redus.

Justificarea problemei

În acest moment, în România sunt trei beneficii sociale principale (venitul minim garantat, alocația pentru susținerea familiei și ajutorul de încălzire), care se suprapun parțial pentru unele familii, sunt calculate după formule diferite și implică trei dosare diferite pe care le depun beneficiarii. Actuala lege a venitului minim garantat descurajează munca, pentru că retrage ajutorul social persoanelor care se angajează, chiar dacă salariul lor este foarte mic. În plus, salariile mici sunt impozitate mult (cel mai mult din UE). Deci, oamenii săraci (sărăcia e corelată cu educația, prin urmare, și cu posibilitatea de a găsi doar joburi cu venituri reduse) trebuie să aleagă dramatic între un salariu mic impozitat mult și un ajutor social modest, dar cert. Această alegere nu trebuie să fie una dramatică. Este o practică modernă în multe țări de a lăsa posibilitatea trecerii treptate din asistență spre job, dar Statul român, condus de vechea clasă politică, a rămas în alt secol când vine vorba despre politici de intervenție; deși toți politicienii vechi vorbesc despre sărăcie, nu au fost în stare să ia această măsură de modernizare.

Banca Mondială a propus încă din 2014 guvernului României schimbarea acestui sistem, prin intermediul Venitului minim de incluziune (VMI) - ca parte a Strategiei naționale de incluziune socială și reducerea sărăciei. Legea VMI a fost finalizată la insistențele Guvernului tehnocrat în 2016, adoptată de Parlament și promulgată în 2016 (Legea nr. 196/2016). EA ÎNSĂ NU E APLICATĂ, din cauză că Ministerul Muncii încă nu are sistemul informatic necesar,ultimul termen fiind prelungit până la 1 aprilie 2021.

VMI unifică cele trei beneficii și are mai multe mecanisme de reducere a sărăciei:
Eficientizează sistemul de asistență socială și țintește

beneficiile către cei cu adevărat săraci – oamenii care au nevoie vor depune un singur set de documente (li se impunea să facă cereri separate, cu aceleași documente, pentru fiecare ajutor în parte, chiar dacă, într-un procent mare, familiile beneficiare sunt aceleași), iar asistenții sociali le vor prelucra o singură dată, într-un soft unic. Guvernul va avea un mecanism precis pentru identificarea celor mai săraci români, printr-o bază de date comună și o analiză clară a veniturilor acestora, și îi va putea ajuta mai eficace.
Le permite beneficiarilor de VMI să muncească cu acte în regulă – ba chiar îi încurajează să o facă - 50% din veniturile realizate legal sunt scoase din stabilirea pragului de venit al familiei, iar beneficiarii sunt obligați să se înscrie în evidența agențiilor teritoriale de muncă (care trebuie să îi ajute să se angajeze) și pierd ajutorul dacă refuză ofertele de muncă primite.
Decizia de acordare se mută la Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială – acum, deciziile privind aceste ajutoare sunt luate de primari (prin serviciul de asistență socială). Avantaje: centralizare mai bună a datelor, monitorizare mai strictă și reducere a riscului ca beneficiarii să depindă de bunăvoința primarilor.

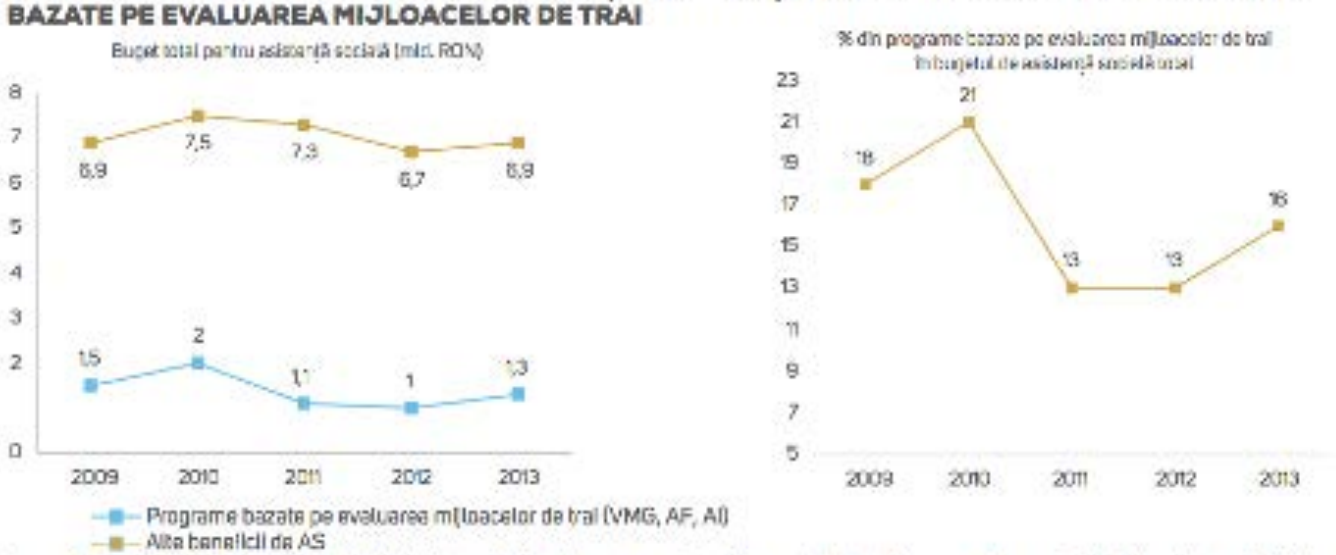
De fapt, vechii politicieni nu doresc schimbarea sistemului care îi ține pe oameni în sărăcie și dependenți de ei, contra voturi.

Măsuri concrete

USR PLUS propune (1) accelerarea implementării legii VMI, (2) dezvoltarea acesteia prin includerea altor beneficii relevante - până ajungem la un mod simplu și unitar de a acorda toate modalitățile de sprijin pentru persoanele defavorizate, și (3) monitorizarea constantă a modului în care se aplică legea (analiză de impact și propuneri de îmbunătățiri în timp real), pentru a ne asigura că produce rezultatele scontate:

- sprijin mai eficient pentru persoanele defavorizate prin intervenții unitare și monitorizare mai bună a eficacității acestora, efort și cheltuieli mai mici și pentru beneficiari
- creșterea numărului persoanelor vulnerabile care lucrează legal
- reducerea poverii administrative asupra sistemului de asistență socială și a cheltuielilor inutile ale statului
- pe termen lung, reducerea sărăciei.

FIGURA 3: BUGETUL TOTAL PENTRU ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI PROCENTUL ALOCAT PROGRAMELOR BAZATE PE EVALUAREA MIJLOACELOR DE TRAI

Sursa: Calcule realizate de Banca Mondială folosind date administrative pentru venitul minim garantat, alocația pentru susținerea familiei, ajutorul pentru încălzirea locuinței, alocația de stat pentru copii, indemnizație și stimulentul pentru creșterea copilului, bursele școlare și indemnizațiile pentru persoanele cu dizabilități

TABEL 9: Evoluția probabilă a sărăciei relative după implementarea programului VMI

Politica implementată	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Stare de fapt	22,6	23,1	22,8	22,5	22,4	22,6	22,5	22,6	22,8
A. Creștere bugetară					16,1	17,8	17,9	18,7	16,7
A+B1. Scutire de impozitul pe venit în VMI care face ca 7 procente din ANCED să se încadreze în muncă					17,0	16,6	17,1	17,8	17,9
A+B2. Scutire de impozitul pe venit în VMI care face ca 17 procente din ANCED să se încadreze în muncă					15,7	15,3	16,1	16,4	16,6

Sursa: Estimările Băncii Mondiale care folosesc data din EU SILC 2012.
Notă: ANCED = Adulți care nu sunt angajați, nu sunt înscriși în sistemul de învățământ sau formare profesională și nu au o dizabilitate.

IMPACT BUGETAR

2,8 miliarde lei, pentru un milion de familii (patru mil de persoane) - pentru reducerea sărăciei cu 4-5%. Dar VMI va ajuta familiile sărace mai bine și mai țintit. Premisa este că vor intra în zona muncii formale și vor contribui la sistemele de asigurări, scăzând presiunea pe ele. Calculul bugetar nu include aceste efecte benefice de runda a doua. Estimăm că VMI poate fi o politică ce își recuperează costurile bugetare în câțiva ani, asta, pe lângă efectul de reducere a sărăciei. Pe de altă parte, se reduc cheltuielile administrative (estimate la 280 milioane lei - 20% din bugetul total al celor trei programe). VMI e estimat să reducă aceste cheltuieli la 10% din costul beneficiilor acordate .

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, autoritățile publice locale.
Pentru mai multe detalii:
În 2014, Banca Mondială estima că implementarea VMI, cu un buget suplimentat față de cel al actualelor beneficii sociale acordate, ar avea o acuratețe de 80% în țintirea celor mai sărace persoane (față de nivelul actual al ajutoarelor sociale, de 60%) și că „va avea un impact major asupra reducerii sărăciei - presupunând o creștere economică moderată, sărăcia relativă va scădea cu aproximativ 4,4%, de la 22,84% în 2014 la 18,1% în 2016". Per total, Banca Mondială estima că VMI va reduce rata sărăciei de la 17,2% în absența programului la 11,4%, după introducerea VMI. De asemenea, Banca Mondială estima că măsurile de stimulare a angajării, cuprinse în VMI, „vor conduce la angajarea unui procent situat între 7% și 17% dintre persoanele sărace în vârstă de muncă care în prezent nu sunt nici angajate, nici cuprinse într-o formă de învățământ sau instruire și nu au o dizabilitate" și că aceste măsuri vor avea efecte în proporție de 70% asupra persoanelor din cea mai săracă chintilă.

35

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

CRESC Corpul Român de Solidaritate și Cooperare

Cearea unui sistem integrat de servicii pentru: oamenii care care doresc să se implice în activități cu impact în comunitate, organizații care lucrează cu aceștia și comunitățile beneficiare. Inițiativă a Corpului Român de Solidaritate și Cooperare (CRESC).

Durată intervenție: 2021-2024
CRESC dezvoltă un ecosistem de solidaritate care oferă servicii comunitare integrate. Cei trei piloni care stau la baza activităților lui de solidaritate sunt cetățenii care devin implicați (în special tinerii care își împlinesc aspirații și capătă competențe, dar și vârstnici care au ocazia să contribuie activ), organizații care au ocazia să se dezvolte strategic și comunitățile care beneficiază de serviciile acestora, dar îi și sprijină, creând un cerc virtuos.

Categoria: Igienă Evoluție **Revoluție**

Justificarea problemei

De ce

În prezent există o lipsă de coordonare între prioritățile de politică publică în domeniul social, activitățile de tineret și acțiunile de voluntariat stimulate cu precădere de societatea civilă . Personalul angajat în domeniul asistenței sociale este insuficient, având în vedere că unu din trei români trăiește în sărăcie, iar lucrătorii de tineret angajați sunt de ordinul zecilor la o populație tânără de aproape cinci milioane de cetățeni români.

Pe timpul pandemiei, solidaritatea manifestată de voluntari și organizații neguvernamentale din toate colțurile țării și diaspora a fost extraordinară, având un aport crucial la depășirea situației pe timpul stării de urgență. A fost un efort uriaș care a dus la multe redundanțe și resurse consumate ineficient. A fost un efort onest care merită susținut în continuare, însă coordonat mai țintit către tineri și comunități, sprijinind organizațiile să aibă un impact cât mai mare prin activitățile lor.

Ce

La nivel european există Corpul European de Solidaritate, dedicat în special tinerilor care desfășoară activități în comunitate pentru a oferi sprijin la fața locului, sub coordonarea organizațiilor care lucrează cu tineri și sprijiniți de personal specializat.

În România, CRESC, sau Corpul Român de Solidaritate și Cooperare, vine în completarea programului european, prin crearea unui ecosistem integrat de servicii pentru tineri și organizații care lucrează cu aceștia, dar și pentru adulți și vârstnici care doresc să se implice în activități cu impact în comunitate. Totodată, acest ecosistem suplinește lipsa de susținere coordonată a sectorului de tineret din România.

Măsura concretă

Pentru a avea efecte pe termen lung, nu este suficient să abordăm punctual nevoile actorilor din sector. Măsurile de intervenție vizate sunt interconectate pentru a se potența reciproc și a crea sinergii pe trei planuri:

- euCRESC: mecanism de finanțare pentru proiecte dedicate tinerilor, adulților și vârstnicilor pentru a desfășura activități relevante în comunitate, pe de o parte. Totodată, pentru tineri reprezintă o bună oportunitate să-și dezvolte competențe personale și profesionale care le vor permite să-și îndeplinească aspirațiile și să le crească gradul de autonomie, pe de alta. Tipurile de activități vizate de aceste proiecte sunt: voluntariat, includere și justiție socială,

democrație și participarea în viața comunității, creativitate și inovație, mediu sau prima experiență profesională etc.

- orCRESC: instrument de suport pentru creșterea eficienței managementului și bunei guvernanțe a organizațiilor din societatea civilă și a celor care lucrează cu tinerii, în vederea dezvoltării capacității organizaționale a acestora pentru a avea impact pe termen lung în comunitățile pe care le deservesc. Tipurile de activități vizate sunt: formare, mentorat și coaching pentru dezvoltare strategică (inclusiv pentru autorități locale, în vederea dezvoltării și implementării de strategii de tineret), crearea și dezvoltarea unui corp de profesioniști în lucrul cu tinerii și voluntarii adulți (manageri, animatori, facilitatori, formatori, consilieri, psihologi, asistenți sociali, mentori sau coach etc), cooperare interorganizațională pentru schimb de bune practici, dezvoltarea de metode și proceduri pentru managementul resurselor umane, cercetare, advocacy, atragere de resurse materiale și umane, dezvoltarea de curriculum pentru activități de tineret, oportunități de angajare a profesioniștilor pentru creșterea stabilității organizaționale etc.
- comCRESC: instrument de suport pentru a echipa comunitățile cu infrastructura necesară desfășurării activităților de mai sus, având în vedere că aceasta se desfășoare cele mai multe ori în spații improvizate și este veriga lipsă pentru a le permite atât tinerilor și adulților, cât și organizațiilor să-și atingă potențialul.

Pentru a asigura o implementare corectă, dar și eficientă se vor folosi bunele practici existente în modul de gestionare a unor programe similare, precum Corpul European de Solidaritate sau Erasmus+ în România, finanțate tot din fonduri europene și supuse aceluiași Regulament Financiar European. Acestea conțin mecanisme de finanțare simplificate care sunt mai apropiate de nevoile organizațiilor și cetățenilor, având și meritul de a fi deja acreditate de către Comisia Europeană, ceea ce ar fluidiza și permite debutul activităților CRESC mult mai repede.

Cine

Beneficiarii programului vor fi organizații non-guvernamentale sau publice care lucrează direct cu tinerii și voluntarii adulți și vârstnici, dar și grupuri informale de tineri sau grupuri de inițiativă cetățenească, pentru proiecte mici.

SURSA DE FINANȚARE

Mecanismul pentru Redresare și Reziliență - buget estimativ 100 milioane de euro/patru ani
Bugetul va fi alocat cu o progresie aritmetică, pentru a asigura absorbția fondurilor cu impact maxim, după cum urmează: 10/20/30/40 milioane de euro pentru primul/al doilea/al treilea, respectiv al patrulea an, cu o distribuție orientativă după cum urmează: minimum 50% pentru finanțarea de proiecte de tineret prin euCRESC, minimum 15% pentru dezvoltarea capacității organizaționale prin orCRESC, minimum 20% pentru dezvoltarea infrastructurii și maximum 7% pentru cheltuieli operaționale.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Programul poate fi gestionat prin una din următoarele opțiuni:
- preluat de către Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (care gestionează Corpul European de Solidaritate sau Erasmus+ în România), preluând rapid procedurile de implementare deja existente;
- desemnarea unui operator de program din cadrul societății civile, prin organizarea unui concurs public (similar cu procesul folosit în cadrul Granturilor SEE);

Coordonarea va implica un grup de lucru cu participarea ministerelor de resort pe domeniile de asistență socială, ocupare, educație, sănătate, cultură, tineret și sport etc.

36

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Internet pentru toți

Asigurarea accesului tuturor românilor la internet de mare viteză și alfabetizare digitală, nevoi devenite esențiale în orice aspect al vieții, inclusiv sănatate, educație și muncă.

Justificarea problemei

Lucrurile esențiale - educație, muncă - de-pind acum parțial de accesul la internet și de competențele digitale. Schimbarea produsă de pandemie e aici să rămână cu noi, doar a venit mai repede și mai abrupt. Pe măsură ce va crește digitalizarea și automatizarea serviciilor publice, și relația cu statul va mai mai facilă, iar ea se va muta tot mai mult pe internet.

Avem aproape un milion de români din peste 350.000 de gospodării în zone albe NGN (New Generation Networks, cu viteze de 30mps sau mai mari), conform datelor ANCOM. Liniile de finanțare din rural disponibile până acum nu au fost utilizate la potențialul lor.

Categoria: Igienă | Evoluție | **Revoluție**

Măsura concretă

SANATATEA:
Asigurarea accesului la servicii de sănătate este considerat în întreaga lume un drept fundamental al individului și constituie o condiție de bază pentru îmbunătățirea sănătății populației. În mediul rural, accesul dificil la servicii de sănătate, calitatea mai scăzută a acestora și problemele socio-economice cu care se confruntă familiile cele mai vulnerabile sunt surse de inechitate care pun în pericol potențialul de dezvoltare al copiilor. De aici, și indicatorii de malnutriție, mortalitate și morbiditate disproporționat de mari în mediul rural.

Raportul „Human Capital Index", dat publicității pe 16 septembrie de către Banca Mondială, spune că un copil din România poate atinge, la vârsta adultă, doar 58% din potențialul de productivitate al unui adult educat și sănătos, nivel mai scăzut decât media pentru țările din regiunea Europa și Asia Centrală.
Pe de altă parte, România este pe primul loc în Uniunea Europeană la mortalitatea în rândul copiilor, ea fiind de două ori mai mare decât media UE, potrivit unui Raport privind respectarea drepturilor copilului în România (Salvați Copii România, Avocatul Poporului, 2019). În România, rata mortalității în 2017 a fost de 61,69 la 100.000 de copii și adolescenți, în timp ce media Uniunii Europene a fost de 31,60.

Analiza factorilor favorizanți, realizată de Institutul Național de Sănătate Publică, arată că o parte dintre aceste decese ar fi putut fi evitate printr-o mai bună monitorizare prenatală, care ar fi permis atât intervenții în sarcină, cât și direcționarea sarcinilor cu complexitate mare către unități echipate corespunzător.
O altă constantă este clivajul rural/urban: rata mortalității infantile în mediul rural (7,9) este mult mai mare decât de cea din mediul urban (5,3). Decalajul urban-rural înseamnă că diferența dintre șansele copiilor din mediul rural la supraviețuire față de cei din mediul urban s-a mărit în general în perioada 1990-2018.

Accesul la informații prin telefonie sau internet și la servicii de telemedicină, precum și educația digitală în mediul rural, pot reduce din acest clivaj între rural și urban, facilitând accesul la servicii de sănătate.

EDUCATIA:
Abandonul școlar: La nivelul anului școlar 2017-2018, rata abandonului școlar la nivel național în învățământul primar și gimnazial era de 1,7% (aprox. 30.000 elevi). Mediul rural se confruntă cu un număr considerabil mai mare de copii care abandonează școala, cu un procent de 2,2% în 2015, față de cel urban cu 1,5% în același an. În anul școlar 2016-2017, învățământul primar și gimnazial a înregistrat o rată a abandonului de 1,1% în urban și de 2,3% în rural. Fără acces la internet la o calitate care să poată acoperi și gospodăriile cu

mai mulții de vârstă școlară cu ore simultan, acest decalaj va crește și mecanismele de a-l recupera vor scădea.

Implementarea catalogului digital și a unor sisteme de alertare și identificare timpurie a abandonului școlar pot contribui la dezvoltarea unor programe de intervenție adecvate și aplicate în timp util.

Obiective interventie

- Ambiția noastră este ca oricine, oriunde în România, să aibă acces la internet de mare viteză și, odată cu asta, acces la oportunitățile de viitor
- Acoperirea peste 96% cu internet NGN a populației din România.
- Generalizarea și facilitarea accesului la servicii de telemedicină în mediul rural, acordând prioritate comunităților vulnerabile și celor aflate la distanțe mari față de spitalele județene.
- Generalizarea și facilitarea accesului la învățământul online în mediul rural și la resurse educaționale deschise, atât în contextul crizei sanitare actuale, cât și avand în vedere penuria de cadre didactice din mediul rural, fapt ce contribuie decisiv la abandonul școlar.
- Facilitarea dezvoltării competențelor digitale în rândul populației din zone vulnerabile.
- Facilitarea accesului sigur la internet și servicii publice.

Direcții de acțiune:

- Lansarea în dezbatere a definirii internetului ca serviciu de interes economic general (SIEG):
- Conform Consiliului Concurenței, SIEG-urile sunt servicii cu caracter economic, a căror furnizare poate fi considerată ca ținând de interesul general, de exemplu, furnizarea de bază, accesibilă public, de energie, de telecomunicații, de servicii poștale, de transport, de apă și de servicii de eliminare a deșeurilor. Revine, în principal, statelor membre definirea a ceea ce ele consideră ca serviciu de interes economic general, în funcție de caracteristicile specifice ale activităților avute în vedere. Lansarea într-o largă dezbatere a conceptului, punând în balanță obligațiile de furnizare și de calitate constantă cu impactul asupra liberei concurențe și a presiunii generate asupra prețului.
- Instituirea unor mecanisme tehnico-economice pentru extinderea rețelelor de internet în mediul rural - Program Național dedicat:
  - Prioritizarea să fie făcută pornind de la comunitățile vulnerabile din punctul de vedere al accesului la serviciile medicale și de educație.
  - Sprijin național pentru fiecare localitate astfel încât în măcar un loc public, dotat și cu prize, să fie acces gratuit la Wifi, astfel încât cei care nu își permit accesul acasă să se poată conecta acolo. Această măsură este și parte din programul cadru de priorități USR-PLUS pentru dezvoltarea locală.
  - Configurarea soluțiilor optime, de la regiune la regiune, pentru gestionarea acestui nou serviciu de interes economic general,din punct de vedere legislativ și al reglementării.
  - În paralel:
    - Program Național de extindere a telemedicinei în mediul rural, cu toate componentele esențiale - „Sănătate pentru toți”:
      Interfață operativă pacient-sistem medical. Instrument pentru îngrijirea persoanelor din mediul rural sau aflate în zone greu accesibile și, de asemenea, a celor greu deplasabile, cu nevoi speciale.
      Sistemul trebuie să ofere: teleconsultație (asistență medicală de la distanță); servicii pentru prevenție și monitorizare (inclusiv pentru gravide și nou-nascuti); monitorizarea pacienților care suferă de boli cronice și necesită supravegherea unui specialist indisponibil local; orientarea bolnavului către cel mai indicat loc de tratament; îngrijire medicală și refacere.

- Program Național „Școala mai aproape” (învățământ online în mediul rural):

Obiectiv: Reducerea decalajelor rural-urban în procesul de educație.

Obiectiv specific: Integrarea în actul didactic a noilor tehnologii digitale pentru facilitarea instruirii la distanță, cu cadre didactice calificate, a elevilor din mediul rural (în special din ruralul marginalizat).

Beneficiarii directi: elevii din mediul rural.

Beneficiarii indirecti: comunitățile rurale; societatea românească în general.

Principalele avantaje: Apariția noilor tehnologii oferă un nou avantaj comunităților marginalizate, prin funcția lor de a asigura conectarea indiferent de distanțele fizice. Dacă toate condițiile fizice exterioare fac ca școala, în calitatea ei de soluție pentru viitorul copiilor, să se îndepărteze de aceștia, ea poate fi readusă aproape prin utilizarea noilor tehnologii digitale ca sursă de intermediere între elev și un act didactic de calitate.

Adoptarea unor soluții de învățământ la distanță poate constitui o soluție eficientă în special pentru ciclul gimnazial, unde ponderea elevilor din rural constrânși să facă naveta crește semnificativ față de ciclul primar, iar deficitul de cadre didactice calificate se răsfrânge cel mai puternic asupra calității actului de învățare.

Cadrele didactice calificate, nefiind constrânse astfel la relocare pentru exercitatea actului didactic, pot fi mobilizate în sistemul școlar rural și pot contribui la creșterea nivelului performanței școlare.

Eliminarea navetismului școlar poate conduce la o reducere a riscului de părăsire timpurie a școlii și la un contact mai facil și mai eficient al elevilor și a familiilor acestora cu școala.

Efectuarea stagiului școlar în propria comunitate contribuie la creșterea atașamentului copilului pentru localitatea de proveniență, a integrării lui sociale în mediul de apartenență, reducând astfel tentația soluției migraționiste și susținând eforturile localităților rurale de a păstra resursa umană tânără.

Socializarea în mediul tehnologiilor online, a soluțiilor la distanță, poate deschide copilului perspectiva către forme de integrare pe piața muncii prin telemuncă, generând reflexul aducerii prin tehnologie a soluțiilor în comunitatea de apartenență, nu prin părăsirea acesteia, frânând astfel perpetuarea soluțiilor de realizare personală și profesională prin relocare și migrație.

SURSA DE FINANȚARE

- Depunerea unui/unor proiect(e) integrat(e) care să combine toate sursele posibile de finanțare (în special cele nerambursabile):
- Facilitatea de Redresare și Reziliență (Next Generation EU): Proiect integrat pe Pilonii Transformare Digitală, Coeziune Socială, Garanția pentru Copii;
- Viitorul Program Operațional Regional, Axa Prioritara 7 - „Digitalizare în educație”;
- Viitorul Program Operațional Sănătate, Axa Prioritară 6 - „Digitalizarea sistemului medical”;
- InvestEU: Axa 4 - Dezvoltarea infrastructurii de conectivitate digitală pentru creșterea accesului și a calității, în special în zonele rurale și periferice.

37

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Un viitor pentru cultura independentă

Ajutor de stat pentru operatorii culturali din sectorul independent-privat, în condițiile suspendării activității acestora pe termen nedefinit. Sprijin pentru relansarea producției culturale în condițiile revenirii treptate a publicului la evenimentele cu prezență fizică.

Justificarea problemei

Efectul negativ major al pandemiei asupra domeniului cultural este evidentcu atât mai mult în România, unde dependența de evenimentele cu participare fizică e majoră, utilizarea noilor tehnologii- a digitalului în primul rând - în oferta culturală e precară, iar sectorul independent-privat e lipsit de un cadru de susten-abilitate și e puternic condiționat economic de coexistența cu sectorul public în orașele cu potențial de consum.
Acest efect esteunul pe termen mediu și lung, iar lipsa unei intervenții directe în supraviețuirea sectorului independent-privat riscă să conducă la un colaps generalizat al ofertei culturale și al accesului la produse culturale, dar și pier-

Categoria: Igienă | **Evoluție** | Revoluție

derea câștigurilor sociale ale culturii, mai ales în comunitățile mic-urbane și rurale, unde sectorul cultural public este oricum absent.
Scăderea activității în sectorul non-public este evaluată la peste 60%, iar impactul asupra forței de muncă, a serviciilor de suport, a eficienței economice a operatorilor privați este major, cu consecințe și asupra economiilor locale și a vieții comunităților (evenimentele culturale derulate în comunități mici contribuie direct la bunăstarea acestora, prin infuzii de fonduri private, externe bugetelor locale, prin creșterea potențialului turistic, prin intervenție socială sau aport educațional).
Reluarea activității acestui sector e direct dependentă de regândirea producției și de adaptarea la condiții de acces la cultură și de consum cultural într-un context puternic distorsionat de pandemie.

Măsura concretă

Sprijinul acordat sectorului cultural vizează două componente, una cu caracter compensatoriu și o alta, de relansare a producției.
Intervenția privește, pe de o parte, o schemă de ajutor de stat menită să compenseze pierderile provocate de condițiile prelungite de protecție sanitară și să asigure păstrarea în circuit a spațiilor culturale (costuri legate de chirie și utilități, compensare pentru întreruperea activității raportată la capacitatea de public a sălilor) și a locurilor de muncă aferente, adresată administratorilor de astfel de spații (teatre, cinematografe, galerii, centre culturale). Același tip de finanțare va acoperi parțial (în condițiile intensității maxime permise pentru ajutorul de stat) pierderile din evenimente anulate, tranziția către digital a producției culturale și creșterea capacității tehnologice a organizațiilor, inclusiv dezvoltarea de platforme de distribuție digitală cu accesibilitate crescută.

Ținând cont de organizarea juridico-fiscală a sectorului, cu o parte semnificativă dintre operatori înregistrați ca ONG-uri fără activitate economică, o parte a sprijinului va fi acordată prin scheme de minimis (cu intensitate maximă de 90% și în limita financiară a cumulului de minimis de 200.000 euro pe o durată de trei ani fiscali), destinate producției culturale și creșterii sustenabilității organizaționale, cu implementare de doi ani. Schemele de minimis vor fi calibrate, ca eligibilitate a costurilor, pentru nevoile specifice ale sectorului cultural și subdomeniilor lui, o prioritate reprezentând-o dezvoltarea componentei de educație prin cultură și extinderea ofertei culturale în afara marilor orașe (inclusiv prin streaming online sau transmisiuni radio-tv).
O parte din finanțarea necesară va proveni din mecanismul UE de relansare și reziliență, iar o altă parte, de la bugetul de stat, derularea procedurilor urmând practica deja existentă pentru schemele de minimis adresate în prezent sectorului cultural.

IMPACT BUGETAR

50 milioane de lei

INSTITUȚII RESPONSABILE

Unitatea de Management al Proiectului (UMP) a Ministerului Culturii; Ministerul Fondurilor Europene

38

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Aducem sportul înapoi în școală

Educație pentru și prin sport prin creșterea rolului formativ-educațional al sportului în școală. Regândirea orelor de educație fizică și încurajarea competițiilor școlare.

Justificarea problemei

Din păcate, interesul românilor pentru sport este foarte scăzut, așa că ne-am propus să schimbăm această stare de fapt. Suntem conștienți că este mai dificil și mai costisitor să modificăm atitudini și comportamente deja formate, așa că trebuie să intervenim cât mai din timp, adică începând de la școală. Acolo începe, de regulă, relația viitorului adult cu sportul și mișcarea, prin urmare este foarte important ca primul contact cu sportul să fie pozitiv și să se mențină așa pe durata întregului ciclu școlar.
În acest sens, politicile USR-PLUS vor viza reforma orei de educație fizică (1), cea a sistemului competițional sportiv școlar (2) și stimularea inițiativelor asociațiilor sportive școlare (3).

Categoria: Igienă | **Evoluție** | Revoluție

Măsura concretă

- Reforma orei de educație fizică se va baza pe modificarea conținutului ei astfel încât să fie asigurat un echilibru între dimensiunea competitivă și cea recreațională. Totodată, vizăm și recomandarea de introducere a minimum trei ore de educație fizică pe săptămână de la grădiniță până la liceu, decizie care se va lua individualizat, la nivel de școală. Practic, ne propunem să aducem mai multă educație fizică pentru mai multe categorii de copii (preșcolari și școlari). Astfel, ameliorăm nu numai calitatea educației fizice, dar și accesul la ea.

- Sistemul competițional școlar, pe de altă parte, trebuie extins pentru a oferi o miză de participare unui număr cât mai mare de elevi. Pentru început, ne propunem finanțarea la scară mai largă a competițiilor tradiționale ale sistemului școlar, Olimpiada Națională a Sportului Școlar (ONSȘ) și Olimpiada Gimnaziilor (OG). Vom suplimenta bugetul actual pentru a ajunge la 1,5 milioane de lei anual. Apoi vom înființa o competiție școlară nouă care se va adresa copiilor ce nu sunt legitimați deja la cluburi și care tind să fie, de regulă, selectați la ONSȘ și OG. Ea va fi de asemenea bugetată cu 1,5 milioane de lei anual.

- Totodată, vom pilota un proiect prin care Direcțiile Județene de Tineret și Sport vor putea finanța mici proiecte depuse de unități de învățământ (prin asociații sportive școlare), care vizează creșterea atractivității educației fizice și a sportului în școli. Practic, prin aceasta schemă de granturi mici, școlile se vor putea dota cu echipament sportiv pentru copii și profesori, vor putea organiza competiții școlare, vor putea acoperi costuri de transport la competiții etc.

Pachetul de măsuri își propune ca la finalul unui ciclu de patru ani de implementare, numărul de copii și juniori înscriși la cluburile sportive să crească de la 190.000, în prezent, la 500.000, respectiv ca cel puțin 75% din populația școlară să fi participat anual la cel puțin o competiție sportivă școlară cu acoperire națională.

IMPACT BUGETAR

3 milioane de lei

SURSA DE FINANȚARE

Bugetul de stat

INSTITUȚII RESPONSABILE

Instituțiile responsabile pentru implementarea acestor măsuri vor fi Ministerul Educației și Cercetării (MEC), alături de Ministerul Tineretului și Sportului (MTS). Un aport important îl va avea și o unitate în interiorul MEC, pe care ne propunem să o înființăm pentru a coordona întreaga rețea de cluburi și asociații sportive școlare și care va colabora îndeaproape cu MTS. În prezent, această coordonare lipsește.

39

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Sate cu arhitectură tradițională protejată și pusă în valoare

Sprijin financiar pentru cei care cumpără case părăsite la țară pentru a le restaura și pune in valoare, fie pentru locuit, fie pentru a le introduce în circuitul turistic, mai ales în zone rurale recunoscute pentru tradiția arhitecturală specifică.

Justificarea problemei

În mediul rural românesc, calitatea peisajului construit a avut de suferit mult în ultimii ani. Imaginea satelor noastre s-a degradat treptat din cauza proastei administrări, a lipsei resurselor necesare și a unor standarde minime de calitate în construcții, precum și din cauza depopulării sau îmbătrânirii populației. Această situație este cu atât mai gravă în zonele cu potențial turistic deosebit și valoare identitară importantă, acolo

Linkuri utile

https://www.oar.archi/despre-oar/ghidurile-de-arhitectura-pentru-incadrarea-in-specificul-local-din-mediul-rural

Categoria: Igienă | **Evoluție** | Revoluție

unde conduce la risipirea unor oportunități importante pentru dezvoltarea României.
Satele noastre încep să-și piardă acea imagine care, în mod tradițional, conferă valoare culturală localităților, garantează calitatea vieții și bunăstare în comunitate și prezintă atractivitate pentru vizitatori. Multe case sunt abandonate și se distrug treptat pe măsura trecerii timpului. Altele sunt renovate doar parțial sau nesatisfăcător, în lipsa resurselor financiare, a mâinii de lucru specializate, precum și a unor standarde minime care să garanteze reabilitarea de calitate.
În acest context, este necesară o acțiune fermă care să atingă următoarele aspecte:
1. Îmbunătățirea calității vieții locuitorilor: prin folosirea materialelor și tehnicilor tradiționale, precum și integrarea celor moderne și performante, fără a distruge valorile culturale;
2. Dezvoltarea satelor din perspectivă turistică: prin crearea unei coerențe la nivelul aspectului arhitectural, adăugând valoare culturală care să atragă potențiali turiști;
3. Protejarea resurselor locale: prin punerea în valoare a patrimoniului și conservarea lui și oferirea de asistență de specialitate privind standardele unei restaurări de calitate;
4. Prevenirea depopulării satelor: pe termen lung, crearea de noi oportunități (turistice și comerciale) care să motiveze oamenii să rămână sau care pune premisele atragerii de oameni noi de la oraș care vor să investească în mediul rural.
În acest context, este necesară o acțiune fermă pentru îmbunătățirea locuirii în satele românești, prin atingerea obiectivelor de mai sus și, ulterior, contribuirea la o strategie coerentă pentru ruralul românesc.

Măsura concretă

Măsura se referă la clădirile de locuit din mediul rural, în satele aparținătoare comunelor și localităților urbane din România, inclusiv, aflate în proprietate privată și situate în zone de importanță turistică și cu densitate mare de clădiri cu valoare culturală, precum Maramureșul, Munții Apuseni, Delta Dunării, Bucovina și Oltenia, Ținutul Secuiesc sau zona săsească din sudul Transilvaniei. Programul-pilot se desfășoară de-a lungul unui ciclu anual și presupune:
1. Asigurarea unei **etape de formare** a potențialilor beneficiari cu privire la standardele de calitate pe care trebuie să le urmărească proiectele vizate prin cererile de finanțare;
2. O **etapă de selecție** și finanțare a proiectelor eligibile;
3. **Etapa de implementare** pe parcursul căreia se asigură monitorizarea lucrărilor cu ajutorul profesioniștilor în domeniul reabilitării patrimoniului construit, proveniți din profesiile și mediul academic de specialitate, precum și cei furnizați de ONG-urile cu activitate în domeniu.

Calendarul proiectului-pilot:
- septembrie - octombrie 2021: formare;
- noiembrie - decembrie 2021: deschiderea sesiunii de finanțare;
- ianuarie - februarie 2022: evaluarea proiectelor;
- martie 2022: semnarea contractelor și eliberarea primei tranșe de finanțare (50% din valoarea totală a proiectului);
- martie - octombrie 2022: implementarea proiectelor și monitorizarea lucrărilor pentru întocmirea unui raport în vederea eliberării celei de-a doua tranșă de finanțare (25% din valoarea totală a proiectului);
- noiembrie 2022: încheierea lucrărilor, depunerea decontului și elaborarea raportului privind calitatea produsului final în vederea eliberării tranșei finale de finanțare (25% din valoarea totală a proiectului).

În funcție de reușita proiectului-pilot, ciclul poate fi reluat cu o nouă etapă de finanțare începând cu septembrie - octombrie 2022. Anual, se previzionează două sesiuni de formare (martie-aprilie; septembrie-octombrie) și o etapă de finanțare (martie-octombrie).

IMPACT BUGETAR

Alocare de aproximativ 10 milioane de euro pentru:
- formarea beneficiarilor și monitorizarea implementării proiectului - 2,5 milioane de euro;
- măsură de sprijin - 7,5 milioane de euro, astfel:
• 300 de granturi anuale în valoare de 25.000 euro fiecare;
• cofinanțarea beneficiarului de minimum 10% și valoarea totală a proiectului depus spre finanțare de maximum 35.000 euro.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Ministerul Culturii
Ministerul Educației și Cercetării
Programul este asigurat în baza unui protocol de colaborare între MADR, MC și MEC, cu concursul departamentelor pentru patrimoniu din cadrul ministerelor, al Institutului Național al Patrimoniului, al deconcentratelor și al universităților de profil (domeniul arhitecturii, construcțiilor și el protejării patrimoniului cultural).

40

O ROMÂNIE FĂRĂ HOȚIE

Democrație și presă liberă în Republica Moldova

Crearea unui Fond pentru Democrație în Republica Moldova care să sprijine dezvoltarea societății civile și a presei libere.

Justificarea problemei

Sprijinirea parcursului european al Republicii Moldova nu poate fi eficientă în absența unui efort susținut și coerent pentru democratizarea țării. Evoluțiile recente din Republica Moldova arată că transformarea democratică a țării rămâne neterminată.Și chiar și atunci când au fost realizați pași importanți pe calea reformelor, nu s-a ajuns la stadiul ireversibilității.
În Indexul Freedom House Nations in Transit 2020, Republica Moldova obține un scor de 35/100 pentru democrație și 4,25/7 la capitolul societății civile. Deși foarte dinamică, societatea civilă moldovenească se confruntă în continuare cu probleme sistemice,

Categoria: Igienă | Evoluție | Revoluție

cu diminuarea spațiului ei de acțiune și, mai ales, cu atacuri constante din partea actorilor politici.

În ceea ce privește libertatea presei, Republica Moldova este departe de a avea o mass-media liberă de influențe politice și o informare corectă a publicului, iar concentrarea în continuare a piețelor de mass-media și publicitate în mâinile actorilor politici este un subiect constant de îngrijorare. De exemplu, două companii controlează aproximativ 80% din piața anunțurilor publicitare și ambele sunt apropiate de politicieni cu orientare pro-rusă. Controlul oligarchic asupra canalelor media majore și reglementarea politizată contribuie și la diviziuni în interiorul acestui sector.
Presa pluralistă și independentă, oferind informații exacte și de calitate, este un element indispensabil atât pentru democratizarea țării, cât și pentru succesul oricărei strategii anticorupție în Republica Moldova. Ea joacă totodată un rol important în combaterea fenomenului larg răspândit al dezinformării și al știrilor false. Pentru a face față dezinformării și propagandei rusești, atât din surse interne cât și din surse externe, sprijinirea presei locale este imperios necesară.

În 2020, România va cheltui peste zece miliarde de lei doar cu pensiile speciale. Deși vechea clasă politică afirmă că își dorește desființarea acestor pensii, ele au tot crescut și s-au adăugat noi categorii de pensionari speciali.

Între 2016 și 2019, suma totală cheltuită de statul român pe pensii speciale a crescut cu 57%!

Acest sistem de pensii rezervat celor pe care Statul a vrut să-i privilegieze este injust, inechitabil și nejustificat de scump. De aceea, USR a inițiat primul proiect de lege din România de desființare a pensiilor speciale. La scurt timp, au apărut și proiecte ale altor partide, dar care nu acopereau toate pensiile speciale. După o luptă legislativă grea împotriva acestora, Parlamentul a decis contopirea proiectului USR de desființare a pensiilor speciale cu proiectul altui partid (scris în mod neconstituțional). Ulterior, USR a inițiat un proiect de impozitare cu 90% a pensiilor speciale, acesta fiind momentan blocat în Parlament.

Măsura concretă

Crearea unui Fond pentru democrație în Republica Moldova va permite canalizarea sprijinului pentru societatea civilă și pentru mass media și o utilizare transparentă și coerentă a resurselor pentru susținerea integrării europene. Aceste fond va permite totodată și cofinanțarea proiectelor realizate de către Uniunea Europeană și alți parteneri internaționali în direcția consolidării democrației, susținerii societății civile și a presei libere, contribuind inclusiv la combaterea propagandei și a dezinformării.

INSTITUȚII RESPONSABILE

Parlamentul României,
Ministerul Afacerilor Externe

USR +plus

Revoluția bunei guvernări din 6 decembrie

